"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pėtnyčiomis, Chicago, Ill.
Metinė Prenumerata:
Suvienytose Valstijose $2.00
Kanadoje ir Mexike $2.50
Visose kitose užsičsatystėse $3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainų klauskite laiške. Adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States $2.00
To Canada and Mexico $2.50
To all other Foreign Countries $3.00
Advertising rates on application. Address
A. OLSZEWSKI, Pub.
3252 So Halsted St., CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXIV — CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, SPALIS (OCTOBER) 22d., 1915 M. — No. 43

Didėji Karė.

Anglija, Italija ir Francija apšaukė jau karę Bulgarijai, o jų laivynai renkasi kruvon ir rengiasi bombarduoti Bulgarijos pajurių miestus. Rusija pradėjo jau gabenti žemės kariumenę iš Odessos prie Bulgarijos pakrančių. Rusija nuo Rumanijos pareikalavo perleisti rusišką žemės kariumenę per Dubrudzą, bet gavo atsakymą, jog Rumanija nori užsilaikyti neutrališkai, o leisdama svetimą kariumenę per savo teritoriją butų karėn įtraukta.

Kitos Balkanų tautos laikosi dar taipgi neutrališkai, o Grekija pradėjo net demobilizuoti jau išdalies sumobilizuotą savo kariumenę. Ji teisinasi, kad laikymui didesnės kariumenės ji pinigų neturi, o gauti jų pakaktinai niekur negali. Matyt yra tai tik išsikalbėjimas talkininkams, kurie verčia ją eiti su jais išvien.

Vadovai Anglijos ir Francuzijos laivynų Tarpžemėnėse jurėse gavo prisakymą bliokuoti Bulgarijos pakrantes ir tokiu budu, kol Rumanija užsilaiko neutrališkai, o Serbija dar vokiečių ir austrų neapvaldyta, Bulgarija nieko sau iš svetur parsigabenti negalės, kadangi jos kariškas laivynas yra menkutis, jurių nuo priešų laivų išvalyti negali.

Montenegrai po pirmutinių mušių paalsinti, gana ilgai ilsėjosi, bet dabar pradėjo vėl užpuldinėti arčiau jų rubežiaus esančias austrų pozicijas. Bet montenegrų kariumenė taip menka, neskaitlinga, kad su jais austrai mažai skaitosi, bet serbams jie visgi gali gerai padėti. Ir dabar keliuose susirėmimuose jiems pasisekė austrus iš jų pozicijų prie rubežiaus išvyti.

Nuo pietų iš Salonikų pagelbon serbams ištraukė jau francuzų kariumenė; į tą Grekijos portą gabena vis daugiau anglų ir francuzų kareivių. Kad sutrukdžius tų kariumenių traukimą Serbijon, bulgarai apvaldė ir išgriovė dalį vienatinio geležinkelio, vedančio iš Saloniki Serbijon. Sulyg Londono telegramų, jau susirėmė francuzai su bulgarais prie Ghevgheli, 9 mylių nuo Grekijos rubežių, ir nustumė bulgarų kariumenę nuo geležinkelio Niš-Saloniki. Toliau į šiaurius, tarp Hudovo ir Valadova bulgarai mušasi su francuzais. Francuzai pradėjo veržti sudrutintas bulgarų pozicijas prie Strumnica. Vis daugiau atkanka talkininkų kareivių į Saloniki, iš kur tuoj juos siunčia padėti serbams grumtis su įsiveržusiais į jų kraštą austrais ir vokiečiais. Neužilgo todėl reikia laukti jau Serbijoj talkininkų mušio su vokiečiais ir austrais. Kalba taipgi, buk sujungtos austro-vokiečių kariumenės vadovas, vokiškas generolas Mackensen, pareikalavo pastiprinimo. Prieš serbus vienok pastiprinimo nereikia, nes į jų kraštą dvigubai daugiau įsiveržė priešų, negu Serbija turi kareivių, tai reikia manyti, kad padėti serbams eina gana didelės talkininkų pajiegos, nes vieni serbai, nors smarkiai priešinasi, įsiveržėlių nei sulaikyti, nei atgal nustumti, nei iš savo krašto išstumti neįstengia.

Sujungta austro-vokiečių kariumenė lenda vis gilyn Serbijon. Kadangi serbai narsiai priešinasi, tai daug nuostolių priešams padaro. Skaitlių užmuštų ir sužeistų vokiečių ir austrų paduoda jau ant 100,000 kareivių. Žinoma ir serbai taipgi nemažai žudo savo kareivių. Apie paimtus nelaisvėn nei viena pusė nieko nesako; tai reikia manyti, kad nelaisvių neima, bet užmuša kiekvieną pakliuvusį, nes nesikentimas kovojančių kariumenių yra labai didelis. Vokiečiai užėmė visas kalvas į pietus nuo Belgrado ir nustumė serbų kariumenę už Ralja, į piet-vakarius nuo Semendrija. Generolas Mackensen iki šiol paėmė 68 kanuoles. Bulgarų kariumenė perėjo Timok kloniį ir mėgina veržti sudrutintas serbų stovyklas prie Glopovica.

Berlino laikraštis Kreuzzeitung praneša, buk, užimant austro-vokiečių kariumenei Belgradą, be mažo nelaisvėn nepakliuvo Serbijos sosto įpėdinis, nes jis su savo kariumene iš miesto pasitraukė jau priešam jin inėjus. Daug serbų generolų čia suėmė vokiečiai. Ir Bulgarijos sosto įpėdinis karėn išėjo. Nors jo tėvai yra katalikai, jis yra pravoslavas, nes jo tėvai, kad įtikti Rusijos fanatikams ir carui Alexandrui III, savo sunų pavertė į pravoslavą. Ir Bulgarijos gyventojai yra pravoslavai. Bulgarijos karalius mat pirma laikėsi Rusijos net su pažeminimu savęs, o dabar, vokiečių padrąsintas, stoja prieš Rusiją.

Prie Avala serbų kariumenė tapo sumušta ir turėjo trauktis pietų link; ji turėjo trauktis prieš bulgarus ir prie Morava. Bulgarai užėmė taipgi kalvas Muelin, Pirciu ir Bodinzub. Smarkūs mušiai, iki šiol neužbaigti, eina dar vis apielinkėse Vranja. Čia serbams atėjo pastiprinimas, todėl jie iki šiol įstengia priešams atsiremti, o kaip kur bulgarus atgal nustumė.

Smarkiau turkai pradėjo veikti prie Kaukazo. Didelės turkų pajiegos veržiasi Kaukazan, o kunigaikštis Nikalojus jų sulaikymui permažai turi kareivių. Nikalojaus vieton Kaukazan bus pasiųstas kitas generolas, o kunigaikštis Nikalojus paims vadovystę kariumenės, pasiųstos Bulgarijon.

Vadovas kariumenių ant pussalio Gallipoli, angliškas generolas Hamilton iškeliavo Londonan, o tuom tarpu kariumenės vadovystę paėmė generolas Munro. Generolas Hamilton iškeliavo Anglijon paaiškinti karės ministeriui tikrą dalykų stovį prie Dardanelių. Nors ten daug kareivių nužudė lygiai anglai, kaip ir francuzai, bet beveik nieko nenuveikė. Anglai ir francuzai griebėsi veržimo Dardanelių vien norėdami Rusijai padėti, kad tokiu budu atitraukus turkų kariumenę nuo Kaukazo, anglams gi ir francuzams Dardanelių tvirtovės didelės svarbos neturi. Todėl dabar pranešama, buk Anglija ir Francuzija sutarė visai apleisti Dardanelius, nors ten be jokios naudos daug kareivių nužudė. Dabar svarbesniu yra gelbėjimas Serbijos, ant kurios net trįs galingi priešai užpuolė.

Ir Italija, nors vyriausiasis jos kariumenės vadovas gen. Cadorna priešinosi, pasiųs žemės kariumenę padėti Serbijai, o tuom tarpu jos kariumenė pradėjo smarkiau Austrijon veržtis, kad priversti Austriją dalį jos kariumenės, arba ir visą, atitraukti nuo Serbijos ir priversti pasiųsti prieš italus, kuriems kalnuose gintis daug lengviau negu serbams, turintiems nedaug kareivių, lygumose.

Smarkus susirėmimas buvo ant Doberdo iškilimo prie Peteano, bet, kaip užtikrina Austrijos kariumenės štabas, italų užpuolimas tapo atmuštas. Tiroliuj italų besiveržimas Austrijon pasiliovė, ten dabar eina vien imtynės tarp artilerijų.

Ant rytinio karės lauko imtynės eina vis tose jau vietose, bet, kaip pranešama iš Londono, ant vėjos fronto linijos vokiečiai tapo sulaikyti. Dabar kiekvienas vokiečių toliau nužengtas žingsnis tiek aukų reikalauja, kiek mėnesis atgal reikėjo pašvęsti nužengimui mylios. Kaip kur rusams pasisekė toliau į vakarus vokiečius nustumti. Kaip dabar dalykai stovi, tai rodosi, jog rusai pradeda atsigriebti ir palengva ima persvarą. Jeigu kur vokiečiams pasiseka paimti rusų pozicijas, tai nesvarbias, kokių gauti neverta, bet svarbesnės vis pasilieka rusų rankose.

Generolas Hindenburg, kaip iš Berlino pranešama, išstumė rusus iš jų pozicijų į rytus nuo Mintaujos ir pervarė juos atgal per upę Missą. Atmušta rusų užpuolimus į vakarus nuo Dvinsko ir į pietus nuo Vilniaus. Čia vokiečiai nelaisvėn paėmė 1,000 rusų. Prie Dvinsko, kur atmušta rusų atakus, paimta 440 kareivių nelaisvėn. Petrogrado gi pranešimas nesutinka su Vokietijos karvedžių raportais. Kad vokiečiams nelengva rusus įveikti, galima jau nors iš to matyti, kad kariumenė generolo Linsingen, kurią norėta pasiųsti Serbijon, pasiliko Rusijoj, nors Serbijoj prieš anglus ir francuzus reikia daugiau kareivių.

Bet jeigu ne nuo užrubežinių priešų Rusijai gręsia pavojus, jeigu prieš tą ji atsiremia, tai ten kelia jau galvą daug pavojingesnis caro valdžios naminis priešas—nepasiganėdinimas gyventojų valdžios veikimu. Net Rusijai prielankųs Paryžiaus laikraščiai praneša, jog apgarsinimas Maskvos apskrityj karės stovio padarytas ne taip sau, bet padaryta todėl, kad ten buvo kilusi tikra revoliucija. Dabar, kaip paprastai, biurokratai stengiasi žmonių neužganėdinimą užgniaužti žiaurumu, taigi griebiasi labjausiai žmones erzinančio, niekiausio raminimo budo. Turint karę su svetimu priešu, neramumas ir neužganėdinimas žmonių namieje yra labai pavojingas, nes trukdo karę su svetimu priešu, jam padeda. Be erzinimo gi žmonių biurokratų valdžia apsieiti nemoka.

Rusai smarkiau veikti pradėjo prie Rumanijos rubežių lygiai Volyniaus ir Podoliaus gubernijose, kaip Bukovinoj ir rytinėj Galicijoj. Tuom mat nori suskubint Rumanijos susidėjimą su Rusija. Mėginimas austrų žengti pirmyn rytinėj Galicijoj nepasisekė. Rusai stumia austrų kariumenę į vakarus nuo Trembowla prie Tarnopolio, kuri prie geležinkelio, bėgančio į vakarus, tapo sumušta. Dėl paskutinių rusų pasisekimų Lvov atsirado vėl dideliame pavojuje. Jis vėl gali pakliuti rusams.

Ant vakarinio fronto francuzų pirmyn žengimas Champagne distrikte susilpnėjo. Francuzai surinko didesnes pajiegas apielinkėse Artois ir netikėtai, drauge su anglais, užpuolė vokiečių liniją ir paėmė čielą eilę jų apkasų prie Neuville St. Vaast. Vokiečiai du kartu kontr-atakais mėgino juos atgauti, bet su dideliais jiems nuostoliais tapo atmušti. Vokiečiai prisipažįsta, jog ir Vosges kalnuose jie tapo išvyti nuo vakarinio šono kalno Hartmannsweiler. Ir Lotaringijoj visi vokiečių užpuolimai tapo atmušti. Francuzai paėmė dalį vokiečių apkasų taipgi prie Reillon. Anglai, atmokėdami vokiečiams, pradėjo taipgi mušiuose vartoti troškinančius gazus ir su jų pagelba paėmė kiliometrą vokiečių grabių ir sudrutintas jų pozicijas Hohenzollern.

Prie Loos eina vis smarkios artilerijų imtynės. Francuzams teko daugiau vokiečių grabių apielinkėse Givenchy ir apielinkėse Tahure.

Vokiški orlaiviai du kartu atlėkė ties Londonu ir iš orlaivių miestan mėtė bombas, už tai francuzai, atlygindami vokiečiams, iš orlaivių bombardavo miestą Trevir, Vokietijoj.

Prie Bois en Hache francuzai atmušė tris smarkius vokiečių užpuolimus.

Angliški povandeniniai laivai Baltiko jurėse paskandino penkis vokiškus transportinius laivus, o kitus privertė greitai slėptis sudrutintuose portuose.

Iš Karės Lauko.

RUSŲ LAIMĖJIMAS GALICIJOJE.

Petrograads. Rusai išlošė svarbų laimėjimą Galicijoj. Jie perlaužė paskutinę austrų atsiginimo liniją ant teutonų dešiniojo sparno.

Šita nauja rusų pergalė yra tolimesnė pasekmė rusų laimėjimo, įgyto prieš keletą dienų. Šturmu paimta pozicija yra kalnelis į rytus nuo kaimo Halvoraka, kuris guli ant dešiniojo kranto upės Stripa, 19 verstų į šiaurius nuo miesto Bučač. Šita vieta buvo nepaprastai stipriai fortifikuota, nes iš šios apielinkės teutonai buvo manę pradėti savo didelį užpuolimą ant viso rusų kairiojo sparno, kuris traukiasi nuo Galicijos net iki Pinskui. Vienok rusai įgijo svarbių laimėjimų apie Kolki ir Čartorysk. į šiaurius nuo trikampio Lucko, Rovno ir Dubno ir persikėlė per upę Styr. Tas rusų žygis sugadino visus teutonų plianus: austrai negalėjo pasijudint ir užpulti rusų arčiaus prie Rumanijos rubežiaus, nes rusai, eidami iš šiaurių, butų galėję atkirsti jiems kelią, užeidami iš užpakalio.

Rusai, užgriebę Rovno distriktą ir balas, stipriai įsikasė išilgai upių Olycha, Styr, Skva ir Seret ir pradėjo spausti teutonus, neleisdami jiems įsikasti išilgai tų upių.

Tuom tarpu rusai pradėjo visą eilę mažesnių mušių išilgai visą pietinį frontą, kad patyrus kaip yra sustatyta teutonų kariumenė: kiek ir kur jos yra silpnesnės vietos jų fronto. Tuomi jie jieškojo vietos, kur galima butų padaryti didesnį užpuolimą. Tą vietą jie pagalios surado netoli Rumanijos rubežiaus, rytinėj Galicijoj.

Pasiekę vielinių tvorų, rusai išvijo teutonus iš jų pozicijų, užgriebė didelį skaitlių belaisvių ir, perlaužę austrų tranšėjas, jie padarė teutonų fronte spragą taip plačią, kad galima buvo paleisti kavaleriją su kazokais, idant jie pradėtų vytis besitraukiančius atgal austrus. Rusų kavalerija užgriebė austrų obozus ir padarė didelę betvarkę besitraukiančios teutonų armijos užpakalyj. Tarp 2,000 ir 3,000 belaisvių tapo užgriebta ir daugiaus, negu 3 austrų divizijos tapo išvaikytos.

Rusų kariškas ofisas, pranešdamas apie šitą pergalę, sako, kad ji privers gen. von Linsingeną pertaisyti visą savo frontą ir turės didelę įtekmę ant operacijų visam šitam pietiniam distrikte.

Tuom pačiu laiku ant kito galo rusų fronto, ties Dvinsku, rusų dalykai taip pat žymiai pasigerino. Pirmiaus vokiečiai buvo prisiartinę prie Dvinsko jau tiek, kad jie galėjo savo kanuolėmis pasiekti patį miestą ir jau buvo bestatę savo sunkiąsias kanuoles miesto bombardavimui. Tačiau puiki taktika gen. Ruzskij'o atmetė vokiečius atgal, ir dabar vokiečiai randasi apie 15 verstų nuo Dvinsko.

JAPONŲ AMUNICIJA RUSIJAI.

New Yorkas. Cyrus Robinsonas, mainų inžinierius iš Londono, atvykusis New Yorkan, pasakoja, kad Rusija pastaraisiais laikais gaudavo iš Japonijos, vidutiniškai paėmus, po 20 traukinių amunicijos kasdien. Siberiškas geležinkelis iš Vladivostoko tapo užimtas beveik išimtinai vien tik amunicijos pervežimui. Jis mena, kad šitos amunicijos gavimas dikčiai prisidėjo prie sulaikymo vokiečių Rusijoj.

FRANCUZIJOS MINISTERIS REZIGNAVO.

Paryžius. Francuzijos užrubežio ministeris Delcasse rezignavo nuo savo urėdo. Tas sukėlė karštus ginčus francuzų parliamente, vienok 372 balsais prieš 9 parlamentas išreiškė užsitikėjimą dabartinei valdžiai, kurios vadovu-premieru yra Viviani. Viviani priėmė Delcasse rezignaciją ir pats užims jo vietą. Delcasse, kaip oficiališkai paduodama, pasitraukė dėlei nesveikatos, vienok kilusis parliamente triukšmas nurodo į tai, kad paskutinieji atsitikimai Balkanuose turėjo ką nors bendro turėti su Delcasse pasitraukimu.

Parliamente buvo nekurie deputatai (atstovai) palinkę kelti triukšmą, tačiaus nusiramino, kuomet deputatas Jules Delehaye savo kalboje jiems priminė: "Musų respublika turi du priešus. Štai jie: vokiečiai ir musų locni barniai tarp savęs."

GREKIJA NEPADĖS SERBIJAI.

Atėnai. Serbijos valdžia pasiuntė Grekijon pakvietimą, stoti šale Serbijos, kaip tas buvo suderėta sutartyj tarp Serbijos ir Grekijos, nes Serbiją užpuolė Bulgarija. Grekija draugiškoj formoj pranešė, kad nors tarp Serbijos ir Grekijos yra padaryta tokia sutartis, tačiaus sutartyj kalbama ne apie abelną europejišką karę, o tik Balkanų karę. Grekija prisižadėjusi Serbijai pagelbėti, jeigu karėj dalyvautų vien tik Balkanai. Dabar gi, tvirtina Grekijos valdžia, Grekija, stodama šale Serbijos, gal nieko negalėtų pagelbėt Serbijai, o pati save sunaikintų. Todėl Grekija užsilaikys kol-kas neutrališkai ginkluota.

NAUJAME KARĖS VERPETE.

Geneva. Telegramas iš Bucharesto, Rumanijoj, praneša, kad rusų laivynas bombardavo Varną, bulgariška uostą prie Juodųjų jurių.

Keturi vokiški submarinai, kuriuos vokiečiai geležinkeliais atgabeno į Varną, sakoma, spėjo ištrukti į Juodasias jures pirma negu rusai užbliokavo Varnos uostą.

Genevos laikraštis praneša, kad serbai daro milžiniškų nuostolių austro-vokiečiams ir bulgarams, besigindami prieš užpuolikus iš dviejų šonų. Prie upės Drinos serbai gavo pastiprinimų ir atmušė austrus su dideliais nuostoliais. Netoli Šabac serbai sunaikino vokišką brigadą, paimdami 1,000 vokiečių belaisvėn. Visi bulgarų atakai tapo atmušti, ir 2,000 bulgarų pakliuvo nelaisvėn.

JURIŲ MUŠIS NETOLI PETROGRADO.

Stockholmas, Švedijoj. Laikraščio Avtonbladet korespondentas praneša, kad buvo jurių mušis netoli Porkala, Finų įlankoj. Sakoma, kad vienas skraiduolis tapo nuskandintas, o kitas dikčiai pagadintas. Apart to, korespondentas praneša, kad vokiški Zeppelinai mėtė bombas ant Finliandijos pakraščio. [Porkala yra mažas pusiausalis apie 30 verstų į piet-vakarius nuo Helsingforso. Manoma, kad šis mušis turėjo buti tarp rusiškų ir vokiškų laivų].

FRANCUZŲ PREMIERAS LONDONE.

Londonas. Francuzijos ministerių kabineto premieras Viviani atvyko Londonan, kad ypatiškai pasitarus su Anglijos užrubežio ministeriu Sir Edward Grey. Tai yra pirmas atsitikimas, kad Francuzijos premieras ypatiškai važiuotų Londonan tartis su Anglijos premieru. Matyt, reikalas labai svarbus. Menama, kad buvo apkalbama dalykų stovis prie Dardanelių ir Balkanuose.

ZEPPELINŲ UŽPUOLIMO PASEKMĖS.

Londonas. Praeitą savaitę buvo Zeppelinų užpuolimas ant Londono, kurisai skaitoma blogiausiu iš visų iki šiol buvusiųjų užpuolimų. Oficialis pranešimas, išleistas vakar vakare, praneša, kad 55 ypatos žuvo nuo Zeppelinų bombų; 114 ypatų prie to tapo sužeista.

Keturiolika tarp užmuštų ir 13 tarp sužeistų buvo kareiviai. Iki šiam laikui nuo Zeppelinų visoj Anglijoj žuvo 166 ypatos; sužeista gi 434 ypatos. Londono ir visos Anglijos gyventojai tapo labai sujudinti paskutiniu Zeppelinų užpuolimu. Žmonės reikalauja, kad valdžia atmokėtų vokiečiams tuom pačiu pinigu, t. y. kad pasiųstų angliškus orlaivius bombardavimui Vokietijos didelių miestų.

ANGLAI NERIMĄSTAUJA DĖL TALKININKŲ NEPASISEKIMŲ PRIE DARDANELIŲ.

Londonas. Anglijos parliamente pradeda kilti triukšmas dėl nepasisekimų Dardaneliuose. Talkininkai jau apie metai laiko, kaip stovi prie Dardanelių ir iki šiolei nieko negalėjo padaryt tos spragos paėmimui. Parliamente reikalauta nuo valdžios pasiaiškinimo, ką ji mano toliaus su Dardanelių expedicija daryti. Užpuolimas ant Serbijos dabar reikalauja talkininkų pagelbos, ir nekurie išreiškia nuomonę, kad talkininkai privalo apleisti Dardanelius ir pasiųsti ten esančią kariumenę į Serbiją arba prieš Bulgariją, nes matyt, kad talkininkai nieko nepeš prie Dardanelių.

Valdžios atstovas, Lordas Lonsdowne, apreiškė parliamente, kad dabar butų labai neparanku spirti valdžią, idant ji aiškintų savo plianus kaslink Dardanelių, nes tas galėtų suteikti priešui svarbių žinių, kurias nuo jo norima paslėpti.

ANGLŲ SUBMARINŲ VEIKIMAS BALTIKE.

Londonas. Švedija paliepė savo ministeriui Londone protestuoti prieš tai, kad anglų submarinai Baltiko jurėse laužo Švedijos neutrališkumą. Sakoma, kad anglų submarinai nuskandino du vokiškus garlaivius, kuomet tie jau buvo Švedijos vandenyse. Išviso anglų submarinai nuskandino Baltiko jurėse 10 vokiškų garlaivių, kurie vežė rudą tarp Švedijos ir Vokietijos. Apart to, dar 17 vokiškų garlaivių truksta, ir manoma, kad jie taipgi tapo nuskandinti. Anglai tvirtina, kad jie nesulaužė tarptautiškų įstatymų.

KAIZERIS VILIOJĄS ISPANIJĄ IR ŠVEDIJĄ TALKON.

Londonas. Pranešama, kad Vokietija nori iškrėsti talkininkams dar du diplomatišku šposu—vieną Ispanijoj, o kitą Švedijoj. Kaizeris, sakoma, siulo Ispanijai Gibraltarą ir Morokko (Afrikoj), o Švedijai siulo Finliandiją už tai, jeigu šitos viešpatijos prisijungs prie Vokietijos ir stos priešais talkininkus.

Anglų submarinas nuskandino vokišką torpedinį laivą Baltiko jurėse pereitą ketvergą.

ANGLŲ SUBMARINAS NUSKANDINO DU KARĖS LAIVU.

Kopenhagenas. Anglų submarinas "E-9" nuskandino du vokišku torpediniu laivu Baltiko jurėse, siaurumuose tarp Švedijos ir Danijos.

Vakar anksti išryto trįs vokiški torpediniai laivai ir vienas skraiduolis įplaukė į siaurą pertaką tarp Švedijos ir Danijos ir užpuolė ant submarino. Vokiečių laivai pradėjo sukti ratu, kad jų submarinas negalėtų torpeda pataikyt ir pradėjo smarkiai į submariną šaudyt. Taip tęsėsi tulą laiką, kol submarinas, gerai nutaikęs, įvarė torpedą į vieną torpedinį laivą, kuris expliodavo ir nuskendo. Tuomet likusieji vokiški laivai pradėjo bėgti. Submarinas pasikėlė viršun, gerai apsidairė ir pasileido vokiečius vyti. Jis juos pavijo netoli Faxo. Tuomet jis vėl pasinėrė ir paleido antrą torpedą. Antras torpedinis laivas nuėjo netrukus dugnan. Menama, kad didesnė dalis šių laivų įgulos nuskendo sykiu su laivais.

KARĖS STOVIS MASKVOJE.

Petrogradas. Tapo išleista caro ukazas, kuris apšaukia "karės stovį" Maskvos mieste ir visam Maskvos distrikte.

Šitas telegramas gali labai daug reikšti. Nors prie šito telegramo pridedama paaiškinimas, kad Maskvoje laike pastarųjų kelių mėnesių buvo dėktos riaušės iš priežasties streikų ir kad buk šios betvarkės neturi nieko bendro su politika, tačiaus reik žinoti, kad Rusijoj beveik nebuva grynai ekonomiškų streikų. Streikai ir riaušės beveik visuomet yra surištos su politiškais reikalavimais. Vokiški telegramai kiek laiko atgal buvo pranešę, kad Maskvoje trįs savaitės atgal buvo atviras sukilimas ir kad gatvėse buvo barikados pastatytos, kad 25 policmonai, 8 augštesni urėdninkai prie to tapo sužeisti, o trįs civiliški žmonės tapo užmušti ir 120 jų sužeista. Prieš kelias dienas yra rezignavęs naujai paskirtas vidaus dalykų ministeris, kuris buvo skaitomas liberališku žmogum. "Karės stovis" apšaukiama paprastai tik labai svarbiuose atsitikimuose, ir todėl iš viršminėto trumpo telegramo galima spręsti, kad Maskvoje yra kilę kas nors panašaus į revoliuciją. Rusų laikraščiai skelbė, kad žmonės begalo yra įsirdę už Dumos paleidimą ir toje pačioje Maskvoje tuojaus po Dumos paleidimo atsibuvo daugelis suvažiavimų ir susirinkimų rimčiausių Rusijos veikėjų, kurie reikalavo neatbutino Dumos sušaukimo ir naujos valdžios, kuri arčiaus žmnių stovėtų.

NUOSTOLIAI SERBIJOJE DIDELI.

Paryžius. Smarkųs mušiai eina išilgai šiaurinio Serbijos rubežiaus. Sulyg vėliausių žinių, austro-vokiška armija ant fronto Obrenovac-Belgrad-Semendria-Gradice nustojo 20,000 užmuštais ir 40,000 sužeistais. Vokiški telegramai pripažįsta, kad serbų pasipriešinimas yra atkaklus ir kad nuostoliai yra dideli.

PERKĖLĖ SOSTINĘ.

Londonas. Kadangi dabartinė serbų sostinė, miestas Niš, yra arti Bulgarijos rubežiaus, tai serbai perkėlė ją į miestą Mitrovica, netoli Montenegro rubežiaus. Pirmiaus ją manė kelti į Monastirą, arti Grekijos rubežiaus.

IR ITALAI KARIAUSIĄ BALKANUOSE.

Paryžius. Laikraštis Excelsior praneša, kad jis gavęs žinią iš ištikimų šaltinių, kad Italija pasiųs 150,000 kariumenės į Balkanus. Italijos valdžia esą užlaiko viską didžiausioj paslaptyj, bet esą galima neabejoti, kad Italija kirs ton vieton ir tuom laiku, kada bus jai patogiausia.

ANGLIJA KARĖJE SU BULGARIJA.

Londonas. Anglija formališkai apskelbė Bulgarijai karę. Bulgarijos valdžiai pranešta, kad nuo 10 val. išryto, spalio 16 d., tarp Anglijos ir Bulgarijos prasidėjo karės stovis.

RUSAI PERLAUŽĖ VOKIEČIUS PRIE DVINSKO.

Londonas. Rusai pradėjo smarkius užpuolimus apielinkėse Dvinsko, ir nors vokiečiai tvirtina, kad jie atmušė didesnę dalį rusiškų atakų, vienok patįs prisipažįsta, kad vienoj vietoj rusai perlaužė jų liniją.

SERBIJA APSKELBĖ KARĘ BULGARIJAI.

Niš, Serbijoj. Serbija spalio 14 dieną apskelbė karę Bulgarijai.

ANGLŲ NUOSTOLIAI PRIE DARDANELIŲ.

Londonas. Oficiališkai pagarsinta anglų nuostoliai prie Dardanelių 96,899. Iš šito skaitliaus 18,957 yra užmušti, tame skaitliuje 1,185 aficierai. Likusieji yra sužeisti ir prapuolę (nelaisvėje).

MUŠIAI PADAUGUVYJE.

Londonas. Vokiečių štabo pranešimas skelbia, kad į šiaurius nuo upės Ekan, Kuršėje netoli Rygos, vokiečiai yra užgriebę 1,000 rusų belaisvėn. Tačiau nepranešama apie jokį didesnį mušį tose apielinkėse ir neaišku, ar tas skaitlius belaisvių tapo paimtas laike vieno mušio, ar ant viso fronto pastaraisiais laikais. Rusų oficialis pranešimas sako, kad vokiečiai persikėlė per upę Ekan, bet tuojaus tapo atmušti atgal. Rusų štabas taipgi praneša apie didelius nuostolius prie Dvinsko. Žinios iš Berlino praneša, kad vokiečiai padarė naują progresą prie Dvinsko ir užgriebė ten 440 belaisvių, bet Petrogrado žinios sako, kad visi vokiečių atakai prie Dvinsko buvo nepasekmingi. Iš šitų prieštaraujančių žinių galima išvesti, kad abidvi pusės turi laimėjimų—viena vienur, kita kitur.

RUSAI DABAR TURI UŽTEKTINAI AMUNICIJOS.

Londonas. Laikraštis Daily Mail gavo telegramą iš Odesos, kuriame sakoma, kad naujas prisakymas tapo išduotas pietinėms rusų armijoms. Sulyg šito prisakymo esą paliepiama armijoms nesigailėti amunicijos, nesą jos gauta dabar užtektinai ir esą dabar rusų krautuvėse yra kelis syk daugiaus amunicijos negu jos buvo prieš 4 mėnesius.

ITALIJA APSKELBĖ KARĘ BULGARIJAI.

Rymas. Italija apskelbė karę Bulgarijai. Šis apskelbimas reiškia, kad Italija nusiųs savo armiją, arba laivyną, o gal but ir vieną ir kitą, priešais bulgarus.

SERBAI PAĖMĖ NELAISVĖN 2,000 VOKIEČIŲ.

Londonas. Sulyg telegramo, gauto iš Bucharesto, serbai paėmė 2,000 belaisvių ir užgriebė 4 kanuoles Gornako distrikte. Priešo nuostoliai užmuštais ir sužeistais taipgi buvo dideli. Serbai įgijo laimėjimą taipgi Timok distrikte šiaur-rytinėj Serbijos dalyj, kur jie užgriebė 300 belaisvių.

DIDELIS KONTRAKTAS.

New Yorkas. Čia apskelbta, kad Rusija užbaigė tarybas ir padarė kontraktą su Amerikos dirbtuvėmis pristatymui įvairių karės reikmenų. Abelna kontrakto sumą išneša 57 milionus doliarių. Tarp kitų, Bradley Construction Co. gavo kontraktą padirbimui vieno miliardo patronų ir kulkasvaidžių, kurinos gali neštis vienas žmogus. American Woolen Co. gavo kontraktą pristatymui 5 milionų jardų gelumbės šinieliams ir overkočiams.

FRANCUZAI MUŠA BULGARUS.

Londonas. Telegramai, ateinantieji iš Rymo, praneša, kad francuzų kariumenė, pasiekusi Serbijos, atmušė bulgarų atakus prie ežero Doran ir prie Valandovo, kur bulgarai buvo pradėję kontr-atakus. Francuzai, sakoma, padarė didelių nuostolių bulgarams ir dabar vejasi atgal besitraukiančius bulgarus.

Talkininkai užėmė svarbų parubežinį bulgarų fortifikuotą miestą Strumnica, netoli rubežiaus, ir tuom pačiu laiku išsodino savo kariumenę Turkijoj prie Enos, kur upė Marica įpuola į Aegejiškas jures. Enos yra netoli Bulgarijos rubežiaus ir svarbaus bulgariško uosto Dedeagač. Gyventojai šio miesto jau išbėgo. Iš Enos talkininkai gali veikti į abi puses—linkui Konstantinopolio ir linkui Bulgarijos. Talkininkai, matomai, mėgins perkirsti svarbų bulgarų geležinkelį nuo Sofijos į Dedeagač; šis geležinkelis yra labai svarbus bendram veikimui turkų ir bulgarų armijos.

NEPASISEKIMŲ PASEKMĖS.

Londonas. Anglijos ministerių kabinete įvyko svarbus nesusipratimai tarp ministerių kaslink karės vedimo budo. Pasekmė to nesusipratimo buvo ta, kad Sir Edward Carson, generalis Anglijos prokuroras, rezignavo nuo savo vietos. Sakoma, kad ir daugiaus ministerių žadą rezignuoti.

IŠ AMERIKOS.

ARMĖNŲ NAIKINIMAS.

Washington, D. C. Gauta čia žinios nuo Amerikos misionierių Turkijoj, jog krikščionių armėnų skerdynės ten nesiliauja. Prieš skerdynes jau kartą Suvienytų Valstijų valdžia padavė protestą Vokietijos valdžiai, bet toji atsakė, jo turkai su armėnais gali daryti, kas jiems patinka; armėnai esą neištikimi. Taigi Vokietija, po kurios įtekme yra Turkija, išteisina skerdynes ir turkų žiaurumus.

Dabar vėl gauta žinios, jog skerdynės nesiliauja. Kaip sako, mahometonai gavo slaptą paliepimą nuo Turkijos valdžios išskersti visus armėnus, nei vaikų nepalikti. Turkai ir kurdai skerdžia armėnus, kur tik patinka, kur tik proga pasitaiko, nepalieka moterų ir vaikų, ir tam pritaria ir turkus teisina krikščionis, civilizuoti vokiečiai. Jeigu turkų elgimąsi galima teisinti jų nekulturingumu, tai jau vokiečių toleravimą skerdynių, nors jie joms gali galą padaryti, ir kaipo civilizuota tauta turėtų tai padaryti, išteisinti negalima.

Azijatiškoj Turkijoj jau veik visi armėnai tapo išskersti, liko jų labai mažai. Stojus Bulgarijai vokiečių ir turkų pusėn, naikinimas armėnų eina dar smarkiau. Amerikos protestų nei turkai, nei vokiečiai nepaiso; ant to atsako, jog karė yra ne vaikų žaislas, karėse turi žuti žmonės, nors tai butų beginkliai armėnai.

Teisybė, armėnai ir grekai rytuose yra nekenčiami, gali jie buti nesimpatiški savo pasielgimuose, nes ir vieni, ir kiti užsima visokiais tamsiais darbais, kaip žydai Lenkijoj ir Lietuvoj, bet visgi jie yra žmonės, o civilizacija Europoj ne tam platinasi, kad ji teisintų bereikalingą žmonių žudymą. Vokiečiai gi didžiuojasi savo civilizacija, bet pritarimas žmonių žudymui nereiškia puikios civilizacijos.

NEVALIA SIUNTINĖTI PAČTU IŠJUOKIANČIŲ IR KOLIOJANČIŲ PAČTO KORTELIŲ.

Washington, D. C. Pačto perdėtinis Burleson prisakė visiems pačto stacijų perdėtiniams Suvienytose Valstijose nepriiminėti persiuntimui pačto kortelių koliojančių, ar išjuokiančių kokią nors karę vedančią Europos tautą, taigi rusus, anglus, francuzus, italus, vokiečius, austrus, turkus, bulgarus ir kt. Nevalia siuntinėti pačtu koliojančių atsišaukimų ir kitokių raštų ir paveikslų.

TARPTAUTIŠKAS TAIKOS KONGRESAS.

San Francisco, Cal. Atsibuvo čia tarptautiškas taikos kongresas. Bet kalbėti apie taiką dabar, kuomet visoj Europoj girdėt kanuolių dundėjimas, visai nepritinka; todėl pirma bent kanuolės nutyla. Savo kalboj Japonijos ministerių pirmininkas, grafas Okuma, ir chiniško laikraščio redaktorius Dr. Nag-Poon Chuo apreiškė, jog kalbos apie taiką, kol žmoniją slogina militarizmas, bus nevaisingos. Pirma reikia militarizmą išnaikinti, o jam išnykus, ir karių bus mažiau, be jokių kalbų ir kongresų.

NAUJAS ŽMONIŲ UŽMUŠINĖJIMUI IŠRADIMAS.

Laikraščiai praneša, buk koksai Billoros iš St. Paul padirbo mašiną žmonių užmušinėjimui su pagelba elektriškų vilnių, kaip bevieliniame telegrafe. Savo išradimą, pasinaudodamas iš karės, jis pasiulė Anglijai ir Francuzijai, bet jos nieko iš to išradimo nedarė. Vokietija priėmė išmėginimui, bet kaip tie mėginimai išpuolė, nežinia. Sakoma, buk vokiečiai, pagerinę išradimą, nuo toli išsprogdino jau kelias rusų parako dirbtuves ir krautuves.

—Donahey in Cleveland Plain Dealer.

NUVILIOJO.
Karikatura parodo, kad Kaizeris-kavalierius atviliojo Bulgariją-merginą talkininkams-kavalieriams.

SVARBUS IŠRADIMAS APSISAUGOJIMUI NUO ORLAIVIŲ.

New York, N. Y. Amerikoniškas išradėjas, Dr. Leo de Forest, keliauja Anglijon pasiulyti jai savo naujausią išradimą, kuris turi apsaugoti Anglijos miestus nuo vokiškų Zeppelino orlaivių, kurie jau dikčiai nuostolių pridirbo. Prietaisa alarmuoja prieš atlekiantį orlaivį ir apšviečia, nors butų tiršta migla, dangų taip, kad galima neprašytą svečią pamatyti ir jį pasveikinti kanuolių šuviais.

ITALIJOS PASKOLA AMERIKOJ.

New York, N. Y. Italija mano Amerikoj vieniems metams pasiskolinti $25,000,000. To, žinoma, karės vedimui neilgam užteks. Pinigai tie eis išmokėjimui už Itailjos Amerikoj paimtus maisto produktus, taipgi už karėj reikalingus daiktus.

GERA DARBDAVIO DOVANA.

Sioux City, Ia. Pasimirė čia turtingas groserijos savininkas Otto Mowitz ir veik visus savo turtus, $50,000, užrašė klerkui, Karoliui Grubel, 25 metų vaikinui, kuris buvo pas Mowitzą 6 metus. Savo posuniui jis užrašė tik $100.

ANGLIŠKAS AUKSAS.

Bangor, Me. Iš Halifax, apkaustytame vagone, visokiems išmokesčiams Amerikos dirbtuvėms atgabeno iš Anglijos aukso. Aukso to yra už 10 milionų doliarių. Gabena jį į New Yorką.

PADIDĮS KARIUMENĘ.

Washington, D. C. Prezidentas Wilson priėmė karės ministerio Garrison sumanymą padidinti kariumenę, o tam pareikalauti nuo kongreso 75 milionų doliarių daugiau, arba 400 milionų doliarių, taigi beveik tiek, kiek taikos laike kariumenės reikalams išleidžia Francuzija arba Vokietija, kurios visuomet laiko apie 600,000 kareivių, Suvienytos Valstijos už tuos pinigus išlaiko vos 100,000 kareivių, o nori turėti dabar 400,000.

PAJIEŠKO NUO GELEŽINKELIO $100,0000.

New Yorko šokėja Daisy B. James, pradėjus traukiniui eiti, sėsdama vagonan nupuolė po ratais, kurie nupjovė jai abidvi koji. Už tai ji nuo Lackawanna geležinkelio pajieško $100,000, po $50,000 už kiekvieną koją.

MOTERŲ GIRTUOKLIAVIMAS.

Philadelphia, Pa. Policijos moteris Alberta Schmidt savo raporte praneša apie vis smarkesnį besiplatinimą girtuoklystės tarp augštesnių moterų kliasų miešte. Per vieną tik mėnesį policistai areštavo už girtuokliavimą 65 moteris, o tame buvo daugiausia augštesnių kliasų merginų, o per tą laiką už tą patį vyrų areštuota tik 32 (Turbut policistai vyrams negriebia taip greit už apikaklės, kol jie ant kojų gali pastovėti, nes prie gėrimo pripratę ir patįs policistai).

GRAŽIAUSIA MERGINA AMERIKOJ.

Philadelphia, Pa. Atsibuvo čia konvencija Amerikos fotografų. Susirinkę konvencijon pripažino gražiausia visoj Amerikoj merginą Gertrudą Fischer, matyt vokietaitę. Bet jeigu apie gražumą sprendė iš fotografijų, tai ant sprendimo negalima su pasitikėjimu remtis, nes retušeriai moka fotografuojamus paveikslus padailinti.

ŽYDŲ SKUNDAI BE PAMATO.

Washington, D. C. Suvienytų Valstijų konsulis Rygoj, gavęs nuo savo valdžios paliepimą ištirti teisingumą Rusijos žydų pasiskundimų, buk rusų valdžia baisiai juos persekiojo, tyrinėjo tų pasiskundimų teisingumą ir pranešė Washingtonan, kad žydų nurodomų žiaurumų ir persekiojimų iš rusų pusės nebuvo. Jeigu kariumenės vadovai į žydus žiuri su neužsitikėjimu, tai tam jie patįs kalti, rodydami savo prielankumą Rusijos priešams. Laike karės su neištikimais ir kitur, ne vien Rusijoj, elgiasi negeriau.

IŠ VISUR.

|| Francuzijos šiaurinių geležinkelių kompanija atlieka mėginimus išsklaidyti miglas, dėl kurių dažnai atsitinka nelaimės, su pagelba bevielinio telegrafo vilnių. Jau nuo senai žinoma, kad elektrikos vilnįs išsklaido, arba išnaikina vandens burbulėlius, iš kurių migla pasidaro. Patėmyta, kad 1800 metrų (vienos angliškos mylios) nuo leidžiančių elektriškas vilnis elektriškų vielų nesidaro migla, o pasidarusi išnyksta. Tokiu budu su pagelba elektriškų vilnių galima išsklaidyti miglą ties jurėmis ir apsaugti plaukiančius laivus nuo susimušimo.

|| Norvegijoj pirmą kartą moterims leista buvo balsuoti rinkimuose. Daugelis mano, kad moterų balsai sudrutįs socialistų partiją, o valdžia tiki, su pagelba kitų partijų, atsverti moterų ir socialistų balsus, taipgi pergalėti kariumenės priešus.

|| Francuzijoj, mieste Orango, pasimirė nepaprastas francuzas mokslinčius Henri Fabre. Jis ypač tyrinėjo visokių tautų gyvenimą, budą ir palinkimus, buvo žinovas tautų psycholiogijos.

|| Pasitraukė nuo vietos perdėtinis Lenkų Rato Austrijos parliamente, Dr. M. Bilinski. Jis sako, jog tai padarė, kad turėti liuosas rankas ir veikti diplomatijos dirvoj. Ištikro vienok jo atstovavimas lenkų reikalų neužganėdino lenkų, nes jis visame pildė vien ciesoriaus norus ir jo nurodymus. Bilinski pirmiaus buvo Austrijos iždo ministeriu.

|| Šveicarijos kareiviai palaikė už šnipus išvažiavusius automobiliu pasivažinėti ambasadorius Anglijos ir Francuzijos. Bet, žinoma, kaip tik pasiaiškino klaida, ne tik tapo jie paleisti, bet dar Šveicarijos valdžia už klaidą persiprašė.

|| Italų laikraštis Idea Nazionale praneša, jog jis sužinojęs iš ištikimų šaltinių, kad austrų ciesoriaus, senio Pranciškaus Juozapo, padėjimas esąs blogas. Senelio protas einąs silpnyn, jis dažnai verkia, kaip vaikas. Kuomet reporteris Viennos laikraščio Neue Freie Presse užklausė pas Austro-Vengrijos premierą Burianą, kaip ciesoriaus sveikata, tai tas, sakoma, tik liudnai galvą pakratęs.

|| Iki šiol karėj užmušta 2,000 francuziškų mokytojų, o 8,000 pavojingai sužeista.

|| Į El Paso, Texas, atėjo žinia, buk pagarsėjęs Mexiko plėšikas, tapęs revoliucijonierių vadovu, generolas Francisco Villa tapo locnų kareivių nušautas, su kuriais susivaidijo. Už ką jis tapo nužudytas, tikrai nežinia.

|| Vokietijoj, mieste Wuerzburg pasimirė vienas iš žymiausių Vokietijos mokslinčių, universiteto profesorius bioliogas, Dr. Bovesi. Gimęs jis 1862 m.

IŠ LIETUVOS.

ŽINIOS APIE LIETUVIŲ DRAUGIJĄ.

Jo Sveikatai Gerbiamamjam p. St. Šimkui, Lietuvių Draugijos įgaliotiniui Amerikoje.

Gerbiamasis!

Rašau Tamistai jau penktą iš eilės laišką, kurisai yra dar pirmas Komitetui išvažiavus Pskovan. Dėlto taip ilgai Tamistai nerašiau, kad pas mus pačiame Vilniuje ir pačiame Komitete buvo didelė suirutė: visos įstaigos ir gyventojai kėlėsi iš miesto, pačtas išvažiavo ir dar nesugrįžo. Ir šitą laišką vargais-negalais teko parašyti ir iš kitos stoties išsiųsti.

Musų darbas šitaip dabar padalintas: Lietuvių Draugijos Komitetas oficialiai persikėlė Pskovan—Sergejevskaja ulica, dom Modem, kvartira Anerika, ten apsigyveno p. Šilingas su Komiteto darbininkais. Petrograde, kur gyvena dabar Draugijos pirmininkas, Valstybės Dumos atstovas, M. Yčas, veikia pabėgėliams, Rusijoj išsiblaškiusiems, registruoti biuras—Baskov pereulok 29—biurą veda p. K. Šalkauskas. Voronežas dabar virto Lietuvių apšvietos centru, ten persikėlė Vilkaviškio gimnazija, pedagogijos ir bugalterijos kursai, "Saulės" užlaikomi, ten Komitetas iškeldino apie 700 mokslą einančios jaunuomenės. Iš Komiteto narių Voroneže gyvena kun. Olšauskas ir p. Balčikonis. Iš tikrų šaltinių sužinojome, kad p. Yčo Voroneže steigiama dvi lietuvių gimnazijos berniukų ir mergaičių. Visais reikalais į viršpaminėtas įstaigas galima kreiptis šiuo antrašu: Voronež, Staro-Moskovskaja 19. Yra tai adresas vieno Lietuvių Draugijos Komiteto bendrabučių.

Maskvoje veikia Komitėto narys, adv. P. Leonas ir Draugijos įgaliotinis inž. Narušcvičius..

Vilniuje šitoks yra Lietuvių Draugijos veikimas. Komiteto dalis išsikėlusi Pskovan gavo teisę veikti visoje Rusijoje per savo įgaliotinius. Likusieji gi Vilniuje Dr-jos nariai veikia keturių gubernijų Kauno, Suvalkų, Vilniaus ir Gardino rajone vardu "Lietuvių Draugijos Vilniaus Komitetas." Prie Vilniaus Komiteto darbuojasi nariai: A. Smetona, d-ras Antanas Vileišis, kun. Jezukevičius, A. Žmuidzinavičius, kun. Kukta, p. E. Vileišienė, J. Kymontas, D. Malinauskas, Juozas Kubilius ir aš. Prie Vilniaus Komiteto Vilniuje veikia Lietuvių Draugijos Vilniaus skyrius. Vilniaus Komiteto adresas: Vilnius, Bolšaja 30—2. Vilniaus skyriaus adresas: Vilno, Blagoviešščenskaja 24—1.

Vilniaus stovis kritiškas. Valdiškos įstaigos išsikėlė, pačtas neveikia, geležinkeliai užimti karės reikalais, maisto pristatymas labai apsunkintas, beveik negalimas, mintame iškalno pasigamintais produktais, kurių reikia maždaug vienam mėnesiui mažiausia už 3,000 rublių, kadangi Vilniuje ir jo apielinkėse esama apie 4,000 pabėgėlių iš Kauno ir Vilniaus gubernijų. Jeigu męs busime atkirsti nuo Rusijos, vokiečiams užėmus Vilnių, tai musų padėjimas bus neužvydėtinas, kaip męs tuokart išmaitinsime savo pabėgėlius, iš kur gausime lėšų?

Taigi Komitetas prašo Tamistos visas surinktas Amerikoje aukas siųsti mums Vilniun. Dabar tas siuntimas negalimas, bet nepoilgam galima bus siųsti per neutralių valstybių konsulius.

Vilniuje lietuvių gyvenimas kokiam laikui apmiręs, kadangi visi lietuviški laikraščiai buvo sustoję. Dabar vėl šiek-tiek atgijo, pradėjo eiti "Viltis," ketina leisti ir "Aušrą."

Antrasis musų įgaliotinis, p. Žmuidzinavičius, dėlei ne jo priežasčių, negalėjo išvažiuoti Amerikon, tat Tamistai vienam pinigų rinkimo darbas liko užkrautas.

Tai tiek šį kartą apie Lietuvių Draugiją ir jos veikimą. Jei bus galima, nepoilgam vėl Tamistai parašysiu.

Tariu pridėramos pagarbos žodį,

Kun. P. Dogelis.

Jo Sveikatai gerb. p. St. Šimkui, Lietuvių Draugijos įgaliotiniui Amerikoje.

Gerbiamasis!

Nors nesenai Tamistai rašiau, bet gavęs naujų žinių, vėl rašau. Pskovas, kur buvo išsikėlęs Lietuvių Draugijos Komitetas, evakuojamas. Tat ir Lietuvių Komitetui prisiėjo iš ten keltis. Persikėlė Petrogradan—**Baskov pereulok 29, kv. 10.**

Gal praneštumėt apie tai Amerikos laikraščiams.

Voroneže, kur perkelti musų moksleiviai, M. Yčo rupesniu įsteigtos dvi gimnazijos: berniukams ir mergaitėms. Rugsėjo 1 d. gimnazijų atidengimas.

"Viltis," pačtai sustojus, irgi buvo apsistojusi ėjusi. Dabar vėl pradėjo eiti. Petrograde pradėjo eiti "Petrapilio Balsas," M. Yčo redaguojamas.

Tai tiek šį kartą.

Su Diev!

Tariu pagarbos žodį,

Kun. Dogelis.

Kauno Tvirtovės Gubernatorius.

Kauno tvirtovės gubernatoriumi paskirtas general-lieutenantas Adalbertas Wegener.

Rietavos Apskričio Viršininkas.

Reichstago atstovas majoras Frommer, buvęs iki šiol adjutantu Kuršo valdymo Liepojuje, paskirtas dabar į civilinį Lietuvos valdymą Rietavos apskričio viršininku.

Apie Policiją.

Policijos reikalus užimtuosiuose Lietuvoj kraštuose atlieka vokiečių civilinis valdymas savo žandarais bei žandarų pagelbininkais. Pirmieji dėvi žalią uniformą su mėlyna apikakle bei mėlynais rankovių apstatais, pastarieji rėdyti pilkai ir turi aplink rankovę juostą su užrašu: "Gendarmiere Litauen" (Lietuvos žandarija).

Lietuvos Aprupinimas Gydymu Bei Vaistais.

Labai nemalonus dalykas, kad Lietuvoje yra mažai gydytojų, o ir aptiekoms truksta daug vaistų. Vokiečiai kiek galint pasistengia šitą spragą užkišti. Susirgus galima kreiptis ir į vokiečių kareivių gydytojus. Kur juos surasti, galima sužinoti apskričio viršininko rašykloj (kanceliarijoj). Aptiekos vokiečių yra kiek galint aprupinamos vaistais. Taip pavyzdžiui Varnių aptieka reikalingiausiais vaistais jau aprupinta, iš ko vietiniai gyventojai labai pasidžiaugia. Tikima, jog neužilgo vaistų stoka gal visur bus šiek-tiek pašalinta.

Žada Mokėt Už Javus.

Paakiname Didz. Lietuvos gyventojus,—rašo "Dabartis"—jog jų pačių nauda dabar javų valymą užbaigus, pasirupinti ir linų bei kanapių laukus laiku nuvalyti. Su linais bei kanapėmis reikia gerai bei tinkamai apsieiti. Vokiečiai mielai nupirks tuos linus ir t.t. ir, kaip skelbiama, mokės gyvais pinigais.

Naujas Latvių Laikraštis.

Nuo rugsėjo 1 d. eina Maskvoje naujas latvių laikraštis "Tėvynės Aidas."

"Dabartis."

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ KENOSHA, WIS.

Lietuvos šelpimo reikalais. Suvienytų Draugijų, Kenosha, Wis., tikslu yra rinkti aukas nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje. Susivienijo šios draugijos: šv. Benedikto, šv. Petro, Birutės, 21 kp. SLA. ir Dr-stė Lietuvos Balsas. Komitetan išrinkti šitie asmens: iš šv. Benedikto Dr-jos—J. Trakselis ir A. Kvedaris; iš šv. Petro—F. Stankus ir T. Bagdanavičius; iš Birutės—H. Labanauskas ir J. Nevulis; iš 212 kp. SLA.—J. Sokelis ir Kaz. Brażevičius; iš Dr-tės Lietuvos Balsas—K. Narbutas ir J. Jaseliunas. Komitetas formališkai sutvarkytas liko 29 d. rugpjučio, 1915 m.; pinigai sudėti "First National Bank" ant vardo pirm. H. Labanausko, iżd. J. Trakselio ir sekretoriaus—Kaz. Brażevičiaus. Per apvaikščiojimą 10 metų sukaktuvių nuo spaudos atgavimo 30 d. lapkričio 1914 m. surinkta aukų $36.34; 7 d. kovo 1915 m. apvaikščiojime "Lietuvių Dienos" surinkta aukų $36.31; Suvienytųjų Draugijų piknike 14 d. liepos surinkta $38.74; aukavo: šv. Petro Draugija—$10.00; šv. Benedikto dr.—$10.00; N. P. P. Š. Merginų Draugija per p-lę M. Grubliauskaitę—$20.00; K. Morżeika—50c.; laike prakalbų Birutės Dr-jos 12 d. rugsėjo surinkta aukų $21.50; vestuvėse p. Viktoro Kaktavičiaus su p-le V. Milkentaite surinkta aukų $13.06. Smukių surinkta—$1.20. Viso labo jau yra surinkta—$187.66. Beto dar 212 kp. SLA. aukaus $23.85 ir Dr-stė Lietuvos Balsas—apie $40.00. Nutarta eiti per gričias renkant aukas, tik dar nepradėta.

Spalio 9 d. buvo balius, tai pačiai naudai; atsibuvo Columbia svetainėje. Nutarta laikyti formališkus komiteto susirinkimus kas ketvirta savaitė, 3 val. popietų, šv. Petro svetainėje. Pinigus Suvienytos Draugijos siųs "Mokslo Draugijai," kad ji perduotų nukentėjusiems nuo karės lietuviams. Kaip tik bus galima siųsti, tuoj bus išsiųsta; gal bus išsiųsta ir kur kitur, bile tik patektų nukentėjusiems nuo karės.

Kaz. Brażevičius,
Suv. Draugijų Sekr.

IŠ BALTIMORE, MD.

Naujo veikalo vaidinimas. Lietuvos Šelpimo Konferencijos skilimas. Dėlei Chicagos Siuvėjų streiko. Spalio 9 d. Teatro Mylėtojų Draugija vaidino V. Nagurnoskio naują keturių veiksmų veikalą "Bijunėlis." Veikalas pilnas veikmės ir gyvumo. Vaidintojai savo roles atliko gana gerai; nepatikti galėjo tik tiems, kurie turi kokį nors piktumą prieš gerbiamąjį autorių. Teatro M. D., arba kokiems puslenkiams.

Publikos susirinko suvirš pora šimtų. Draugija turės šiek-tiek pelno.

Šelpimo Nukentėjusios Lietuvos Konferencija skilo į dvi dalis. Skilimo priežastis yra tame, kad tulas klerikalas pareikalavo parapijos varde, kad aukos, aukautojų nepaskirtos arba surinktos rengiamuose vakaruose, butų dalinamos pusiau: pusė liktųsi vietiniame fonde, antroji gi pusė butų siunčiama Chicagon Tautos Fondui. Kitiems draugijų atstovams nesutikus su tuom pasiulymu, pasiulytojas atsakė, kad konferencija negali naudotis pobažnytine svetaine, ir pranešė, kad parapija tvers Tautos Fondo skyrių. Skilimas su klerikalais buvo patėmytas jau keliomis savaitėmis anksčiaus. Vietinis klebonas darė bažnyčioj kolektą naudai nukentėjusios Lietuvos ir, surinkęs suvirš 40 doliarių, pasiuntė juos Tautos Fondan. Už tokį klebono pasielgimą parapijos delegatai konferencijos susirinkime gavo papeikimą, nes visos organizacijos siunčia po tris atstovus į konferenciją, o parapija net šešis, o surinktus parapijos pinigus siunčia į Tautos Fondą, ažuot į konferencijos fondą.

Atsiskyrę tautininkai nenusimena ir varo savo darbą po senovei. Jie nutarė ir išrinko komisiją fėrų surengimui; pakvietė Teatro M. D., kad atkartotų "Bijunėlį" naudai nukentėjusios Lietuvos. Jie taipgi rupinasi surengimu skyriaus Tarptautiškos Lygos Dėlei Laisvės ir Lygybės.

Pastaruoju laiku atsirado Baltimorėje Chicagos siuvėjų darbo. Kai-kurie smulkus kontraktoriai tą darbą ima į savo dirbtuves, ir darbininkai jį dirba. Atsiminkit, baltimoriečiai, kad kada jųs išeisit į streiką, tai jusų draugai chicagiečiai galės jums panašiai atsimokėt. Ar tada jums patiks? Pagalvokit! *Naruševičia.*

IŠ ROSELAND, ILL.

Iš "Aušros" gyvenimo. "Aušros" skaitykla ir knygynas rengia prakalbas, kurios įvyks nedėlioj, spalio 24 d., p. Stančiko svetainėje, 7 val. vak.

Yra pakviesta kalbėtojų iš Chicagos. Be kalbų, dar bus dekliamacijų ir kitokių margumynų. Gerai butų, kad roselandiečiai nepatingėtų ateiti tosna prakalbosna, nes jos bus rimtos ir naudingos.

Užėjus šaltesniam orui, "Aušros" knygynas yra sumanęs, kaip jau buvo rašyta, rengti visą eilę prelekcijų, prakalbų bei šiaip įvairių pramogėlių. Prakalbos, kurios įvyks spalio 24 d., bus tik įžanga į "Aušros" žiemos sezoną.

Prakalbas ir prelekcijas bei šiaip pramogas manoma rengti "Aušros" mokyklos kambaryje, 10900 Michigan ave. Jeigu roselandiečiai sympatizuos prakalboms ir ilgainiui tas kambarys bus permažas prakalboms bei prelekcijoms, tai tuomet žadama jau ieškoti kitos, erdvesnės vietos.

Prakalbas manoma rengti du kartu į mėnesį—kas antras nedėldienis. *Genys.*

IŠ UNION CITY, CONN.

Nesulaukta p. Šimkaus. Rugsėjo 15 d. vietos lietuviai buvo susirinkę tam, kad išgirsti, ką p. Šimkus, "Lietuvių Draugijos" atstovas, papasakos apie padėjimą musų brolių Lietuvoje. Mat buvo apgarsinta, kad p. Šimkus bus Waterbury'je rugsėjo 14 d. Union City lietuvių draugijos nenorėjo praleisti šios progos ir pas save p. Šimkui taipogi parengė susirinkimą. Komitetas visą dalyką iškalno suruošė. Buvo padirbti pliakatai ir gerai tarp vietos lietuvių išplatinti. Ponas Šimkus tačiaus neatvažiavo. Union City ir Naugatuck lietuviai skaitlingai susirinko ir pradėjo laukti p. Šimkaus. Nežinota, kad p. Šimkus dar yra Worcester, Mass. Diena pasitaikė labai šilta, ir todėl žmonės belaukdami labai nusikamavo. Galop apie 9 valandą vakare atvažiavo iš Waterbury vyras ir pranešė, kad p. Šimkus susirgo Worcester'yje Publika tuom liko labai užvilta. Susirinkę buvo žmonių nepaprastai daug. Apgailestaujama, kad p. Šimkus negalėjo atvykti. Apskaitliuojama, kad jeigu p. Šimkus butų atsilankęs, tai aukų nukentėjusiems butų buvę surinkta mažiausia kokia trįs šimtai doliarių. Lietuviai čia labai apgailestauja, kad taip nemaloniai atsitiko.

Siuom kreipiamės į p. Šimkų, kad jeigu jisai kuomet nors važiuos į Waterbury, Conn., aukų rinkti, tai kad neaplenktų ir musų miestelio lietuvių. Prašome jojo pranešti apie savo atvykimą sekančiu antrašu: Jonas Bekeris, 47 Spring st., Union City, Conn. *Jonas Bekeris.*

Auka Lietuvai. Linden Parke, Naugatuck ir Union City miestelių lietuviai turėjo pasilinksminimo susirinkimą, vadinamą "Clam Back." Besilinksminant visiems, Jonas Bekeris patarė parinkti aukų naudai musų brolių, nukentėjusiųjų dėlei karės. Patarimas buvo prielankiai visų sutiktas. Jonas Bekeris drauge su J. Poskevičiu ir K. Kundrota perėjo per susirinkusiuosius. Surinkta išviso $27. Pinigai pasiųsta "Lietuvos" Redakcijai, kad jinai juos perduotų p. St. Šimkui, atstovui "Lietuvių Draugijos Nukentėjusiems Dėlei Karės Šelpti." *J. B.*

Nuo "Lietuvos" Redakcijos. Auka $27 musų priimta ir pasiųsta p. Šimkui. Atskaita telpa kitoje šio numerio vietoje.

IŠ SO. OMAHA, NEBR.

SLA. kuopoje. Spalio 10 d. buvo vietinės SLA. 87-tos kuopos susirinkimas. Susirinkime pakilo nesusipratimų dėlei raštininkų. Pirmiaus kuopos raštininku buvo p. J. Genaitis. Dėlei tulų priežasčių p. Genaitis prasišalino iš musų kuopos. Jojo vieton kuopa išrinko savo raštininku p. J. Strazdą. Kadangi atskaitos iš praeitų metų nesutinka, tai kuopa patarė p. Strazdui pareikalauti iš centro sekretoriaus blankų. Centralis sekretorius prisiuntė blankas, tačiaus ne p. Strazdui, bet p. Genaičiui, kurisai dabar kuopai yra pašalinin. Prie blankų buvo ir laiškas, kuriame centro sekretorius prašė p. Genaičio peržiurėti pasitaikusias klaidas. Tą laišką p. Genaitis perdavė p. Paskui, per kurio rankas jisai pateko jau kuopon. Dėlei to laiško pakilo triukšmas, kadangi jisai suprasta, kaipo p. Strazdo, kaipo raštininko, ignoravimas, arba kaip kai-kurie sakė, paniekinimas. Kuopa išnešė papeikimo rezoliuciją centro sekretoriui. Strazdas atsisakė raštininkauti toliaus, ir jojo vieton išrinkta p. M. Simanavičius. Tokiu budu trumpu laiku kuopa turi jau trečią raštininką. *SLA. 87-tos kp. Narė.*

IŠ LAWRENCE, MASS.

Iš draugijų gyvenimo. Musų miestelyje randasi keletas lietuviškų draugijų. Iki pat pastarųjų metų jos gan gražiame sutikime gyveno. Viena kitą remdavo, viena dalyvaudavo kitos parengiamose parodose, baliuose ir t. t. Dabar, kaip matyt, dalykų stovis pradeda mainytis.

Tarp kitų, pri pažangesniųjų draugijų čia buvo priskaitoma Lietuvos Sunų Draugija. Kaip tiktai Europoje iškilo dabartinėji karė, musų draugijos tuojaus griebėsi rupintis nukentėjusias dėlei karės Lietuvoje. Iš kiekvienos draugijos buvo išrinkta po keletą atstovų, kurie sudarė, taip sakant, visų draugijų centrą. Šio centro darbu buvo sutvarkyti aukų rinkimą. Iš pačios pradžios nelabai kaip sekėsi. Apsireiškė šiokių-tokių nesutikimų, kurių pasekmėje reikalinga buvo prašalinti kai-kuriuos atstovus iš centro. Kuomet tas buvo atlikta, darbas pradėjo labai gerai sektis. Jisai ir iki šiai dienai labai gerai eina.

Prieš p. Šimkaus atsilankymą pas mus minėtasai centralis draugijų komitetas turėjo susirinkimą. Susirinkiman atėjo keli nauji delegatai, nuo Liet. Sunų Draugijos—tie patįs, ką pirmiaus buvo prašalinti iš komiteto. Tai yra socialistai, kurie gavo progą patekti į Lietuvos Sunų Draugijos atstovus. Sąryšyje su jųjų atvykimu susirinkime kilo netvarka, ypač kadangi prašė, kad ir socialistus priimtų prie visuomeniško veikimo. Susirinkime pradėjo šaukti: "Nereikalaujame męs jokių triukšmadarių, ypač socialistų!"

Neprašytieji svečiai tuomi įsižeidė ir, sakoma, pradėjo kenkti sutartinam vietos lietuvių veikimui. Ponas J. Sakevičius, kurisai suvirš metus ištarnavo komiteto raštininku, atsisakė nuo tos vietos. Jisai yra darbščiu vyru, geru tėvynainiu ir gerai supranta knygų vedimą, taipogi pažįsta lietuvių kalbą ir rašliavą. Dėlei jojo atsisakymo kilo klausimas, kamę priežastis. Atsisakymas yra aiškinimas pakilusiais kėblumais dėlei klausimo, kaip siųsti pinigus Lietuvon. Vieni nori, kad pinigai butų išsiųsti per vietos lietuvį agentą p. A. Ramanauską, kurisai apsiėmė uždyką pinigus Lietuvon pasiųsti, tai yra neimti to pelno, kurisai jam paprastai pridera už pinigų persiuntimą. Socialistai tačiaus tam pasirodė priešingi. Jie agitavo, kad pinigai butų pasiųsti per expresinę kompaniją arba per žydą, bet ne per lietuvį (? Red.). Taip reikalavusių buvo du. Dėlei to ir kėblumai kilo. Pinigai iki šiolei dar vis neišsiųsti.

Kaip girdėtis, komitetas žada sušaukti vėl susirinkimą, kad galutinai nusprendus, kaip persiųsti Lietuvon pinigus. Drauge su tuom sakoma, kad komitetas reikalaus, idant Lietuvos Sunų Draugija išrinktų naujus atstovus, su kuriais galima butų veikti rimtas darbas.

Jeigu tie vyrai ilgai ves Lietuvos Sunų Draugiją, tai niekas iš to išeis. Pirmiaus toji draugija buvo bepartyve ir tarnavo musų visuomenei. Dabar matomai jajai, ar josios vadovams, rupi partijos, bet ne visuomeniškas veikimas.

Spalio 12 d. pas mus buvo Amerikos atradėjo Kaliumbo dienos apvaikščiojimas, kuriame dalyvavo įvairių tautybių žmonės. Apvaikščiojime dalyvavo ir lietuviai. Lietuvių 3 divizija buvo didžiausia. Divizijoje ėjo keli šimtai pėsčių, automobiliais, vežimais, ir raiti jojo. Divizija labai gražiai išrodė. Pirmiaus šiuose apvaikščiojimuose dalyvaudavo ir Liet. Sunų Draugija. Dabar tačiaus laikai jau persimainė. Sulyg draugijos vadovų nuomonės, šioji šventė yra "kapitalistiška." Tat ir dalyvauti atsisakyta. Gi dalyvavimas toje parodoje yra geru pasigarsinimu pačioms draugijoms. Žmonės daugiau sužino apie draugiją, ir todėl didesnis skaitlius prisirašo draugijon. Kaslink kalbėjimo, kad toji šventė yra "kapitalistiška," tai kiekvienas rimtas žmogus iš tokio pasakymo gali tiktai pasijuokti. Tasai "kapitališkumas" yra virtęs tiesiog proto liga pas kai-kuriuos musų lietuvius.

Tą pačią dieną M. D. A. V. pašelpinė draugija (kaip pilnas vardas? Red.) turėjo balių su svaiginančiais gėrimais. Baliuje buvo keli dešimčiai ir mažų mergaičių ir bernaičių, kurie iš motinos ir tėvo rankų tiesiog lupa stiklus ir geria. Dėlei vaikų baliuje buvo didelė netvarka. Jaunimas matyt buvo susirinkęs blaivus. Prie baro mažai jaunuolių galima buvo pastebėti. Gėrė daugiausia vedę vyrai ir moterįs. *J. Žukauskas.*

IŠ MANCHESTER, N. H.

Nesulaukus p. Šimkaus. Liet. Jaun. Ratelyje. Vietos lietuviai neturėjo progos matyti pas save p. Šimkų nei išgirsti jojo prakalbas. Prie svečio pasitikimo buvo uoliai ruoštasi. Be nuomonių skirtumo, vietos lietuviai laukė p. Šimkaus atvykstant. Buvo jau pasamdyta svetainė, išplatinti pliakatai. Benas "Kareivis" buvo jau prisirengęs duoti gerą koncertą. Iškilmėn buvo užprašytas ir miesto majoras. Iš p. Šlakio, Tautos Fondo centro raštininko, buvo gautas laiškas, kuriame pranešta, kad p. Šimkus butinai atvyksiąs. Tačiaus trimis dienomis prieš prakalbas gauta iš Lawrence, Mass., nuo p. Jankausko laiškas, kuriame pranešta, kad p. Šimkus dėlei nesveikatos negalįs atvyksti ir turįs visiškai pertraukti tolimesnį savo maršrutą atlikimą. Vietos lietuviai ir telefonavo ir važinėjo, kad kaip nors p. Šimkų gavus. Tačiaus niekas negelbėjo. Tokį dalykų stovį vietos lietuviai sutiko su didelio apsivylimo jausmu. Neturint kitokio išėjimo, buvo nutarta patiems rinkti aukas, vaikščiojant po stubas. Buvo šauktas rugsėjo 22d. visuomeniškas susirinkimas, tačiaus Manchester'io lietuviai, matomai už dalykų pakrypimą tokion vėžėn mesdami kaltę ant vietinio komiteto (nors šisai, kaip iš augščiaus tilpusių žodžių matyti, nėra kaltas), į susirinkiimą susirinko labai neskaitlingai, ir todėl nieko negalima buvo nutarti ar pradėti daryti. Komiteto darbas visas nuėjo tokiu budu vėjais.

Liet. Jaun. Ratelis, gyuojantis jau antri metai, praėjusį mėnesį išsirinko pusmetiniame susirinkime sau naują valdybą. Dabar valdyba susideda sekančiai: pirm.—A. Zubkus, pagelb.—J. Gilis, prot. rašt.—V. Kušleika, fin. rašt.—K. Paliosis, iždo.—A. Rukutis, iždo glob.—P. Kukutis, iš. M. Kušleika, knygų peržiurėjimui—Ig. Guobis ir S. Petkevičia, maršalka—J. Masavičius. Valdybon išrinkta išimtinai pilni blaivininkai ir socialistai. Nežiurint to, žadama veikti grynai bepartyviškai. Ratelis turi apie 70 narių. Ateitis parodys, ką ir kaip naujoji valdyba nuveiks. *A. Zubkus.*

IŠ MCNAUGHTON, WIS.

Vietos lietuviai. Tai yra visai mažas miestelis, daugiausiai lietuvių ir vokiečių apgyventas. Gyventojai gražiai ir draugiškai tarp savęs sugyvena. Vasaros laiku į čia suvažiuoja didelis skaitlius žmonių iš didesnių miestų vakacijoms praleistoms. Oras labai gražus. Apielinkėse randasi daug gražių vietų ir ežerų, kuriuose yra daug įvairių žuvų. Suvažiavusieji tat paprastai mėgsta žuvauti.

Prie vietos lietuvių skaitliaus prisidėjo p. M. A. Šarka, SLA. veikėjas, kurisai pirmiaus gyveno Cicero, Ill., Chicagos priemiestyje. Atvykęs p. Šarka nusipirko biznį, kurisai matomai eina labai pasekmingai. Šale biznio, jisai turi dar 133 akerių žėmės, kuri priskaitoma prie geriausios rųšies, tačiaus iki šiolei nėra dar išdirbta. Vietos lietuviai, turėdami tokį darbštų veikėją, kokiu p. Šarka yra, rasi, daugiau sukrus, ir tarp jųjų gal apsireiks didesnis visuomeniškas veikimas. *Čiabuvis.*

IŠ EAST ST. LOUIS, ILL.

Prakalbos. Vietos lietuviai. Vietos Lietuvių Kliubas spalio 3 d. parengė prakalbas, kuriose kalbėjo p. J. Kulis, kurisai čia tuom laiku lankėsi. Jisai kalbėjo apie priežastis, kodėl lietuviai nemėgsta skaityti, apie lietuvių spaudos uždraudimą, apie laikraščių naugingumą, apie lietuvaičių priešinimąsi skaitymui, už ką musų moterims davė pipirų, apie saliunų kenksmingumą, apie kalėjimus, apie reikalingumą lietuviams gyventi vienybėje ir viens kitą remti ir t. t. Vienas klausytojų užsistojo už saliunus, kad be jųjų esą negalima butų vietos lietuvių draugijoms nei gyvuoti, kadangi neturėtų svetainių. Saliuninkams prakalba labai nepatiko.

Vietos lietuviai aplamai labai žemai stovi savo susipratime. Sutarties tarp savęs neturi jokios. Atpenč, vienas į kitą žiuri kaip koki priešai, kad tiktai kitam kokį nors "šposą" iškirtus ir paskui iš jojo pasijuokus, nežiurint to, kad tie "šposai" kai-kada buva kitam labai nemalonųs ir net kenksmingi. Vietos lietuviai stengiasi vienas kitą pastatyti ant juoko, nužeminti. Nėra to supratimo, kad štai visi esame lietuviais ir todėl visiems reikėtų bendrai vienas kitam padėti, o nežiurėti, kaip čia savo kaimynui "šposą" iškirtus.

Vietos lietuvių susipratimo laipsnį labai gerai gali parodyti pora žemiaus sekančiųjų pavyzdžių.

Gydytojas parašė ligoniui receptą, sulyg kurio paskirtasias gyduoles reikalinga buvo imti po vieną arbatinį šaukštuką kas trįs valandos. Ligonio prižiurėtojai išpradžių davė gyduoles taip, kaip gydytojaus buvo nurodyta. Tačiaus paskui norėta pasirodyti gudresniais už patį gydytoją. Susimislijo ir pradėjo duoti po didįjį (stalavą) šaukštą kas valanda, kad ligonis, imdamas daugiau vaistų, "greičiaus pasveiktų." Ligonis galop atsidurė kapinėse. Tuomet vėlionio giminės ir prižiurėtojai pradeda pykti ant gydytojo, kad jisai niekam netikęs ir nemokąs gydyti.

Štai antras pavyzdis. Apserga vaikas. Gydytojas paskiria dvejopus vaistus dviejose bonkutėse. Vienus vaistus įsakyta duoti vaikučiui kas trįs valandos, o kitus kas pusė valandos. Ligonio prižiurėtojais buvo žmonės, nelabai skaityti moką. Bet ką čia žiurėti! Ar nevistiek iš kurios bonkos bus duodami vaistai, by tiktai vaistai? Visas reikalas pasibaigia tuom, kad mažutį ligonį tiesiog nunuodija. Pasimirus vaikui, tėvai rėkia, kad gydytojas "niekai." Šaukia valdžią ir skundžia jai gydytoją ir prašo, kad jįjį suareštuotų. Valdžia atvyksta ir pradeda teirautis, kaip vaistai buvo duodami. Žinoma, viskas paaiškėjo. Tyrinėtojai pasiklausė skundikų, prie kokios tautos jie priklausą. Gavę atsakymą, palingavo galvomis ir išėjo, nusistebėję, kad 20-tame šimtmetyje dar tokių žmonių pasitaiko. Iš tokių atsitikimų vietos valdžia ir kitatautiškoji visuomenė gali susistatyti sau ištikrųjų "puikią" nuomonę apie lietuvius. *Atvykėlis.*

DORRISVILLE, ILL.

Prakalbos. Spalio 12 d. LSS. 187 kp. parenge čia prakalbas, kuriose kalbėtojum buvo p. Klinga, apie kurį socialistų laikraštijoje gan dažnai yra minima. Pliakatuose jisai buvo pavadintas vienu "geriausių kalbėtojų," kurisai dar nesenai, gegužio mėnesyje, iš Lietuvos atvykęs Amerikon. Tikėdamiesi išgirsti ką nors įdomaus apie dabartinį Lietuvos padėjimą, žmonių susirinko prakalbosna nemažas burelis. Susirinkusieji tačiaus liko skaudžiai apvilti. Ant estrados prieš publiką pasirodė menka figura, į Lietuvos priemenuką panaši. Vargu ką gero galima buvo tikėtis išgirsti iš tokio kalbėtojaus. Pirmasai įspūdis pasirodė pilnai teisingas. Kalbėtojas pradeda:

"Broliai lietuviai.... Aš buvau Lietuvoje, bet karės nemačiau. Jųs patįs apie tai gerai žinote iš laikraščių. Vien man teko matyt pabėgėlius ir su jais šiek-tiek pasikalbėti. Jie man pasakė, kad baisus mušis eina už 20 mailių (tur but varstų?). Na, aš ėmiau iš jųjų juoktis ir vadinti kvailiais. Ha-ha-ha," —pradėjo kalbėtojas juoktis ir klausti publikos:—"Na, argi ne juokas iš tokių žmonių? Bėga net 20 mailių atstu nuo mušio lauko! Ha-ha-ha!"

Publika tačiaus nesijuokė, ir ponas kalbėtojas susigėdinęs pradėjo šaukti visu balsu, kad "kaip pradėjo bombos ir granatos kristi, tai kurie spėjo, tai pabėgo, o kurie nesuspėjo, tai pasiliko ant mušių lauko, ir nevienas turėjo žuti."

Ką galima sakyti apie tokį kalbėtoją? Juokiasi iš žmonių ir vadina juos kvailiais, kad jie pabėgo iš mušio lauko už 20 "mailių," o pats kalbėtojas, taip gardžiai pasijuokiantis iš tų žmonių, pabėgo nuo mušių net Amerikon, tai yra suvirš 4,000 "mailių." Jeigu "kvailiais" yra tie, kurie pabėgo 20 "mailių," tai kaip yra su tais, kure suvirš 200 kartų toliaus nuo mušių už tuos "kvailius" pabėgo?

Antru kartu p. Klinga kalbėjo apie tai, kaip galima karės prašalinti. Čia daug neteisybių pripasakojo. Pasak kalbėtojaus, popiežius Pijus X šią karę palaiminęs ir ginklus pašventinęs. Iš kur kalbėtojas tą žinią pasėmė, tai tiktai jam pačiam žinoma. Kaip visi laikraščiai rašė, popiežius buvo karei priešingas ir jokių laiminimų nedavė. Antra, kalbėtojas vėl sakė, kad popiežius Pijus visus lenkus pavedęs kaizeriui, kaip tiktai vokiečiai paėmė Čenstachavą, ir liepęs visiems lenkams "galvas lenkti" prieš kaizerį. Šių žinių šaltinį žino tiktai patsai p. Klinga. Popiežius Pijus pačioje karės pradžiose mirė. Gal p. Klinga nei to nežino?

Abelna visi kalba buvo žeimaus kritikos. Kalbėtojas iškeikė tautas, ypač savąją.

Argi socialistai neturi geresnių kalbėtojų, kad panašias "prakalbas" ir panašius "kalbėtojus" žmonėms tiekia? Juk toki "kalbėtojai" tai skaudus pasityčiojimas iš tų lietuvių, kurie yra sušaukiami pasiklausyti "vieno iš geriausiųjų kalbėtojų."

Pernai čia buvo atsilankęs irgi "garsus kalbėtojas" Perkunas, apie kurį vėliaus iškilo tiek daug triukšmo dėlei jojo sumušimo Hoosick Falls. Tas apie nieką daugiau nekalbėjo, kaip tiktai apie kunigus ir kunigų gaspadines. Šisai vėl visokių nesąmonių drožia. Tokios prakalbos neatneša nieko gero žmonėms. Atpenč, jos gali tiktai ištvirkinti, sudemoralizuoti vieną antrą jauną vaikiną, kurisai jųjų nesąmones gali priimti už tikrą pinigą. Vyručiai, pasigailėkite žmonių! *Buvęs Prakalbosc.*

Žinios=Žinelės.

Visi "Lietuvos" skaitytojai yra užkviečiami rašinėti žinučių į šį skyrių tokioje formoje, kaip kad yra žemiaus telpančios žinutės. Už visas prisiųstasias žinutes Redakcija skaitytojams yra labai dėkinga. Nesidrovėkite, kad ir silpnai rašote. Kiekvienas prisiųstas raštelis Redakcijoje ras rupestingą atydą ir jei tik galima, bus įdėtas laikraštin. Nevėluokite su žinutėmis. Siųskite jas kuogreičiausiai. Su žinutėmis visuomet reikia priduoti siuntėjo vardas, pavardė ir antrašas.

Mahanoy City, Pa.

= Andrius Stank (Stankus, Stankunas ar Stankevičius?) buvo puolančių akmenų sužeistas, nuo ko jisai pasimirė.

= Joną Bolį užpuolė du vyrai ir sunkiai sužeidė. Užpuolikai buvo suimti.

= Mykolas Andriuškevičius yra nepaprastai laimingas vyras. Ant jojo užvažiavo pasažierinis traukinis. Andriuškevičius tačiaus buvo atmestas į šalį ir visiškai nesužeistas.

Minersville, Pa.

= Liko suareštuotas Antanas Mulašiauskas, laike darbo anglių kasyklose. Jisai yra kaltinamas vagystėje. St. Rolanotis buvo išėmęs prieš jįjį varantą dar pernai vasarą, tačiaus jojo iki šiolei negalėję surasti.

= Darbai čia eina blogyn. Dirbama po 4 dienas į savaitę.

= Nusišovė Pranas Jurkša. Savžudystės priežastis nežinoma.

Newark, N. J.

= Spalio 24 d. čia buvo aukų rinkliava po visą miestą naudai nukentėjusiųjų nuo karės Lietuvoje.

= "Kenney" teatras paskyrė spalio 3 dienos savo pelną naudai nukentėjusiųjų nuo karės Lietuvoje.

Philadelphia, Pa.

= Pasimirė Juozapas Širvaitis, 55 metų amžiaus.

= Prigėrė Juozas Barzinskas, 38 metų amžiaus.

= Spalio 22 d. rengiamoje čia sufragečių parodoje nutarė dalyvauti ir vietos lietuviai socialistai.

= Kun. Kaulakis pralaimėjo bylą, kurią jisai buvo užvedęs prieš St. Ramulį už $1,000.

= Atvyko į čia Veronika Šaukienė, kuri sugrįžo iš Lietuvos, kame jai tekę pergyventi karės baisenybes.

= TMD. 74 kp. spalio 16 d. rengė balių.

= Spalio 22, 23 ir 24 d. atsibuna čia aštuntas metinis Pennsylvania valstijos esperantistų draugijos susirinkimas. Bene dalyvauja jame ir vietos lietuviai esperantistai.

= Šv. Juozapo parapijoje žadama suorganizuoti šv. Juozapo darbininkų draugijos kuopą. Tokia kuopa jau yra šv. Kazimiero parapijoje.

= Visus laikraščius, tame ir "Lietuvą," perėjo žinia, kad K. Česnukas, kurisai buvo sušaudytas, pasimirė. Tas pasirodo netiesa. Jisai gyvas ir galįs jau lauke vaikščioti. Savo rųšies "prisikėlimas iš numirusųjų."

Nashua, N. H.

= Dėlei mažo užmokesčio čia kilo didelis streikas. Streiką veda lietuviai S. L. Zapėnas, S. A. Zapėnas ir P. Karlanas. Darbininkų čia esama apie 6,000, kurių pusė—lietuviai.

E. St. Louis, Ill.

= Spalio 17 d. Laisvės Mylėtojų Draugija rengė paskaitas, Dr. Vizgirdui skaitant temoje "Liga ir Sveikata."

Hazleton, Pa.

= Pakeliu į ligonbutį pasimirė Alekas Tomakevičius, kurį sužeidė anglių kasyklose puolanti akmenįs.

Cedar Rapids, Mich.

= Darbai čia pradedą eiti blogyn.

Fairfield, Conn.

= Pasimirė Juzė Švelniutė, 17 metų mergina. Jinai, gyvendama Amerikoje 7 metus, įdomavo Lietuva ir lietuvių politika bei likimu, pati viešamjame lietuvių gyvenime dalyvavo.

Westville, Ill.

= Vietinė SLA. kuopa nutarė atsišaukti į kitas pietines Illinois valstijos dalis, kad suorganizavus SLA. kuopų apskritį, kaip kad jau yra kitose vietose.

Albany, N. Y.

= Spalio 17 d. rengta čia vakaras su vaidinimu. Pelnas skirta nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje.

Haverhill, Mass.

= Lietuvis Juozas Truska uždėjo vaikų čeverykų dirbtuvėlę. Spėjama, kad tai pirmas lietuvis šioje pramonės šakoje.

Shenandoah, Pa.

= "Sietynas" žada pakartoti apielinkės kolionijose M. Petrauško operetes "Consilium Facultatis" ir "Lietuviškas Milionierius."

Brooklyn, N. Y.

= "Harmonijos" choras galutinai nutaręs vaidinti operą "Velnias Išradėjas" lapkričio 20 d.

= Kvotimus miesto magistratų teismų lietuviškų vertėjų vietai ėmė J. O. Širvydas, J. V. Liutkauskas, A. Herman-Purvis ir eilė kitų lietuvių, išviso 11 ypatų.

Melrose Park, Ill.

= Tveriama čia vakarinė lietuvių ir anglų kalbų mokykla. Mokytojum išrinkta vietos lietuvis V. Babičius.

Buenos Aires, Argentina, Pietų Amerika.

= Nusišovė mirtin Izidorius Staškus, 23 metų, kilęs iš Vidukles, Raseinių pavieto, Kauno gub. Savžudystės priežasits: vargingas gyvenimas.

Worcester, Mass.

= "Am. Lietuvis" praneša, kad lietuvių vaikai: Juozas ir Vincas Krištolaičiai, Juozas Česnas ir Stasys Puškis patraukti teisman už primetamą jiems įsilaužimą į viešą mokyklą ir rašomų daiktų išvogimą.

Blomington, Ill.

= Mažas vaikas Jurgutis Čamberkis rado seną blešinę su $010 auksinių pinigų. Vaikiukas pinigus atidavė vienai šeimynai, bet dabar pradėta byla, kad rastieji pinigai butų sugrąžinti.

So. Boston, Mass.

= Sugrįžus iš Shenandoah'rio p. M. Petrauskui, atsidarė Lietuvių Muzikos Konservatorija. Tikimasi turėti šįmet didesnį skaitlių mokinių negu pernai.

= Buvęs čia tulą laiką žinomas lietuvis drutuolis Petras Žilinskas išvažiavo dešimčiai dienų į New York'ą, iš kur važiuosiąs į Montreal, Canada.

Valparaiso, Ind.

= Lietuvių mokinių skaitlius čia šįmet padidėjęs. Lietuvaičių esama net du kartu daugiau negu pernai. Yra čia ir lietuvių balbos pamokos. Prie universitetc yra mokykla, kurioje kiekvienas gali pradėti mokintis nuo pat pradžios.

Boston, Mass.

= Vietinės medicinos ir chirurgijos kolegijoje lietuvis aptiekininkas J. Landžius paskirta farmakoliogijos mokytoju. Mokinių turįs 75.

Great Neck, N. Y.

= P. Naunikio ir p-lės Jukeliutės vestuvėse surinkta $8.oc naudai politiškų kankinių Rusijoje.

Meriden, Conn.

= Streikuoja sidabro darbininkai.

= Mirė Ignas Varnelis, 45 metų, kilęs iš Ašmenos pavieto, Vilniaus gub.

Forest City, Pa.

= Bažnyčios naudai vietos lietuviškoji parapija surengė fėrus.

New Britain, Conn.

= Policmonas Washington reikalauja $2,000, kurie buvo pažadėti už vėlionio Žebrio užmušėjų suėmimą. Jisai suėmė Kraką ir Montvydą, kuriuodu dėlei tos žmogžudystės liko jau nužudyti.

Visi laikraščiui siunčiami rankraščiai turi buti pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji pasidonimais turi paduoti, Redakcijos žiniai, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasilieka sau teisę atsiunčiamus jai rankraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščiui rankraščius Redakcija, pareikalauta, grąžina autoriui atgal jo lėšomis.

Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popiero pusės, palikant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Prusų lietuvių komitetas nukentėjusiems dėlei karės šelpti. Jau anksčiaus buvo Dr. Gaigalaičio pranešta, kad Prusų lietuviai tveria komitetą, kurisai turėtų savo tikslu šelpti Didžiosios Lietuvos lietuvius, nukentėjusius nuo karės. Iki šiolei nebuvo žinoma, kas ineina į tąjį komitetą. Dabar spaudoje pranešama ir ypatos, kurios ineina komitetan. Sulyg pranešimų, komitetas susideda iš sekančių ypatų: Dr. V. Steputaičio, J. Jagomasto, Dr. V. Gaigalaičio, J. Stiglioriaus ir Vyduno. Tiems, kurie bent šiek-tiek seka Prusų lietuvių gyvenimą, šie visi vardai yra gerai pažįstami.

"Tėvynė" išreiškia pageidavimą, kad šisai komitetas veiktų išvien su ta dalim "Lietuvių Draugijos Nukentėjusiems Dėl Karės Šelpti," kuri pasiliko Vilniuje. Tai butų šelpimo darbo suvienijimas, kurisai galėtų buti tiktai naudingas. Kiekvienas norintis, kad nelaimingosios Lietuvos žmonės butų kaip galint geriau sušelpti, gali šį pageidavimą tiktai paremti. Tas susivienijimas galėtų, rasi, padaryti geros įtakos į Amerikos lietuvių aukavimo padidėjimą.

Nebus bylos. Jeigu tikėti tam pranešimui, kurį paskelbė "Laisvės" redaktorius p. L. Pruseika ir "Vien. Lietuvninkų" redaktorius p. P. Norkus, tai "Lietuvoje" anksčiaus paskelbtosios žinios, kad šiuodu laikraščiu savo kivirčų dėlei garsingosios istorijos apie raudonrankius lietuvių tarpe neprileis prie valdiškojo teismo ir užbaigs juos trečiųjų teismu. Pranešime, po kuriuom pasirašo abiejų minėtųjų laikraščių redaktoriai, sakoma, kad abi pusi sutikusi visą reikalą pavesti trečiųjų teismui, kurio nuosprendis busiąs galutinas.

Nesikėsindami pranašauti, kuom šisai teismas bylą užbaigs, skaitome reikalingu pasakyti, kad šį nutarimą skaitome galinčiu turėti svarbias (ir geras) pasekmes viešamjam Amerikos lietuvių gyvenimui.

"Poskverninė agitacija?" Tulas Vargomatis, rašydamas "Vienybės Lietuvninkų" 41-mame numeryje straipsnį apie "Ateitį," užsimina apie tai, kad "yra varoma poskverninė agitacija priešais Dr. Šliupo spausdinamą (turėtų buti: Dr. Šliupo parašytą) angliškoje kalboje knygą apie Lietuvą."

Mums nieko iki šiolei neteko nei laikraščiuose pastebėti nei šiaip patirti, kas galima butų pavadinti agitacija prieš tąją knygą. Patsai p. Vargomatis taipogi nepaduoda daugiau žinių apie tariamąją agitaciją. Nežinia nei kas, nei kokiu tikslu tokią agitaciją varytų. Minėtoje ištraukoje tam nėra visiškai jokių nurodymų.

Butų gera, jeigu tame reikale butų suteikta daugiau žinių. Tuomet galima bus pasakymą paimti rimtai. Pačiam p. Vargomačiui geriausia ir priderėtų suteikti tasias informacijas, kadangi, kaip galima tikėtis, darydamas tąjį tvirtinimą, jisai turėjo ir prirodymus savo rankose.

Ponas Šimkus baigs maršrutą. Šiame No. pranešama, kad p. St. Šimkus, "Lietuvių Draugijos" atstovas, vėl keliausiąs su prakalbomis. Tai esą iššaukta ta aplinkybe, kad p. Žmuidzinavičius, kurisai rengėsi atvykti Amerikon, idant p. Šimkų pavadavus, negalįs atvykti.

Ką "Draugas" turi pasakyti. Skaitytojai gal jau senai pastebėjo, kad "Lietuva" dažnai rašo apie tikėjimo vietą visuomenės gyvenime, jojo santikius su įvairiais gyvenimo apsireiškimais, tapogi apie klerikalizmą ir jojo reikšmę viešamjame gyvenime. Saryšyje su tuom nuolat buvo minima, kad tuli veikėjai stengiasi įteikti Amerikos lietuviams klerikalizmą, katalikybės skraiste apvyniotą. Atkartotinai vėl ir vėl męs nurodinėjome, koksai pavojus yra Amerikos lietuviams, net ir patiems katalikams, jeigu klerikalams pasisektų atsiekti to, prie ki jie stengiasi prieiti.

Męs vis laukėme, kad "Draugas," klerikalų leib-organas, ką nors į tai mums atsakys. Berods, pašaipos skyriuje "Draugas" atsakinėdavo į "Lietuvos" prirodinėjimus, dažniausiai negražiais, negudriais ir neteisingais kandžiojimais, tačiaus savo editorialuose skaitė išmintingu tylėti atsakyman į "Lietuvos" straipsnius ir straipsnelius. Visa, ką "Draugas" vienoje ar kitoje formoje galėjo pasakyti, tai tiktai tiek, kad klerikalų tarp lietuvių nėsą, kad patsai "Draugas" neklerikališkas ir visos kalbos apie klerikalus tai tiktai įsisvajojimas. Buvo tiktai nuogas užsiginimas. Apie "Lietuvos" išstatytuosius argumentus niekuomet nebuvo nei užsiminta.

Praeitos savaitės numeryje "Draugas" galop bando atsakyti ir tam pašvenčia gan daug vietos. Tą "Draugo" straipsnį iššaukia musų straipsnis apie "katalikiškųjų" laikraščių 'sąjungą," tilpusis "Lietuvos" 41-mame numeryje.

Atvirai kalbant, męs "Draugo" straipsnyje nerandame nieko, kas prirodytų, jog "Lietuva" klaidingai suprato ar perstatė musų klerikalų veikimą. Atsakyman mums "Draugas" prirašo gan daug, tačiaus mažai argumentų męs tame ilgokame straipsnyje tegalime surasti. Vėl tasai pats nuogas ir tuščias klerikalizmo išsiginimas.

Kitose tautose yra katalikiškos spaudos. Katalikai negali be spaudos apsieiti. Reiškia, Amerikos lietuvių klerikalų spauda yra katalikiška. Toksai suvadoje yra stipriausis "Draugo" argumentas. Kiekvienam, kurisai turi truputį liogikos ir paprasto sveiko proto, išsyk aišku, kad šisai argumentas yra visai prakiuręs. Štai į kur nuveda "Draugo" argumentavimo budas: Jonas turi auksinį laikrodėlį. Jonas be laikrodėlio negali apsieiti. Reiškia, Baltraus rankose esanti bulvė yra auksinis laikrodėlis.

Męs niekuomet nesakėme, kad katalikams nereikia spaudos. Jinai jiems reikalinga, kaip ir kitiems. Męs savo laiku "Draugui" net ir nurodėme anglų kalboje einantį laikraštį, tikrai katalikišką, butent: The New World. Lietuvių spaudoje męs parodėme "Draugui" laikraštį, kurisai turi didesnę teisę negu "Draugas" ir kiti šio kurpaliaus laikraščiai vadintis katalikišku laikraščiu, butent: "Kataliką." Geriausiu liudininku tam tvirtinimui gali buti vėlionio arcivyskupo Quigley mirtis. Taigi ne taip tai męs apšaukiame katalikiškus laikraščius klerikališkais, kaip tai "Draugas" nori sau ir kitiems įkalbėti. Tarp amerikoniškosios visuomenės, kaip tai savu laiku "Lietuvoje" buvo pažymėta, katalikai piktinasi saviškių klerikalų veikimu. O tie klerikalai, užsitarnavę katalikų pasmerkimo, varo kaip sykis tokį pat darbą, kaip musiškiai klerikalai.

"Draugas" "Lietuvos" pasakymą, kad klerikalų riksmui apie katalikybę gali tikėti paskutiniai mulkiai ir kad tasai riksmas yra didžiausiu humbugu, stengiasi atremti tuom, kad to savo tvirtinimo męs neprirodome. Jisai senai jau prirodytas. Visa eilė straipsnių, kurie tilpo "Lietuvoje" ir į kuriuos nei "Draugas" nei kiti klerikalizmo apaštalai nieko lemto negalėjo nei nebandė atsakyti, yra užtektinu prirodymu. Kartoti tai, kas buvo jau daug kartų rašyta ir ko klerikalai nesugebėjo sumušti, butų veltus darbas. Męs pasiunčiame "Draugą" prie tų straipsnių. Tegul "Draugas" išpradžių sumuša visus jau senai paduotuosius argumentus.

Lietuvių Inteligentija ir Viešasai Gyvenimas.

Nuo inteligentijos dideliame laipsnyje priklauso viešojo gyvenimo krypsnys ir dvasia. Inteligentijos skaitlingumas, josios rųšis ir liaudies kulturingumas (pastarasai nevisuose atsitikimuose) yra tais veiksniais, kurie nustato visuomenės žengimą viena ar kita linkme.

Svarbiausia Amerikos lietuvių užduotis šioje valandoje yra, kaip regis, liaudies kulturinimas. Dabartinis riksmas apie bepartyviškumą ištikrųjų savo pamatu guli supratime, kad jeigu Amerikos lietuviai turi prieiti prie kokio nors sąmoningesnio gyvenimo, tai tą jie gali padaryti, keldami kulturinį visuomenės vienutės stovį. Kol plačioji Amerikos lietuvių minia nėra pasiekusi tam tikro minimum kulturoje, tol visų Amerikos lietuvių gyvenimas negali pasidaryti sąmoningu arba visuomeniškų, tikroje to žodžio prasmėje. Tai paeina nuo to, kad inteligentijos lietuviai turi nedaug.

Didžiosios pasaulio tautos turi skaitlingą inteligentijos lukštą savo viršunėje. Tenai viena tik inteligentija yra užtektinai skaitlinga, kad sudarius tam tikrą srytį, kurioje galima plėtoti augštesnėsės kulturos formas. Didelėse tautose tarp inteligentijos ir liaudies gali pasidaryti didelis tarpas. Inteligentija gali gyventi savu gyvenimu, leisdama liaudžiai eiti vėl savais keliais. Geriausiu tam patikrinimu yra Rusija, kame šale labai augštai kulturoje iškilusios inteligentijos męs matome liaudį, kurios žemas kulturinis stovis ypač aiškiai muša akysna, sulyginus jįjį su tuo laipsniu, kurio yra pasiekusi rusų inteligentija. Tarp liaudies ir inteligentijos gilus skirtumas. Suprantama, kitas dalykas yra su tautomis, kurios vadinamos kulturingomis. Tam pavyzdžiu gali buti nors anglai. Čia skirtumas tarp liaudies ir inteligentijos jau nebe toksai didelis. Liaudies kulturingumas tąjį skirtumą daro netaip žymiu.

Bet mums čia rupi pasakyti tiktai tą, kad didelėse, skaitlingose tautose inteligentijos ir liaudies atsiskyrimas yra galimas. Tenai vien inteligentija (glaudžianties prie josios taip vadinamajai 'pus-inteligentijai') gali sudaryti "viešąjį,' publiškąjį gyvenimą, kurisai nustato visos tautos gyvenimo bėgį.

Gi pas mažasias tautas yra visai kitaip. Tenai inteligentija yra permaža, kad jinai viena savyje galėtų ~~užsidaryti.~~ Todėl jinai turi susirišti su liaudim. Inteligentija yra, taip sakant, vedančiuoju veiksniu, kurisai tačiaus maža reikšmės turi, jeigu jojo užpakalyje nestovi liaudis, sudaranti tikrąją jiegą. Nuo šiojo inteligentijos ir liaudies susitelkimo ir priklauso tasai savotiškas viešojo gyvenimo atspalvis, kuriuom mažosios tautos skiriasi nuo didžiųjų.

Iš to matyti, kokia vieta pridera inteligentijai kiekvienoje mažoje tautoje. Jinai privalo veikti ranka rankon su liaudim.

Šiuom nusistato ir lietuvių inteligentijos vieta. Jinai turi buti liaudies inteligentija. Liaudies vargai ir rupesčiai, liaudies reikalai yra taip pat ir inteligentijos. Viena su kita yra surišta neatmezgamu mazgu. Darant kitaip, liaudis pakrinka, ir inteligentija nustoja dirvos, kurioje jinai galėtų semti gyvybės syvus.

Nevienas nusiskundžia, buk Amerikos lietuvių gyvenimas yra anomališkas, nesutvarkytas, nukrypęs į netinkamas vėžes. Tam jieškoma priežasčių. Man rodosi, kad viena priežasčių bene bus tame, kad musų inteligentija yra nesurišta su liaudim.

Kai-kurie Amerikos lietuvių inteligentų, tiesa, veikia, ir gan uoliai. Tačiaus tai galima priskaityti prie išskyrimų. Inteligentijos didumonė yra visai nutolusi nuo liaudies. Su liaudim kiekvienas iš musų inteligentų susiduria tiktai tiek, kiek tai yra reikalinga jojo kasdieninei duonai, jojo reikalams. Gydytojas susiduria su šiaip žmonėmis tiktai tuomet, kai jie ateina pas jįjį gydytis; advokatas—kuomet pas jįjį ateina su byla, ir t.t. Tuom ryšiai ir užsibaigia. Į viešąjį gyvenimą retai kuris inteligentų maišosi.

Tuom ir galima paaiškinti daugelį tuom anomalijų (nenormališkumų) kurios galima dabar pastebėti Amerikos lietuvių gyvenime. Draugijos, spauda įvairios staigos yra tiktai "prastiems žmonėms." Patiems inteligentams jos nereikalingos (taip mano bent tų pačių inteligentų dauguma). Visur veikia "paprastieji žmonės."

Lietuvių viešasai gyvenimas negalės buti kitonišku, negu kad jisai dabar yra, kol pati inteligentija neišeis prie liaudies ir nepradės su jaja ranka rankon veikti, kol kiekvienas inteligentas nesupras, kad ką jisai darys visuomenei, tai darys ne tiktai liaudžiai, "paprastiems žmonėms,' bet lygiai ir sau.

Tiktai tuomet galima bus tikėtis, kad Amerikos lietuvių viešasai gyvenimas ineis į normališkesnes vėžes.

Neinteligentas.

C. Kasputis.

Iš Kelionės Po Louisianą.

(Žiurėk praeitą numerį.)

Mums kalbant, atėjo ponia Žemaitienė ir atnešė mums vinuogių. Valgyt čia galima tiesiog be galo. Nežinau, ar oras čia jau toks, ar kas, bet valgosi sočiai.

Saulei nusileidžiant, išėjome į laukus. Laukai visur gražųs, javai dar gražesni. Pirmą syk matau Sudano žolę. Tai yra pramotina "Sorghum" augalų šeimynos, svarbiausi kurių yra:—Kafir kornai, Milo majisas, Feterita, Sorghum nendrės ir daug kitų. Sulietuvintų vardų jiems nežinau ir manau, kad jų dar nėra. Visi tie augalai yra geras pašaras gyvuliams. Žemės Žemaitis turi visokios rųšies. Ant lengvesnės žemės sodina bulves, žieminius riešutus ir žirnius; ant juodžemio cukrines nendres, kornus ir daržoves.

Pradėjo jau temti. Visur pasigirdo varpelių skambėjimas—tai grįžtančios iš miškų ir ganyklų karvių kaiminės. Ponia Žemaitienė skubina su viedrais prie tvartų. Reiškia, prie vakarienės bus šviežio, riebaus ir tikrai saldaus pieno.

Naktis užėjo staigiai. Ant tamsiai-mėlyno dangaus pasirodė milionai žibančių žvaigždžių. Pietuose jos blizga stipriau—ir visas dangus išrodė tartum išklotas auksu ir sidabru. Mėnulis palengva išplaukė pro mišką ir apglobė sidabru neaiškius miškų ir laukų ruožus, mesdamas ant žemės ilgus šešėlius nuo artimų medžių ir tvorų. Prasidėjo savotiškas varlių ir žiogų koncertas. Jų klausant, rodėsi, kad koki tai keisti miško gyventojai skambino ant xelofonų. Laikas nuo laiko tai savotiškai muzikai pritardavo nakties paukščiai trumpu graudulingu riksmu. Oras pasidarė drėgnas, ir gražiai kvepėjo gėlėmis ir dobilais. Nervai, suerzinti ir sugadinti miesto gyvenimu, ilsėjosi ir ėmė stiprumą iš didžiausio gydytojo—gamtos.

— Kas vakarą męs maudomės prude,—prabilo Žemaitis.—Ar gal norėtumėte?

— Kaip gi ne, ar toli?—klausiu.

— Čia pat ant musų žemės,—tarė Žemaitis, skubiai paimdamas abrusus, kabančius ant virvės prie medžio.—Einame.

Tuojaus už lauko prie miško, tarp karklų, pasirodė sidabrinė juosta, kurią mėnulis dailiai ištiesė ant vandens paviršiaus. Nusirengėm ir lipame į vandenį. Vanduo nuo karklų ir visokių medžių šešėlių išrodo visai juodas ir juo gilyn, juo darosi šaltesnis. Musų nuogi kunai, apšviesti melsva mėnulio šviesa, aiškiai ir aštriai atsimuša ant tamsaus vandens paviršiaus. Reginys labai fantastiškas ir primena man aveikslus žinomo dailininko-symbolisto Boecklino.

Šaltas vanduo smagiai mus atgaivino. Pavakarieniavę ir pasišnekučiavę, išnešame lovas laukan. Kas nori gerai ir tikrai išsimiegoti, lai pabando miegoti lauke. Pabandęs vieną sykį, nebenorės daugiau miegoti kambariuose.

Anksti išryto, vos tik prašvitus, pabudau, atnaujintas ir smagus. Tekančios saulės spinduliai greitai prasimušė per melsvą tolimą ukanuotą mišką. Rasa sunkiai gulėjo ant žolės ir spaudė ją žemyn. Paukščiai visokiais balsais giedojo, garbindami gamtą, ir džiaugėsi gražiu rytu. Toli klonyje barškėjo pakinkalų retėžiai,—tai Žemaitis rengėsi prie darbo.

Neužilgo ir jisai pasirodė ant tolimo lauko ariant. Mulai smagiai traukė plugą, laikas nuo laiko žvengdami ir palikdami užpakalyje savęs melsvą debesį dulkių, kurios maišėsi su Žemaičio pypkės dumais. Saulė jau išplaukė pro tolimą mišką—ir vėl prasidėjo graži artojaus diena—rami, naudinga ir pilna užsiganėdinimo.

(Dar ne galas)

Lietuvių Draugijos Atstovo Atskaita.

Aukos, Likusios Tautos Fondo Skyriuose.

Chicagoje:

Šv. Jurgio parap. svet. ..	$ 73.50
West Side bažn. salėje ..	53.63
W. Pullman, šv. Petro ir Povylo parap. svet. ..	32.51
Roseland, Visų Šventų parap. svetainėje	46.00
Atlantic	24.00
Šv. Kryžiaus bažn. salėj..	125.00
Wilkes-Barre liet. piknike	170.48
Freeland'e bažn. svet.....	88.25
Tamaqua, bažn. svet.....	124.80
Mahanoy City, bažn. svet.	74.00
Girardville, parap. svet. ..	68.25
Mt. Carmel bažn. svet....	115.00
Shamokin	47.76
New Philadelphia, bažnytinėje svetainėje	29.05
Minersville	150.00
Reading, bažn. svet.	77.50
Philadelphia, kun. Kaulakio parap.	351.00

Brooklyn:

Kun. Petkaus parap.	86.00
Kun. Remeikos parap. ..	176.00
Kun. Kuodžio parap. ..	130.85
Bridgeport, parap. svet. ..	122.30
Hartford, kun. Amboto parap.	161.10
New Haven, kun. Krakausko parap.	110.00
Rymo-Katalikų Seimas ..	830.50
Worcestery'je, kun. Jakaičio parap.	400.00
Worcestery'je, mano koncertas, musų draugijos naudai	100.00
Newark	240.00
Bostone, kun. Žilinsko parapijoje	858.00
Cambridge, parap. svet. ..	70.70
Norwood, parap. svet....	120.09
Brockton, kun. Urbonavičiaus parap.	230.00
Lowell, kun. Olechnavičiaus parap.	10.00

Augščiau minėtose vietose visos aukos paliktos Tautos Fondo skyriams, kurie per centrą turi pasiųsti musų Komitetui, pažymint, kad tos aukos mano yra surinktos.

Aukos, Kurias Patsai Priėmiau ir Pasiunčiau Lietuvių Draugijai.

Chicagoj, Mildos svet. ..	$71.35
Chicagoj, Meldažio svet..	41.27
Roseland, SLA. svet.	19.35
Nežinomas (per 'Lietuvą')	5.00
Vincas Jusas	1.00
Gary, Ind., Suv. Draugijų prakalbose	40.00
Milwaukee	11.00
Sheboygan, kun. Varnagirio parap.	30.00
Painesdale, Mich.	222.12
Chicagoj, Baukaus sv. ..	28.00
A. Miller	5.00
Šv. Mykolo Ark. Draugija Pittston'e	25.00
Tamaqua	12.00
Chicagoj, Dudos svet. ..	30.00
Shenandoah	7.25
New Philadelphia	10.00
Philadelphia, Liet. svet., ant Richmond'o	125.18
Baltimore, Liet. svet.	158.67
Brooklyn, L. G. F. skyriaus prakalbose	243.05
Patterson, kun. Svagždžio kartu su liet. dr-jom surengtose prakalbose ...	239.35
Adolfas Volungevičius ir Petras Mikalauskas	5.00
Antanas Dobryla iš Worcester'io	5.00

Lietuva jau visa vokiečių užimta. Kas sunaikinta—sunaikinta. Kas pabėgo—pabėgo. Kas liko—pasiliko. Tokiam padėjime mus tėvynė gali likti iki pabaigai karės. Budas ir kelias sušelpimo Lietuvos taippat dabar jau aiškus. Nuo Lietuvių Draugijos Nukentėjusiems dėl Karės Šelpti direkretoriaus šiomis dienomis gavau laiškų (skaitytojai juos ras kitoj vietoj), iš kurių matome, jog Lietuvių Draugija susiskaldė į keletą burių ir įvairiose victose Lietuvos šelpimo darbą varo. Didžiausioji dalis Lietuvių Dr-jos komiteto pasiliko Vilniuje ir rupinsis žmonėmis, pasilikusiais Lietuvoje. Dalis komiteto gyvena Voroneže, drauge su 700 moksląeinančios jaunuomenės. Kita dalis Petrograde ir Maskvoje rupinasi pabėgėliais iš karės laukų. Ir visoms toms įstaigoms reikia pinigų, reikia aukų, kad galėtų veikti.

Sunkaus darbo įvargintas, šjurkščių sriovinių santikių sunervuotas, prašiau Draugijos atsiųsti dar vieną atstovą, o tuom tarpu žadėjau pertraukti savo veikimą. Kitas atstovas atvažiuoti negalįs. Reikalai gi kasdien vis didėja, musų kraštui pagelbos reikia kasdiena vis daugiau. Pasilsėjęs šiek-tiek, aš pasiryžau savo liudną kelionę tęsti toliau. Vėl važinėsiu, vėl Lietuvai pagelbos prašysiu.

Dirbamas mano kelionei naujas maršrutas. Į jį ineis tiktai tos vietos, kurios iki lapkričio 10 d. atsiųs man pakvietimus. Taigi visos lietuvių kolionijos, kurios norėtų, kad pas juos atvažiuočiau kalbėti ir vargstančiai Lietuvai aukų parinkti, teiksis atsiliepti šiuo adresu: **ST. ŠIMKUS, 117 FEATHERHEAD LANE, NEW YORK, N. Y.**

Ir tie, kuriems jau buvau pasižadėjęs, arba kurie buvo įtraukti į pirmąjį maršrutą, bet dėl įvairių priežasčių ten prakalbų nebuvo, teiksis atsiliepti, nes laiškai gal pražuvo, išsimėtė.

Prakalbas prašysiu rengti vardu Lietuvių Draugijos Nukentėjusiems dėl Karės Šelpti. Aukos, mano prakalbose surinktos, bus siunčiamos stačiai Lietuvių Drjos įstaigoms.

Tai darysiu neturėdamas neimažų-mažiausio noro kame nors įtarti gražiai besidarbuojančius fondus, arba skersai kelio kuriam nors iš jų stoti; ne, tai darau vien norėdamas išvengti daugybės kėblumų ir nemalonumų, kurie mano energiją ir sveikatą pakerta.

Amerikos lietuvių veikėjų, organizacijų ir laikraščių kuoširdingiausiai prašau padėti man visame. Be jusų pagelbos ir paramos aš nieko nepadarysiu!

Lietuvių Draugijos Nukentėjusiems dėl Karės Šelpti atstovas Amerikoje,

St. Šimkus.

"GABIA SOROSIS."

Pora mėnesių atgal daug buvo rašyta apie naują dr-ją "Gabia Sorosis," kuri įkurta tarp Chicagos lietuvių. Vieni ją gyrė, linkėjo geros kloties, kiti peikė, tyčiojosi ir mėgino suardyti, sakydami, kad perdaug jau visokių dr-jų, tai kam dar nauja ir t.t. Tačiau nepasisekė suardyti, draugija vis stiprėjo.

Visgi yra labai liudna, kad lietuviai, vieton padėti savo jaunuomenei organizuotis ir stipriau savo tarpe platinti lietuvišką dvasią, tyčiojasi ir kliudo. Kodėl to nėra tarp kitų tautų? Kitos tautos labai gerbia savo jaunuomenę ir ja giriasi, kelia ją augštyn, kiek galėdamos. O pas lietuvius mokama tik užgaulioti ir kliudyti.

Pas svetimtaučius, jeigu kas atvažiuos į didelį miestą, stengiamasi su tuo asmeniu tuoj susipažinti, kad jam nebutų nuobodu. Kiekvienas mėgina užimti svečią, kad jis jaustųsi lyg namie esąs. Pas lietuvius yra kitaip. Tie, kurie gyvena Chicagoje per kelis metus, nors ir netoli vienas kito, vargiai pažįsta vienas kitą. Gal prie progos ir susipažins, bet kaip sueis kitu kartu, vėl vienas kito nepažįsta—vėl reikia išnaujo perstatyti.

Taigi dėlto Chicagos merginos sutvėrė tą naują draugiją, kad susipažinti su lietuvaitėmis, o vėliaus gal galima bus ką daugiau veikti. Pirmiausia męs norime susipažinti su jaunuomene. Chicagoje sunku tas padaryti. Tuo tikslu rengiami šokiai, kurie ir duoda gerą progą sueiti jaunuomenei kruvon. Tas tačiaus nevisiems patinka, ir priešininkai pradėjo labai peikti ir sarkastingai pajuokti.

Kai-kuriuose laikraščiuose pramanyta, buk merginos susiorganizavusios, kad "buti laimingomis ir kitiems laimę nešti." Gal tas ir yra vienu jųjų tikslų, bet nevisi vienodai supranta reikšmę žodžio "laimė." Girtuokliai jaučiasi laimingi, jeigu jie turi daug gėrimų. Kiti į tai visai nepaiso. Yra asmenų, kurie jaučiasi laimingi tuomet, kai į juos kiti maloniai pažvelgia ir meilių žodelį prataria. Kiti jaučiasi laimingi, jei niekam nieko pikta nepadarė.

Taipgi, kai visos merginos susieina į kruvą, maloniai pasikalba, jos irgi jaučiasi laimingos. O kaslink nešimo laimės kitiems, be abejonės, kai kiekviena gražiai elgsis—bus ir kitiems maloni. Dabar įvairųs prasimanymai jau šiaip taip aptįla, ir męs tikimės, kad daugiau jie neatsikartos.

Nors jauna toji draugija, bet jinai nori veikti. Be abejonės, be kitų pagelbos negalės nieko nuveikti. Užmanymas yra toks: norime Kalėdų metu palinksminti našlaičius. Kiekvienas iš musų laukia tos taip iškilmingos šventės. Dviemi savaitėmi dar prieš Kalėdas kiekvienas užeina krautuvėn, perka visokių gražių dovanėlių savo pažįstamiems. Bet retas kuris gal pamąsto apie našlaičius, kurie niekados jokių dovanėlių negauna. Jiems irgi malonios butų dovanėlės, bet jų negali gauti.

Tam tikslui "Gabia Sorosis" turės balių spalio 23 d. Unity Club svet., Chicagoje. Prasidės 8 val. Visas pelnas eis našlaičių kalėdinėms dovanoms ir kitiems pavargusiems vaikučiams. Taigi pageidaujama, kad visuomenė kuoskaitlingiausiai atsilankytų ir padėtų išpildyti musų užmanymą. Tuo turėtų užsiinteresuoti ne tik jaunuomenė, bet ir senesni geri lietuviai.

Ką pelnysime — paskelbsime laikraščiuose. Jei kas norėtų šiaip sušelpti našlaičius pinigais arba drabužiais, siųskite visa šiuo adresu: St. Č., 1728 N. Wood st. Raportas bus jums prisiųstas, kokioms šeimynoms teko toji dovanėlė. Męs tikime, kad tie, kurie duos našlaičiams dovanėlę, jausis laimingi, nes jie žinos, kad ir kitus pradžiugino.

Taigi gelbėkime vieni kitus, atidarykime savo širdis ir nepasigailėkime tos "laimės," džiaugsmo kitiems. **Gabijietė—St. Č.**

NUO KADA ANGLIJA TAPO SALA?

Žemės sluogsniai ir auganti augmenįs parodo, kad Anglija ne visuomet buvo sala, bet jungėsi su Europos sausžemiu, tvėrė su juom vieną kontinentą. Dar ledinės epochos laikuose, kuomet Europoj jau gyveno žmonės, Anglija sausa žeme jungėsi su Skandinavija. Likučiais tos sausos žemės yra salos Feraer, Islandija; Greenlandija ją jungė su Šiaurine Amerika. Kitas gi sausžemis jungė Airiją su Portugalija.

Nuo Francuzijos vienok Anglija atsiskyrė nesenai, gal jau taip vadinamuose istoriškuose laikuose, kuomet Indijos stovėjo ant gana augšto kulturiško laipsnio, tik Europa dar laukinė buvo. Augmenįs, auganti Anglijoj ir Europoj, rodo, kad Anglija atsiskyrė daug vėliau negu Europą atlankė lediniai laikai; nuo sutirpimo ledų prie šiaurinių Švedijos krantų praėjo apie 12,000 metų. Mokslinčiai geoliogai Penck ir Walther mano, kad nuo atsiskyrimo Anglijos nuo Francuzijos praėjo nedaugiau, kaip 6,000—8,000 metų, arba dar mažiau. Manoma, kad tas atsitiko taip vadinamo Petterso tvano laikuose, 2,200 metų prieš Christaus gimimą, taigi, kada Indijos, Egyptas ir Chinai jau buvo gana augštai kulturiškai pakilę. Mokslinčius Th. Arendt mano, kad Anglijos atsiskyrimas nuo Francuzijos atsitiko ne vėliau, kaip 400 metų prieš Christų. Bet kad tąsyk jau grekų laivai lankė Britaniją, tai žinia apie tokią katastrofą, kaip atsiskyrimas Anglijos ir nugrimzdimas į jures tokio didelio žemės ploto, nuo grekiškų pirklių nebutų galėjęs buti paslėpta, bet visgi reikia manyti, kad nuo to atsiskyrimo visgi nepraėjo daugiau kaip 4,000—6,000 metų.

DIPLIOMATIJA.

Pirmas kaimynas:—Aš manau, kad savo burdingieriams jųs niekuomet neleidžiate namuose ginčytis apie karę. Dėlei tų ginčų tiek juk triukšmo pakeliama.

Antras kaimynas:—Laike pietų męs jiems mielu nors leidžiame ginčytis. Mat didžiausis valgytojas, besiginčydamas, užsimiršta apie valgį ir tiktai pusę tiek valgo. Kitas didelis valgytojas užpyksta ir visai nevalgo. Kur čia neleisi jiems ginčytis!

Jules Verne.

VĖLIAVOS AKYVAIZDOJE.

Lietuvių kalbon vertė A. Jakunas.

(Tąsa.)

Tačiaus vienas dalykas yra tikras, ir tai, kad aš patekau nepaprastan atsitikiman, kurisai pasibaigs?—Kokiu budu, aš to nežinau—aš net nedrįstu įsivaizdinti, kokia bus visa to užbaiga. Visgi mano tikslu yra atsiminti, minuta paskui minutą, mažiausią smulkmeną ir paskui, jeigu bus galima, išdėstyti kiekvienos dienos mano įspudžius. Kas žino, ką ateitis yra man parupinusi? Ir kas žino, rasi, naujose aplinkybėse aš galop sužinosiu Rocho fulguratoriaus paslaptį? Jeigu aš kuomet nors busiu paliuosuotas, tai šioji paslaptis privalo buti paskelbta, kaip ir vardas kaltininko ar kaltininkų šio prasižengimo, kuris gali turėti svarbias pasekmes.

Tikėdamasis, kad koksai nors atsitikimas man visa paaiškins, aš nuolat svarstau šį klausimą:

Kame aš esmiu?

Pradėsiu nuo pat pradžios.

Po tam, kaip mane nešė už galvos ir kojų iš "Sveikatos Namo," aš jaučiau, kad aš buvau paguldytas be jokio žiaurumo, ką aš turiu pripažinti, ant mažo iriamo luoto neštuvų.

Mano kuno sunkumas pagimdė supimą; po tam vėl buvo supimo—kurį, kaip aš manau, pagimdė kitos ypatos įdėjimas luotan. Ar galima abejoti, kad tai buvo Tamas Rochas? Kaslink jojo, tai išvogėjams nereikalinga buvo, atsargumo dėlei, užrišti jam burną, akis nei jįjį patį surišti. Jisai dar turėjo buti prostracijos stovyje, dėlei ko jisai negalėjo pasipriešinti nei net suprasti, kas aplinkui jįjį dedasi. Prirodymu, kad aš neklystu, yra tai, kad aš neabejotinai užuodžiu etero kvapsnį. Vakar, prieš atsisveikinimą su mumis, gydytojas įdavė ligoniui keletą lašų etero ir—tą aš gerai atmenu—truputis jojo užkrito ant ligonio drabužių, kuomet šisai spardėsi laike savo priepuolio. Tatai nieko stebėtino nėra tame, jei etero kvapsnis užsiliko, nei tame, kad aš jįjį užuodžiau, nors ir iš po bandažių, kuriais buvo uždengtas mano veidas.

Taip, Tamas Rochas buvo paguldytas luotė arti manęs. Ir reikia tiktai pagalvoti, kad jeigu aš bučiau sugrįžęs keliomis valandėlėmis vėliaus, aš nebučiau jojo radęs!

Pasvarstysiu. Kas galėjo buti priežastim grafo d'Artigaso nelaimingamjam žingeidumui atsilankyti į "Sveikatos Namą?" Jeigu jam nebutų buvę leista pamatyti mano ligonio, tai nieko panašaus nebutų atsitikę. Kalbėjimas Tamui Rochui apie jojo išradimą pagimdė tą nepaprastai smarkų priepuolį. Pirmiausiai kaltas yra direktorius, kad nepaklausė mano persergėjimo. Jeigu jisai butų paklausęs, tai nebutų buvę reikalo šaukti gydytoją, paviliono durįs butų buvusios uždarytos ir piktadarių gaujos bandymas nebutų pasisekęs.

Kaslink naudos, kurią galėjo turėti Tamo Rocho išvogimas, ar tai pavienei ypatai, ar tai kuriai nors Senojo Svieto valstijų, tai aišku, kad nėra jokio reikalo tuom kvaršinti sau galvą. Tačiaus aš galiu nesirupinti kaslink pasekmių. Vargu kam nors pasiseks sužinoti tai, ko aš per penkiolika mėnesių nepatyriau. Imant suirusį proto stovį, kuriame mano santautietis yra, visos pastangos išgauti iš jojo paslaptį bus bergždžios. Šale to, jisai turės eiti vis blogyn ir blogyn, kol galop pasieks nepagydomos beprotystės net kaslink tų dalykų, link kurių jisai iki šiolei dar turi sveiką protą.

Tačiaus galų-gale man reikia dabar mažiau galvoti apie Tamą Rochą kai apie save patį, ir, imant atsitikimų siulą toje vietoje, kurioje aš jįjį apleidau, štai kas su manim atsitiko:

Po tam, kai musų išvogėjų įšokimas dar labjaus pasupo luotą, pastarasai nusijrė nuo kranto. Tolis turėjo buti nedidelis, nes į minutą laiko męs į ką tokio atsimušėme. Aš spėju, kad tai buvo laivo šonas ir kad męs greta jojo plaukėme. Paskui buvo šiek-tiek triukšmo ir sujudimo. Per savo bandažius aš neaiškiai girdėjau duodamus paliepimus ir sumaišytą balsų murmėjimų, kas tęsėsi apie penkias minutas, tačiaus aš negalėjau atskirti nei vieno žodžio iš to, kas buvo sakyta.

Vienintėlė mintis, kuri atėjo man omenin, buvo ta, kad įkels mane į laivą, nuleis vieno sandėlių dugnan ir laikys mane tenai, kol laivas nebus toli jurėsna išplaukęs. Matomai jie neleis nei Tamui Rochui, nei jojo prižiurėtojui pasirodyti ant dėnio, kol laivas stovės Pamlico Pertakoje.

Mano spėliojimas yra teisingas. Dar vis surištą ir su užrišta burna, mane galop paima už kojų ir pečių. Tačiaus manyje yra įspudis, kad mane ne į viršų per laivo šoną kelia, bet, atpenč. nuleidžia žemyn. Ar jie mane įmes vandenin, kad prigerčiau kai žiurkė, idant tokiu budu pasiliuosuoti nuo pavojingo liudininko? Šioji mintis žybtelia mano omenyje, ir skausmo drebulys pereina per mano kuną nuo galvos iki kojų. Instinktyviai aš giliai atsidustu, ir mano plaučiai pilni brangaus oro, kurio greitai jiems bus stoka.

Ne, dabar nėra priežasties baimei. Mane paguldo sulyginamai mandagiai ant kietų grindų, nuo kurių aš jaučiu metalo šaltumą. Aš guliu ištiestas visu savo ilgumu. Su dideliu nusistebėjimu aš pajaučiau, kad virvės, kuriomis aš buvau surištas, yra atrištos ir paliuosuotos. Trepsėjimas aplink mane pasiliovė. Sekančią valandėlę aš girdžiu, kaip durįs su trenksmu užsidarė.

Kame aš esmiu? Ir, pirmiausiai, ar aš esmiu vienas? Aš nuplėšiu ryšį nuo savo burnos ir bandažius nuo savo galvos.

Tamsu—visiškai tamsu. Nei spindulėlio šviesos, net nei trupučio šviesos, kurią jauti, kuomet akių vokai yra dručiai užmerkti.

Aš šaukiu—šaukiu atkartotinai. Nėra jokio atsiliepimo. Mano balsas duslus. Oras, kuriuom aš kvėpuoju, sunkus, sloginantis, ir jeigu jisai nebus atnaujintas, tai mano plaučiams bus sunku, negalima veikti.

Aš ištiesiu savo rankas, čiupinėju aplink save ir štai prie kokių išvadų prieinu:

Aš esmiu geležies blėtų sienomis kambaryje, kuris negali turėti daugiau kaip keturis kubiškus mastus. Aš jaučiu, kad sienos yra sušriubuotų blėtų, kaip kad sienos vandeniui neprieinamo skyriaus laive.

Aš jaučiu, kad ineiti į mano buveinę galima per durįs, esančias viename šone, nes bėgunai (zoviesai) yra šiek-tiek išsikišę. Šios durįs atsidaro vidun ir, be abejonės, per jas įnešė mane į čia.

Aš prikišu savo ausį prie durių, tačiaus jokio balso negalima girdėti. Tyla yra taip pat gili, kaip ir tamsa—keista tyla, kurią pertraukia metalinių grindų skambėjimas, kuomet aš judinuosi. Negalima išgirsti nei trupučio kartaus bildėsio, kurisai paprastai girdisi laive,—net nei vandens plauškenimo į laivo šonus. Nesijaučia nei silpniausio judėjimo; o Neuse upės įtakoje vandens tekėjimas yra visuomet užtektinai smarkus, kad žymiai by kokį laivą supus.

Bet ar mano buveinė ištikrųjų yra laive? Iš kur aš žinau, kad plaukiu paviršium upės Neuse, nors mane luotu netoli veže? Ar vieton plaukus prie laivo, laukiančio prieš "Sveikatos Namą," luotas negalėjo nusiirti toliaus žemyn upe? Tokiame atsitikime ar negalimu dalyku yra, kad aš buvau įneštas į kokio nors namo ruši? Tas išaiškintų visišką mano buveinės nejudumą. Tiesa, sienos yra sušriubuotų blėtų, ir jaučiasi silpnas suraus vandens kvapsnis, kurisai paprastai buva laivo viduje ir apie kurį negali buti jokios abejonės.

Sulyg mano apskaitliavimų, apie keturios valandos turėjo praeiti nuo mano uždarymo. Todėl turi buti arti pusiaunakčio. Ar mane čia šiokiu budu paliks iki rytui? Ant laimės, aš valgiau šeštą valandą, kuri yra paprastaja pietų valanda "Sveikatos Name." Aš nekenčiu nuo alkio. Teisybę sakant, aš greičiaus jaučiu norą miegoti negu valgyti. Tačiaus aš tikiuosi turįs užtektinai jiegos, kad tąjį norą pergalėjus. Aš nepasiduosiu jam. Aš turiu pasistengti ir sužinoti, kas dedasi lauke. Tačiaus nei garsas, nei šviesa negali įsigauti šios geležinės dėžės vidun. Bet palauk valandėlę; rasi, atydžiai klausydamas, aš galėsiu išgirsti kokį nors balsą, nors ir silpną. Todėl visą savo gyvybės jiegą aš suvienysiu savo klausos jausme. Šale to, aš pabandysiu—jeigu aš nebučiau ant tvirtos žemės—pastebėti kokį nors mano kalėjimo judėjimą, supimą. Daleidžiant, kad laivas stovi įbestu įkaru, reikia manyti, kad jisai neužilgo pradės eiti—kitaip, aš turėsiu paliauti spėliojęs, kodėl Tamą Rochą ir mane išvogė.

Galop—tai nėra iliuzija—lengvas supimas neabejotinai rodo, kad aš nesmiu ant tvirtos žemės. Męs matomai judame, tačiaus judėjimas yra vosvos jaučiamas. Tai yra ne trukčiojantis, bet greičiaus slystantis judėjimas, tartum męs lengvai plauktume ramių vandeniu.

Apsvartysiu visą dalyką ramiai. Aš esmiu laive, kurisai buvo įbedęs įkarą, laukdamas, kuom pasibaigs bandymas mus išvogti. Luoto pagelba mane atgabeno laivan, tačiaus, atkartoju, aš nejaučiau, kad mane butų kėlę laivan per jojo šoną. Ar mane įdėjo vidun per langutį laivo šone? Bet, galų-gale, kas tame svarbaus? Ar nuleistas į laivo sandėlių skyrių, ar ne, aš, be abejonės, esmiu kame tai plaukiančiame ir judančiame.

Be abejonės, jie mane greitai išleis drauge su Tamu Rochu, daleidžiant, kad jie jįjį taip pat rupestingai uždarė, kaip ir mane. Po žodžiu "išleis" aš suprantu pavelijimą išeiti ant dėnio. Tačiaus galima buti tikram, kad jie musų neišleis dar taip greitai, nes jie nenorėtų, kad kas nors mus pamatytų; tatai nėra vilties gauti truputį tyro oro, kol laivas nebus išėjęs į jures. Jeigu tai yra žėglinis laivas, tai jisai turėjo laukti vėjo—vėjo, kurisai auštant pakįla prie pakraščio ir yra parankus laivams, plaukiojantiems Pamlico Pertakoje.

Be abejonės, tai negali buti garu varomas laivas. Aš bučiau užuodęs aliejų ir kitus mašinų kambario kvapsnius. Taipogi aš turėčiau jausti mašinų drebėjimą, pistonų trukčiojimus ir šriubų judėjimą.

Geriausiu dalykų yra kantriai laukti. Visgi aš nebusiu išimtas iš šios skylės iki rytdienai. Šale to, jeigu aš nebusiu paleistas, tai, be abejonės, kas nors atneš man valgyti. Nėra jokio pamato manyti, kad jie ketina mane badu numarinti. Jeigu jie butų norėję atsikratyti nuo manęs, tai jie butų neatgabenę manęs laivan; ažuot to, butų numetę upės dugnan. Jeigu męs kartą išplauksime į jures, tai ko jiems yra bijoti manęs? Niekas negali išgirsti mano šauksmų. Kaslink reikalavimo pasiaiškinti ir triukšmo kėlimo, tai tas butų visai be jokios naudos. Šale to visko, kuom aš esmiu tiems žmonėms, kurie mane išvogė? Vien ligonių prižiurėtoju—tulu Gaydonu, kurisai neturi jokios svarbos. Jiems buvo reikalingas Tamas Rochas. Aš buvau taipogi paimtas, nes pasitaikė taip, kad išvogimo valandėle aš sugrįžau pavilionan.

NESUPRANTAMŲ ŽODŽIŲ ŽODYNĖLIS APYSAKAI "VĖLIAVOS AKYVAIZDOJE."

Prostracija—didelis jiegų nupuolimas; žado, sąmonės netekimas.

Eteras—lengva, užsideganti medžiaga, turinti savotišką keistą kvapsnį; kaip ir chloroformas, vartojama ligonio užmarinimui.

Ryšis—sklepas.

Klausa—klausymas.

Iliuzija—kas netikro, tiktai vaidentuvėj pasirodančio, klaidingo.

Dėnis—laivo paluba, dekas.

Pistonas—tam tikra dalis pumpos ir kitų mašinų.

Motoras—prietaisa, gaminti varymo jiegą.

Specialis—tam tikrai, tyčiai padarytas.

(Tąsa Seka)

Pašnekėlių Kampelis.

689. Kokį ryšį tarp savęs turi valgis ir žmogaus gražumas? Kiekvienas galėjo pastebėti, kad turtingesniųjų luomų žmonės paprastai yra gražesni už mažiaus pasiturinčiųjų. Kaip Lietuvoje vadinama, "ponai" ir "ponų" vaikai yra gražesni už "paprastus" žmones ir šiųjų vaikus. Pirmųjų oda (skura) paprastai yra daug švelnesnė, ir visa išvaizda yra visai kitoniška negu žmonių, mažai pasiturinčių. Pavyzdžiui galima paimti "panelę" ir paprastą kaimietę. Neimant omenin abiejų mokėjimo apsieiti, akin metasi skirtumas abiejų išvaizdoje. Daleisime, kad "panelė" ir antroji mergina yra gražios. Tame gražume taipogi galima pastebėti skirtumas, "panelės" naudai. Paprastoji mergina jeigu ir graži, tačiaus tai yra savo ryšies buinumas, raudonumas, sveikata. "Panelė" yra visai kitoniška, nors abi jodvi, kaip sakyta, yra gražios.

Kai-kas aiškina tą skirtumą tuom, kad paprastiems kaimiečiams reikalinga yra sunkiau ir daugiau dirbti negu "ponams." Tas gali buti išdalies teisinga. Tačiaus pat svarbiausioji priežastis reikalinga butų jieškoti kame kitame. Sulyg kai-kurių gydytojų nuomonės, žmogaus išvaizdoje svarbiausią rolę lošia maistas, teisingiau sakant, jojo įvairumas. Paprastas, mažai pasiturintis žmogus paprastai turi pasitenkinti visuomet vienodu valgiu. Lietuvoje kaimiečiai paprastai valgo juodą duoną, barščius, kopustus, lašinius, kruopos, bulvės ir keletas kitų. Valgių skaitlius yra labai aprubežiuotas. Įvairumo labai mažai.

Tuom tarpu geriau pasiturinčiose ("poniškesnėse") šeimynose valgių skaitlius yra daug didesnis, ir maistas aplamai įvairesnis. Sunku butų išskaitliuoti visi valgiai, kurie tiekiama tokioms šeimynoms. Įvairumas čia yra labai didelis. Įvairaus maisto įtaka į žmogaus kuną ir yra skaitoma priežastim to, kad kunas pradeda išrodyti švelnesnis ir gražesnis. Kuomet toji pati įtaka veikia ištisomis gentkartėmis, tai pilnai suprantama, kad pasekmės gaunasi labai didelės ir žymios.

□⊠□

690. Nuo kada žmonės pradėjo maudytis? Maudymasis užima žmonijos istorijoje vieną seniausių vietų. Žmogus pradėjo maudytis, kaip tiktai jisai atsirado ant žemės. Imant teoriją, kad žmogus išsivystė iš žemesniųjų gyvybės formų, maudymosi pradžios reikia jieškoti dar toliaus negu laikas žmogaus atsiradimo ant žemės. Kiekvienas galėjo pastebėti, kad ir gyvuliai bei paukščiai taipogi maudosi. Ir vargu galima manyti, kad jie tai perėmė nuo žmogaus arba tiktai pastaruoju laiku išmoko maudytis.

Taigi maudymą reikalinga priskaityti prie vienos seniausiųjų veiksmių, kurias užtinkame pas žmogų.

Maudyklių yra visokių ryšių: vienos yra tyro vandens, kad kuną tiktai apvalius; kitos gi vėl yra, kurios turi savyje gydančias ypatybes. Pastarųjų yra įvairiose pasaulio dalyse. Lietuvoje yra gerai žinomos gydančios Birštono ir Druskeninkų maudyklės, ypač pastarosios. Šios ryšies maudyklės paprastai buvo atrastos visai netikėtai.

Yra vaistų, kurie taipogi buvo atrasti visai netikėtai ačiu maudymuisi. Kai-kurie vaistai buvo atrasti, ačiu maudymuisi ne žmonių net, bet kitų gyvunų. Tokiu budu buvo atrasta žinomas visiems ir labai plačiai vartojamasai "kininas." Tai buvo Afrikoje. Vienas keliauninkas pastebėjo, kad serganti gyvuliai eina prie upių krantų, apaugusių tam tikrais krumais. Vanduo kaip sykis tekėjo per tuos krumus, ir jųjų syvai tokiu budu maišėsi su vandeniu, priduodami jam tikras gydymo ypatybės. Pradėta teirautis ir tyrinėti. Pasekmėje buvo atrastas kininas, kurisai šiądien yra svarbiu vaistu kiekvienoje šeimynoje civilizuotame pasaulyje.

Vietomis pastebėta gydančios vandens ypatybės, ir žmonės į tas vietas pradėjo buriais traukti. Kitur gydančios ypatybės buvo, rasi, tiktai išsvajotos. Tokiu budu atsirado kai-kurios šventos maudyklės ir šventos upės. Geru pavyzdžiu yra Indostano upė Ganga, kurią visi budistai skaito šventa.

Nuo Redakcijos. Du kitu klausimu palikta sekančiam numeriui.

Kibirkštįs.

Kaip jau prisiklausiau visokių argunmentų apie tuos "bendrus tautos reikalus," tai uvožoju, kad vieno dalyko niekas nepasakė: "Naujienos" pripažįsta vieną "bendrą tautos reikalą": kuomet kviečia visus pirkti jos šėrus, arba darbininkų 'išnaudotojus' kviečia garsintis savo laikraštyj. Ar ne "bendras reikalas?"

×=×

Smurgainių akademija anais laikais buvo pagarsėjus, nes joj meškas mokino šokti. Kaizeris netinka profesorium ton akademijon, nes nors apie Smurgainius jis jau senai sukasi, bet maskoliškos meškos šokti neišmokina.

×=×

Jeigu nori but redaktorium, tai nušipirk sau portfelį.

×=×

Kaip jau sykį, ar porą sykių sakiau, "Naujienos" dėlei labo sunkiai dirbančių darbininkų ir dėlei idėjos vis talpina humbugiškų daktarų apgarsinimus.

×=×

Žyvatkauskas, turbut, panašus yra į kometą; pasirodo lygiai prieš kiekvienus SLA. rinkimus. Ir uodegą ilgą turi.

×=×

Kad jau Račkauskas pasekmingai pasiulė trečiųjų teismą tarp Pruseikos ir "Vien. Lietuvninkų," tai Pruseika turėtų atsimokėt ir pasiulyt trečiųjų teismą tarp Račkausko ir Gabrio.

×=×

"Ateities" naujas redaktorius sako, kad be mielaširdystės brauks visus pamokinimus iš korespondencijų. Pamokinimus rašys patsai redaktorius. Naujas trustas?

Ponia Žemaitė praneša, kad ji atvažiuojanti Amerikon 'taip sau paplepėt.' Sprendžiant iš jos laiškų, galima tikėtis, kad ji atliks tą užduotį gerai.

Jurgis Spurgis.

×=×

Aną metą tarė Živatakuskas savo laiškuose: "Kas darys gerai, tą pagirsiu, o kas blogai, tą papeiksiu."

O šį metą aš tariu: 'Supraskite tą, kad kas yra gera ar bloga, tai tik vienas visagalįs Živatkauskas težino, o niekas kitas.' Tiek šios 'evangelijos' žodžių.

×=×

Sako, kad "Draugo" redaktoriai kitą sykį buvę "gotiško styliaus" vyrai. Dabar gi jie perėję "rymiškan styliun," pirmojo visai neapkenčia.

×=×

Į "neklaidingumo" kandidatus lietuviai gali pastatyti net 2 vyrus: Dr. Rutkauską ir p. Živatkauską.

Pašalinis.

AUKOS

Surinktos tarp Naugatuck ir Union City, Conn., lietuvių, Linden Parke, laike pasilinksminimo susirinkimo. Prisiuntė Jonas Bekeris.

Po $2.00:— Jonas Gudziunas, Vincas Geležiunas ir Viktoras Gudziunas; po $1.00:—Jonas Bekeris, Jonas Penikis, Stasis Butkus, Alena Bulkuvienė, Kazimieras Kundrotas, Franciškus Baukus, Antanas Geležius, Tamas Ratkevičius ir Marė Ratkevičienė; po 50c:—Jonas Blažaitis, Vincas Plikaitis, Vincas Mičiulis, Adolfas Benaitis, Kazimieras Walčiulis, Kristina Rudauckiutė, Franciškus Girdauckas, Franciškus Josis, Mrs. Klen, Ponia Penikienė, Mrs. Brown, Antanas Sanda; po 25c:—Bronius Kamaitis, Pijušas Bernota, Elzbieta Poskevičienė, Katrė Plikaitienė, Augustas Stackunas, Ona Kundrotienė, Augustas Martinkaitis, Jonas Bendas, Kazimieras Butkus, Vincas Mičiulis, Jonas Šuopis, Marė Martišiutė, Jurgis Gejalauckas, Ona Petrauskiutė, Antanas Paulavičius, Mr. Olson ir Juozas Poškevičius. Smulkių sumetė 55c. Išviso $27.00.

VIETINĖS ŽINIOS.

Dėlei išsiųstųjų drabužių. Iš Chicagos tapo išsiųsta jau senai rinktieji drabužiai nukentėjusiems dėlei karės Lietuvoje. Labai apgailėtina, kad Chicagos lietuvaitės įstengė taip mažai drabužių surinkti. Jeigu spręsti apie Chicagos lietuvaičių priejautą nukentėjusiems pagal tuos drabužius, kurie surinkta, tai tos priejautos parodyta labai mažai. Gi Lietuvoje artinasi žiema. Prie visų kitų nelaimių prisidės dar ir šaltis. Žmonių namai daugelyje vietų yra išgriauti, patįs žmonės į miškus ir visus pasviečius išbėgioję. Žiemai prisiartinant, šiltų drabužių Lietuvoje labai ir labai reikalinga. Mums, čia gyvenančioms, reikėtų bent valandėlei pagalvoti apie tai, kokiame padėjime tenai žmonės dabar randasi. Šiurpas ima, vien apie tai pamąsčius. O tenai žmonėms juk su visa tuom reikalinga bus veidas veidan susidurti.

Drabužių rinkimas nukentėjusiems aplamai visur Amerikoje ėjo labai nesparčiai. Chicaga buvo tiktai vienu daugelio pavyzdžių. Ir Chicagos moterįs už viso darbo ėmėsi tartum atgrubusiais nagais. Pačių drabužių rinkimu nebuvo rupinamasi taip, kaip tai reikalinga butų. Buvo paskelbta laikraščiuose, kad štai tokioje ir tokioje vietoje renkami drabužiai, ir jųs, žmonės, suneškite, o męs sėdime ir laukiame jųjų. Praktiško darbo prie drabužių rinkimo visiškai nepridėta. O iš vieno apsigarsinimo mažai kas naudos tegali buti. Taip ir išėjo.

Chicagos lietuviai didžiuojasi, kad jie sudarą didžiausią lietuvių kolioniją Amerikoje. Didžiausia kolionija, o drabužių išsiųsta vos viena skrynelė! Vargu ir ta pati butų buvusi išsiųsta, jeigu nebutų atsiradę kam drabužių supakuoti. Tartum, musų Chicagos ponios nei rankų prie paties darbo negalėtų prikišti.

South Englewood'o lietuvaitės visai Chicagai gėdą padarė. Nors čia nedidelė lietuvių kolionija, tačiaus ponių neatsirado, visos buvo tiktai darbininkės, ir todėl šiek-tiek tenai surinkta. Jeigu ne toji kolionija su josios surinktais drabužiais, tai Chicagos lietuvaitės butų dar prasčiaus pasirodžiusios negu kad dabar yra. Tenai lietuvaitės darbo išsijuosusios, ir todėl joms net svetimtautės padėjo drabužius rinkti. Vien tame kampelyje surinkta trįs didelės skrynios.

Iš Chicagos turėjo buti vieton vienos skrynios pasiųsta bent kokia dešimts skrynių. Taip kaip dabar Chicagos lietuvaitės pasirodė, tai tiktai sarmata, didele sarmata! *Lietuvaitė.*

TMD. vakaras. TMD. 28-ta kuopa turėjo gražų vakarėlį spalio 16 d. Karwowskio svetainėje. Programo turinys buvo įvairus ir užganėdinantis. Kalbėjo: T. M. D. Centralinis prezidentas Dr. A. Zimontas, advokatas Bračulis ir p. B. K. Balutis, apie apšvietos naudingumą ir raginta prigulėti prie TMD.

V. Lenkauskas pusėtinai sulošė monoliogą "Kiemsargis." Tolesniai iki vėlybo vakaro visi linksminosi įvairiomis žaismėmis. Žmonių buvo susirinkę apie 200. Kaip matyt buvo, visi liko užganėdinti. Kuopos tikslu buvo, kad šiame vakarėlyje prirašyti kuodaugiausia narių. Nepavyko piraršyti tiek, kiek tikėtasi, nes svarbia kliutim buvo dabartinis rubsiuvių streikas, bet visgi prirašyta 15 narių. Kuopa džiaugiasi, matydama savo narių skaitlių augant. **Eskulapas.**

Simano Daukanto Draugijos apvaikščiojimas. Praeitą nedėldienį Simano Daukanto Draugija, viena didžiausiųjų ir geriausiai žinomųjų Chicagoje pašelpinių draugijų, buvo parengusi kasmetinį savo apvaikščiojimą. Pirmiaus šisai apvaikščiojimas budavo parengiamas plačiai ir iškilmingai. Tačiaus šįmet, dėlei nežinomų priežasčių, apvaikščiojimo programas padaryta mažas: viso dvi prakalbos ir Jaunų Liet. Amer. Taut. Kliubo choro dainavimas. Kalbėtojais buvo adv. F. P. Bračiulis ir p. J. A. Chmieliauskas. Pirmuoju kalbėjo p. Chmieliauskas, Amerikos lietuvių kulturos ir politikos reikaluose. Adv. Bračiulis gan smarkiai užsipuolė ant saliunų. Žmonių išpradžių buvo nelabai daug, tačiaus vėliaus pradėjo rinktis daugiaus. Publika užsilaikė labai neramiai. Ypač riksmą kėlė maži vaikai, kurių svetainėje nestokavo.

Ten buvęs.

TMD. 22-ros kuopos nariams. Šiuomi pranešama, kad TMD. 22 kuopos reguliaris susirinkimas neįvyks šį mėnesį. Vieton to, sekantį mėnesį žadama parengti labai gyvą ir įdomų susirinkimą, kuriame ketinama išdalinti naują TMD. išleistąjį veikalą "Širdis," kurisai iki tam laikui, kaip tikimasi, bus jau išėjęs iš spaudos.

Kuopos valdyba.

Iš "Birutės" veikimo. Tiems daininkams, kurie nori įstoti į "Birutę," reikėtų pasiskubinti, kadangi liko tiktai dvi savaitės, bėgyje kurių bus priimami neprityrę daininkai. Taigi lieka tiktai šios ir sekančios pėtnyčių repeticijos, kuriose galima dar prisirašti. "Birutė" neprityrusiems daininkams suteikia progą, kokia sunku rasti kokioje nors kitoje lietuvių draugijoje Amerikoje. Kiekvienas neprityręs dainininkas gali, ir net yra verčiamas, lankyti Beethoveno Konservatoriją ir susipažinti tenai su gaidomis ir abelnai dainavimo taisyklėmis. Pamokos yra apmokamos draugijos lėšomis. Todėl norintieji lai pasiskubina. Vėliaus draugijon bus priimami tiktai daininkai, suprantą gaidas ir aplamai pažįstą dainavimą.

Šio mėnesio pabaigoje (30 ar 31 d.) "Birutė" rengia specialį vakarėlį visiems naujai priimtiems savo nariams. Vakarėlis žadama rengti su tam tikrai pritaikintu programėliu, užkandžiu ir šokiais. Žadama vakarėliui paimti mažąją "Mildos" svetainę.

Dainų repeticijos atsibuva pėtnyčių vakarais Mark White Square svetainėje, 8 val. vakare pradedant. Dainavimo pamokos atsibuva seredų vakarais, nuo 8 val. vakaro, Beethoveno Konservatorijoje, "Kataliko" name.

K. D.

Pranešimas. Šiuom TMD. 28 kuopos nariams pranešama, kad tie, kurie nori užsisakyti neužilgo išeisiančius mųsų Draugijos veikalus "Motina" ir "Širdis," pasiskubintų tai atikti. Laikas paskirta iki lapkričio 1 d. Kurie iki tam laikui neužsisakys, tie minėtuosius veikalus gaus popieriniais apdarais. Žinoma, išskyrimas daroma tiems nariams, kurie yra užsimokėję už Jono Jonylos raštų apdarus. Užsisakyti galima bus spalio 23 d. M. Meldažio svetainėje, nuo 8 val. vakaro.

TMD. Valdyba.

Naujoje TMD. kuopoje. Nesenai susitvėrusioji So. Englewood'e TMD. kuopa praeitą subatvakarį turėjo dar pirmutinį mėnesinį savo susirinkimą, J. Baukaus svetainėje. Susirinkiman atvyko beveik visi prisirašiusieji nariai, taip pat ir keturi pašaliniai, kurie įstojo į TMD. narius. Tokiu budu dabar kuopa susideda išviso iš 38 narių. Susirinkimas buvo labai gyvas. Nariai labai džiaugėsi, gavę Stradzdelio raštus, o dar labjaus, kadangi neužilgo gausią "Motiną" ir "Širdį." Naujoji kuopa šį sezoną mano smarkiai darbuotis. Tarp kita ko, manoma įsteigti anglų kalbos mokyklą ir parengti visą eilę paskaitų. Žadama parengti eilę paskaitų, kurios bus skiriamos vien tiktai moterims. Tikimasi, kad šios paskaitos bus įdomios ir musų moterims labai naudingos.

Sekantį susirinkimą manoma rengti viešą su programėliu. P. A. Gaušas padovanojo laikrodėlį, kad tame susirinkime jįjį kuopos naudai leidus išlaimėjimui.

Kuopa prisideda ir prie apvaikščiojimo 10-metinių Vilniaus Seimo sukaktuvių. Rengimo komitetas pranešė, kad svetainė jau pasamdyta.

Koresp.

SLA. prakalbos. Praeitą nedėldienį So. Chicagos SLA. 74 kp. buvo parengusi vakarėlį su prakalbomis ir muzika. Kalbėtojum bu-

vo p. J. Sakalas, SLA. 36 kp. organizatorius. Jisai kalbėjo apie SLA. reikalus, aiškino įsirašymo bei prigulėjimo išlygas ir ragino visus priklausyti prie šios didžiausios Amerikos lietuvių organizacijos. Žmonių, kaip So. Chicagai, prisirinko pastebėtinai daug. Apskaitliuojama, kad galėjo buti susirinkus apie 150 ypatų. Susirinkusieji užsilaikė visiškai ramiai, kas taipogi reikalinga pastebėti. Susirinkusiems buvo išdalintos aplikacijinės kortelės. Prirašinėjimas yra vietinės kuopos organizatoriaus darbu, ir todėl p. Sakalas nieko neprirašinėjo, palikdamas tai vietiniam organizatoriui.

Prakalbose Buvęs.

Ristynės. Šią pėtnyčią, spalio 22 d., Dievo Apveizdos parapijos svetainėje, 18th st. ir Union ave., vakare, rengiama didelės ristynės, kuriose dalyvaus žinomas Chicagos lietuvių ristikas čampionas Juozas Bancevičius. Jisai risis su geriausiu Kanados ristiku Herman Koch'u, vadinamu "Belgų Liutu," kurisai sveria 205 svarus. Ant šių ristynių dedama $300 laižybų. Visos poros žada ristis neaprubežiuotą laiką, tai yra kol vienas ar kitas ristikas kiekvienoje poroje nepaims galutino viršaus. Apart minėtosios poros, ristynėse dalyvaus P. Katauskas, Ben Stepanski ir kiti ristikai.

JUOKELIAI.

DVIEJŲ NESIGAILI.

Kalinys buvo nuteistas dviems metams kalėjiman už vagystę; jis gailiai pradėjo verkti. Toj pačioj kamaroj (kambaryj) buvo kitas, kuris buvo nuteistas 7 metams už daugpatystę.

— Ko tu dabar žvembi?—daugpatys užklausė.

— Kur-r-gi n-e! Reiks palikt vaikelius, moterį!—vagis balsiai verkė.

— Tai man vyras! Veršis ir gana! Žiurėk į mane, ar aš verkiu? O dar dvi pačias palieku.

SĄŽINĖS RAMUMO DĖLEI.

Tarnaitė atbėgo nedėlioje pas savo gaspadinę ir sako:—Misis, Kurnorienė atėjo prašyti dalgio žolei nupjauti. Ar duosime?

Gaspadinė:— Ką, nedėliomis žolę nupjauti? Kur sąžinė? Paslėpk dalgį ir pasakyk, kad męs dalgio visai neturime.

VISAI KITAS DALYKAS BUVO.

Pačiulė (į vyrą):—Antanuk, kaip tu persimainei! Kai mudu dar buvova neapsiveidę, tai tu taip gėrėdavaisi visuomet mano naujais drabužiais. Dabar gi, nors aš ir kuopuokiausius drabužius įsitaisau, tu niekad nei žodžio nesakai apie juos.

Vyrulis:—Tiesa, bet pirmiaus ne aš nei turėjau mokėti už tavo drabužius.

A. A.

Mikolas Urbutis 40 m. amžiaus, mirė birželio (June) 21 d. ir likosi palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse, Chicagoje. Velionis pačjo iš Kuisių kaimo, Tauragės valsč., Kauno rėdybos. Priklausė prie Šv. Juozapo ir Lietuvių Darbininkų Susivienijimo Amerikoje draugijų, kurių lėšomis ir likosi palaidotas. Jo likusiu turtu rupinasi viršminėtos draugijos. Velionio giminės teiksis atsišaukti šiuo adresu.

S. J. Dargužis
644 N. Monticello Ave.,
Chicago, Ill.

Apgarsinimai.

F 6

STATUS QUO.

Gydant kiekvieną ligą svarbiausiu gydytojaus tikslu yra sugrąžinti kuną į status quo, tai yra į paprastąjį sveikatos stovį. Pirmiausiai iš kuno turi prašalinta visos išmatos, visa, kas rugsta ir pusta jame ir nuodina kraują. Jųs privalėtute pabandyti Trinerio Amerikonišką Kartaus Vyno Eliksirą. Jisai, išvalydamas kuną, padarys jums ir daugiau gero: jisai paskatins prie veikimo ir sustiprins jusų virškinimo organus ir neleis užkietėjimui pakirsti jusų stiprumą ir energiją. Šisai kuno išvalymas ir tuom pačiu laiku jojo sustiprinimas atneš jums sveikatą ir smagumą. Aptiekose. Kaina $1.00. Jos. Triner, Manufacturer, 1333-1339 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

. . . . . .

Raumenų štyvumas po persidirbimui arba salčiui bus greitai palengvintas, vartojant Triner's Liniment'ą. Kaina 25 ir 50c, su krasos apmokėjimu 35 ir 60c.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo pusbrolių ir pusseserių Steponaičių, Kauno gub., Raseinių pav., Eržvilkio val., Baužaičių kaimo. Jie patįs, ar kas kitas malonėkite duoti žinią adresu:

Peter Steponaitis,
Taft School, Watertown, Conn.

Pajieškau savo vyro Jono Sireikos, kuris apleido mane su 3 mažais vaikais, pradžioj rugsėjo (Sept) mėnesio.

Jis paeina iš Kauno gub. Panevėžio pav.; 26 metų, vidutinio ugio, plaukai juodi, veidas raupėtas.

Širdingai prašau man apie jį pranešti, nes pasilikau baisiai vargingame padėjime. Mano adresas:

Marijona Sireikienė,
849 W. 122nd st., West Pullman, Ill.

UŽKVIEČIAME

visus krikščionis ant svarbių ir žingeidžių lekcijų, kurios atsibuna kas nedėldienį nuo 10 iki 12 val. dieną. T. Radavičio svetainėje, 936 W. 33rd st.

Kviečia
BIBLIJOS TYRINĖTOJAI.
Įžanga Dykai. Nėra Kolektos.

Reikalavimai.

REIKALINGAS Linotypistas, galintis statyt lietuviškai ir angliškai arba geras "džiabistas" zeceris. Atsišaukti pas

Lietuva Publishing Co.
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda:—štoras dėlei savininko ligos; atsikaukti:

J. Tikalsky,
2958 Lowe ave., Chicago, Ill.

E X T R A

Parsiduoda medinis namas su bučerne ir visais bučerniei reikalingais daiktais. Labai gražus štoras ir geroje lietuvių ir lenkų apgyventoje vietoje. Atsišaukti į A. Olszewskio Banką.

Parsiduoda: 2 bučernės ir grosernė. Lietuvių ir kitokių tautų apgyventoje kolonijoje. Seniausias biznis šioj apielinkėj.

Taipgi parsiduoda du lotai ant Archer ave.

Savininkas išvažiuoja ant farmų.

Atsišaukite: 732 W. 19th st. ir 2098 Canalport ave. M. Narvid.

Parsiduoda: automobilius (Limousine), 7 sėdynių, už labai prieinamą kainą, todėl lietuviai pasinaudokite proga.

Stanislovas Šimkus
8739 Commercial av. So. Chicago, Ill.

Parsiduoda: dėlei silpnos sveikatos esu priverstas parduoti savo dalį (vieną pusę) saliuno biznio. Biznis yra 20 metų senas ir gerai apmokamas. Parduodu pigiai. Atsišaukite po No. 3159 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Parsiduoda: už prieinamą kainą nauji rakandai (furniture) 4 ruimams. Parsiduoda dėlei savininko išvažiavimo į kitą miestą. Kreiptis antrašu:

Jos. Baris,
1838 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Parsiduoda saliunas:—geroje lietuvių, lenkų, rusų ir kitų tautų apgyventoje vietoje; senai išdirbtas biznis; pardavimo priežastis: savininko liga; atsišaukite antrašu:

D. M. Sidlevičia,
158 Charles st., Providence, R. I.

MAGIC SCHOOL,

Ar nori buti magiku? Ar nori dirbti teatruose? Tai mokykis magijos, yra lengva išmokti. Dykai pirma lekcija ir magijos štuka, tik prisiųskite 25c. už prisiuntimo išlaidas. Gausite didelį magijos kataliogą ir paaiškinimą kiek kainuos mokslas.

Su pirma magijos štuka ir lekcija jau galėsi padaryti didelę nuostabą (stebuklus) tarp žmonių. Kitos moterįs misliįs, kad tų turi velnią.

J. STANKUS,
42 Vine st., Montello, Mass.

Aš Marė Jakubaičiutė pajieškau savo tėvo Jurgio Jakubaičio ir taipogi sesers Onos. Jie paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Tauragės valsč., Sakalėnių kaimo. Jau bus apie du metai kaip mano tėvas gyvena Amerikoj, o sesuo—jau apie 4 m. Aš girdėjau, kad jie gyvena Colesville. Bukite malonųs patįs ar kas kitas atsišaukti šiuo adresu:

Mary Jakubait,
Goldfield, Colo.

Turiu labai svarbų reikalą.

Aš Kazimieras Stanis pajieškau savo pusbrolių Franciškaus ir Juozapo Dailidonių ir pusseserės Grigalauckaitės. Jie gyvena Chicago, Ill. Visi Kauno gub., Šiaulių pav. Pusbroliai Kaulinų kaimo, Radviliškių parap.; pusseserė Grigalauckiutė viensėdžios Antaniškių. Malonėkite atsišaukti šiuo adresu:

Kaz. Stanis,
724 Lexington st., Baltimore, Md.

BARGANAS UŽ $1,800.00.

Įmokėk $500, o likusius ant išmokėjimo. Patįs gyvenkite pirmame fliate ir imkite randą už antrą fliatą. Puiki ant dviejų pagyvenimų medinė stuba. Vienas fliatas turi 6 kambarius, o kitas fliatas turi 4 kambarius. Gražus, ligas lotas ant 38-tos gat. tarp Halsted ir Auburn av.

Olszewskio Bankas.

"D R A U G A S"

lietuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis

"Draugo" sandarbininkų skaičiuje yra rimčiausieji ir žymiausieji lietuvių veikėjai ir rašytojai. Jame paduodama daug žinių iš draugijų ir visuomenės judėjimo. Visi dienos klausimai yra svarstomi rimtai ir teisingai.

Prenumerata Amerikoje $2.00 metams, $1.00 pusei metų. Kitose šalyse $3.00 metams, $1.50 pusei metų.

Pažiurėjimui siunčiame vienas numeris veltui. Adresuokite:

DRAUGAS PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

Leisk Mums Padaryt Tave Buinu!
50c Dėžuitė Dovanai?

Mes Norime, ant savo iškaščių, priparodyti, kad nėra tolimesnio reikalo buti plonu, kudu ir neišsivyssiusiu.

"Žiurėkite į tą kudųjį porą! Kodėl jie nebando Sargol?"

Čia yra tikras pasiulijimas kiekvienam žmogui ir moterei. Męs tikrai gvarantuojame, kad pakels tavo svarumą sulyg tavo uganėdijimo, arba nemokėk. Apmąstyk tai—apmąstyk, ką tai reiškia. Męs ant savo atsakomybės uždesiame ant tavo kaulų 10, 15, taip 30 svarų geros, kietos "pasilikti ten" mėsos, pripildyti duobes zandnose, kakle, arba krutinėje; prasalinsime tą "isblyškusią" išvaizdą be karčių valgių, "toniką," aštraus fyziško mankštinimosi, atsitolinimo nuo biznio arba kitokių reikalavimų—jei męs to nepadarysime, nekaštuos tau nieko.

Męs ypatingai norime išgirsti nuo perdaug plonų, tų, kurie tyliai kenčia paniekinimą ir neapykantą. Męs norime pasiųsti 50c. vertes dėžutę tiems, kurie yra vadinami įvairiais pašiepos vardais; dėl kaulusių moterų, ant kurių drapanos niekuomet nestovi gerai, nežiurint kaip brangiai apsirengtų, sausiems žmonėms, kurie, dėlei savo sudžiūvusios išvaizdos, nei draugijoje, nei vaizboje negali gauti pagarbos. Mums neapeina, ar jųs esate plonu iš prigimties, arba dėlei ligos esate praradę savo svarumą; męs nežiurime, kiek reikalų turėjai su kuno augintojais. Męs viską imame ant savo atsakomybės ir imame linksmai. Jei męs negalėsime dėti svarų ant svaro sveikos mėsos ant tavo rėmų, męs nenorime tavo pinigų.

Naujas gydymas yra vartojamas padauginti raudonus kraujo kamuolelius, sudrutinti nervus ir sutvarkyti malimo kanalą taip, kad jusų maistas butų sugertas ir paverstas į gerą, kietą, sveiką mėsą, vietoj išeiti per systeną nesumaltu ir nesugertu. Yra tai visiškai moksliškas principas šis Sargol dėl statymo kuno plonų, nusilpusių žmonių be jokio kenksmingumo. Daugelyje atvėjų yra daug geresnis negu "Cod Liver" aliejus ir, suprantama, daug skaniau imti.

Pasiųsk mums dėl 50 centų dėžutės šiądien. Įtikrink mus savo greitu priėmimu to pasiulijimo, kad tamsta rasai su geru noru ir iš teisybės nori padidinti svarumą. 50 centų poketas, kuri męs pasiųsime tau veltui turi buvo tavo akių atidarytojas. Męs pasiųsime ji tau, idant tamsta matytum jo neblėdingumą, kaip lengva yra ji imti, kaip jųs galite pabuinėti, be žinojimo savo draugų arba šeimynos.

Męs negalėtume garsinti tą pasiulijimą, jei męs nebutume prisirengę įrodyti geras pasekmes. Yra tai vien stebėtinas musų naujas gydymo budas, kuris daleidžia mums duoti tokią gvarancija. Tatai iškirpk kuponą šiądien ir tuojau pasiųsk į The Sargol Company, 356—K, Herald Bldg., Binghamton, N. Y.; drauge prisiųsk 10c persiuntimo iškaščiams. Imk musų žodį, o to nesigailėsi.

Sargol Kuponas Dykai

Ši certifikata, su dešimts centų apmokėjimui persiuntimo ir išplatinimo iškaščių, daleidžia tai: gauti vieną 50 centų vertės dėžutę Saragolio, Kuno Budavotojo. The Sargol Co., 356—K. Herald Bldg., Binghamton, N. Y.

Skaudėjimai Strėnose

ir šonuose greitai prašalinami vartojant

Severa's Gothard Oil.

[Severos Gothardiškas Aliejus]

Jis yra rekomenduojamas lokaliam vartojimui prie

reumatizmo, neuralgijos, išsinarinimo, pasižeidimo, ištinimo, ištinusių gyslų, sustingusių sąnarių ir raumenų, mėšlungio, skaudėjimo ir gėlimo.

Linimentas ištirto gerumo. 25 ir 50 c.

Mr. Stephan Placko iš Marietta, N. Y., štaip mums rašo:

"Man skaudėjo strėnos ir šonai ilgiau, kaip per penkis metus. Bandžiau visokius gydymus ir viskas buvo veltui. Paskui aš radau Severa's almanac'ą ir radau, jog Severa's Gothard Oil butų geriausia išbandyti. Aš bandžiau tą gyduolę ir skaudėjimai išnyko. Aš sakau, jog tas taipgi gerai del skaudėjimų kojose, ir galiu rekomenduoti tiems, kurie kenčia lokalius skausmus arba gėlimus."

Žaizdos, įbrėžimai, įpjovimai, įsisenėjusi skaudėjimai, spaugai, karbunkulai arba nudegimai, nusiplikinimai, apdegimai greitai pagija, kuomet

SEVERA'S Healing Ointment

[Severos Gydanti Mostis] vartojama. Kaina 25c.

Severos preparacijos visur parduodama, pas visus aptiekininkus. Žiurėk, kad butų Severos, neimk kitokių. Jei jusų aptiekininkas neturi, tai kreipkitės tiesiog pas

W. F. SEVERA CO., - Cedar Rapids, Iowa.

Gyvenimo telefonas Drover 7781. Telefonas Yards 551 ir 155

LIETUVOS APTIEKA.

Męs žinome, kad lietuvės moterįs dažnai nusiskundžia, negalinčios gaut norimų žolių-vaistų Amerikoje. Atsišaukite pas mus, gausite viską: žolių, lašų ir visko, ko jųs negaunate anglų aptiekose. Męs labai atsargiai išpildome Lietuvos daktarų receptus. Duodame rodas. Rašant pas mus, prisiųskite 2c markę.

Provizorius F. A. JUOZAPAITIS

3601 S. H lsted st., Cor. 36 st., Chicago, Ill.

DIDELIS REAL ESTATE PIGUMAS.

3 augštų plytų namas ir dviejų augštų plytų "barnė"; didelis sklepas; nuomos per mėnesį duoda $66.00.

Parsiduoda lengvomis išlygomis.

HERMAN WOLLNER & SON

3362 So. HALSTED ST. CHICAGO, ILL.

Phone Yards 5293

International Harvester Mėšlo Kratytojai

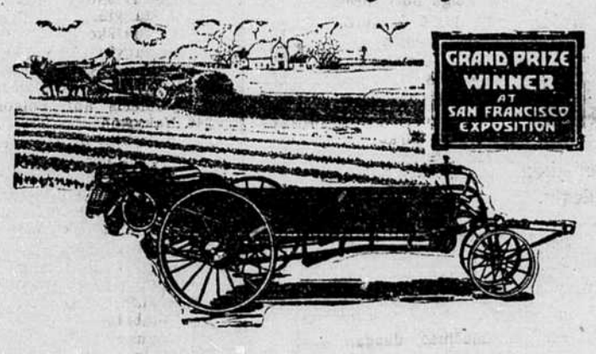

PASEKIOKITE paskui INTERNATIONAL HARVESTER mėšlo kratytoją—*Low Corn King, Low Cloverleaf,* ar *Low 20th Century*—dirbant lauke, tad tikrai jųs pasakysite, kad nei jokis žmogiškas ar mechaniškas išmislas neatliks taip gerai darbo prie atsakančio ir lygaus dirvos užtręšimo. Tasai mėšlo kratytojas dirbo vienodai kaip naujas, taip vartotas per keletą metų.

Šįmet visi IHC mėšlo kratytojai gaunami su kuoveikliausia plataus kratymo prietaisa. Ji išbarsto mėšlą gražiai ir vienodai ant 8 pėdų pločio, ar plačiau, jei norima. O vienok ji tą padaro iš siauros dėžės, parankios pastatyti tvarte, kieme ar lauke.

International Harvester mėšlo kratytojai yra žemi, druti ir ilgai laikanti, rupestingai sustatyti, su nepainiu kratymo ir priešakio mechanizmu, su geru traukimu, lengvai pavežami ir švarųs.

Pareikalaukite vietinių pardavėjų parodyt jums IHC mėšlo kratytoją. Jei jis negali, tai parašykite mums porą žodžių. Męs atsiųsime jums musų knygutę "Kodėl privalote vartoti Mėšlo Kratytoją," ir pasakysime jums, kur jųs galite pamatyt mašiną. Pasiųskite mums atvirlaiškį, o visą kitą padarysime męs, bet nesustokite, kol nepamatysite IHC mėšlo kratytoją.

International Harvester Company of America
(Incorporated)
CHICAGO USA
Champion Deering McCormick Milwaukee Osborne Plano

PIRMAS

Iškilmingas Labdarybės Balius
Parengtas

GABIA SOROSIS

Kviečiame į musų didelį ir nepaprastą, linksmą balių. Atsibus subatoje spalio (Oct.) 23 d. 1915 m. Unity Club svetainėje, 3140 Indiana ave. Pradžia 8 val. vakare. Įžanga 50c ypatai.

Visus širdingai kviečiame į musų pirmą balių. Muzika grieš puikiausiai, ir tikrinam, visi bus užganėdinti.

Visas pelnas bus pavestas Labdarybei (Charity).

PILNAI DARBO VISIEMS.

Kodėl esi nenaudingu, jeigu su mažais iškaščiais gali išmokti gerą amatą; kur tik tinka ten gali darbą turėti ir buti pats ant savęs ponu. Išmokęs barzdaskutystės, busi liuosas visoj pasaulyj. Rašykite—o gausite visas smulkmenas dovanai. Nossokoff'o Barber, Hairdressing ir Manicuring Mokykla, 1202 Penn ave., Pittsburg, Pa. Seniausi ir atsakančiausi mokykla apielinkėje. Pasiklausk žinančių.

Męs duodame visokius darbus jų ieškantiems.

REIKALAUJAMA

Gero vyro, kurisai mokėtų lietuviškai skaityti ir rašyti. Turi buti darbštus, energiškas, smarkus, turėti gerą pažintį tarp savo apielinkės lietuvių, ypač biznierių. Darbas vakarais. Geras uždarbis. Turi gyventi Chicagoje, apielinkėje Kerfoot ir Vincennes aves.

Atsiliepkite tiktai per laišką, paduodami pilnas informacijas apie ilgumą gyvenimo toje apielinkėje, paskutinę darbo vietą, kaip ilgai tenai dirbote ir t.t. Rašykite antrašu:

LIETUVA,
Dept. C. A.,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Joseph J. Elias, Savininkas
4600-4602 S. Wood St., Chicago.

Priimame pinigus į Banką užčėdijimui nuo vieno doliario ir daugiaus ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siunčiame pinigus į visas svieto dalis pigiai, greitai ir teisingai, o svetimų žemių pinigus mainome, perkame ir parduodame. Parduodame šifkortes ant visų linijų į krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus ant geležinkelių po visą Ameriką ir Europą.

Musų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiuose atsitikimuose ir reikaluose ypatiškai ir per laiškus. Tik kreipkitės viršminėtu antrašu.

Darykite Teip Kaip Prusai Daro.

1 Prusai anksti gula, anksti kelia, gerai valgo, už tai jie yra sveiki, tvirti ir turtingi. Mat darbas palaiko žmogaus sveikatą ir protą geroje tvarkoje ir dirbant nėra laiko nerimauti, graužtis nei praleisti uždirbtų pinigų.

2 Prusai mokinasi amatų ir biznio. Prusai yra gabiausiais mechanikais, furmonais ir superintendentais visuose fabrikuose, ir diduma fabrikų yra Prusų rankose.

3 Prusai yra savininkais didžiausių biznių ir gražiausių namų Chicagoje. Kur tik randasi geresnė biznui vieta, ten pirmutiniai Prusai užperka propertes ir įsteigia biznius.

4 Ir geriausios farmos, geriausiai įgyventos yra Prusų rankose. Už tai ir visa Europa šiądieninėje karėje neįstengia Prusų sumušti.

Todėl ir męs, lietuviai, jeigu norime buti sveiki, turtingi ir galingi, darykime taip, kaip Prusai daro.

1 Neriogsokime per naktis saliunuose, kuriuose musų sveikata ir pinigai dyla, bet vakarais perskaityme knygelę ar laikraštį, iš kurio galima pasimokinti, kaip užlaikyti geroje tvarkoje sveikatą ir išmokti geresnį darbą, amatą ar biznį. Sveikam žmogui, mokančiam geresnį darbą, Amerikoje visur durįs atidarytos ir gausųs uždarbiai laukia. Vargas tik tiems, kurie nualino savo protą ir fiziškas spėkas girtuokliaudami, arba beskaitydami desperatiškus raštus, ar beklausydami desperatiškų prakalbų.

2 Kad buti sveiku, reikia anksti gulti, anksti kelti, ir atsikėlus padirbėti, ar pasivaikščioti taip, kaip Prusai daro, tada bus pusryčiai gardųs, pilvas sveikas, nereiks gyduolių. Darbas dirbsis lengvai ir smagiai ir uždirbti pinigai bus čieli.

3 Jei uždirbti pinigai tau neskelsia, negali jų užčėdyti kaip kiti, tai pirk namą, tada vieton mėtyti pinigus piknikuose, baliuose ir kitoms tuštenybėms, mokėsi juos už savo namą ir po kelių metų turėsi jį pilnai išmokėtu taip, kaip kiti turi.

4 Bet, kad tavo pirktas namas tau apsimokėtų, tai pirk jį geroje biznio vietoje taip, kaip Prusai daro.

Geriausia biznio vieta yra Bridgeportas, svarbiausia biznio gatvė yra Halsted st. ir čia dar yra pigiausios properčių kainos, kaip kur nors kitur ant biznio gatvių. Štai Ashland ave., tarp 43-čios ir 45-tos daug prastesnė už Halsted, o properčių kainos ten trigubai brangesnės, kaip čia. Atminkite, kad netrukus ir čia kainos žymiai pakils, ir kas pasiskubins dabar nusipirkti, tas pasipelnys.

Męs turime pardavimui gerų properčių ir pigiomis kainomis, ant Halsted ir aplinkui, ir parduodame lengvesnėmis išlygomis, kaip nuo ko nors kito galėtumėte pirkti.

Žemiaus Paduodame Tiktai Keletą iš Jų.

39 1 augšto murinis namas, 2 fliatai po 4 ruimus, basementas, porčiai, gazas, neša randos $25.00, ant Union av., arti 32-ros gat. Kaina.....$2,800

40 3 augštų murinis namas ir basementas; 3 fliatai po 6 ruimus, toiletai, maudyklės, gazas; barnia atneša randos $12, išviso atneša randos $68.00, ant Union ave., arti 31-mos gat. Kaina.....$7,000

41 2 augštų murinis namas, 4 fliatai po 4 ruimus, akmens fundamentas, neša randos $50.00, ant Union ave., arti 32-ros gat. Kaina $5,000

42 2 augštų medinis namas, neša randos $33.00, ant Union ave., arti 33-čios gat. Kaina $2,500

43 3 augštų murinis namas, 3 fliatai po 6 ruimus, maudyklės, toiletai, naujas pliumbingas, didelis basementas, 10 metų senas namas, neša randos $60.00, ant Union av., arti 33-čios gat. Kaina..$7.500

44 2 augštų medinis namas, 4 fliatai po 4 ruimus, gazas, neša randos $32.00, ant Union av., arti 33-čios gat. Kaina $3,200

45 2 augštų murinis namas, akmens frontas, 2 fliatai po 6 ruimus, toiletai, maudyklės, gazas, štymų šildoma, didelė barnia neša randos $5 į mėnesį, išviso namas neša randos $65.00, ant Union ave., arti 33-čios gat. Kaina $7,000

46 2 augštų medinis namas, 3 fliatai: vienas 7 ruimų, antras 4 ruimų ir trečias 3 ruimų. 4 ruimų namas užpakalyje, gazas; neša randos $37.00, ant Union ave., arti 34-tos gat. Kaina $3,000

47 2 augštų medinis namas, 2 fliatai po 5 ruimus, neša randos $30.00; ant Union av., arti 44-tos gat. Kaina tiktai.....$3,000

49 2 vienodi 3 augštų murini namai po 3 fliatus kiekviename, kiekvienas fliatas turi po 5 gražius ruimus, toiletai, gazas, neša randos $90.00; ant Emerald av., arti 32-ros gat. Kaina už abudu $10,000
Atskirai už vieną kaina .....$ 5,200

50 2 augštų murinis namas, 2 fliatai po 8 ruimus. Maudyklė, toiletai, gazas; neša randos $42.00; ant Calumet av., arti 36-tos gat., prie gražaus bulvaro. Kaina tiktai $3,800

51 2 augštų medinis namas, 4 fliatai po 4 ruimus, basementas, toiletai, gazas, neša randos $40.00; ant Emerald av., arti 34-tos gat. Kaina.....$3,500

52 3 augštų murinis namas, 3 fliatai: vienas 4 ruimų ir du po 5 ruimus, akmens fundamentas, neša randos $37.00, ant Lowe ave., arti 32-ros gat. Kaina tiktai $4,000

53 3 augštų murinis namas ir basementas, 6 fliatai po 4 ruimus, toiletai, gazas, naujas namas, geriausiame padėjime, neša randos $74.00, ant Union ave., arti 34-tos gat. Kaina $8,200

A. Olszewskio Bankoje

3252 So. Halsted St. Chicago

REIKALAUJAMA

Gero vyro, kurisai mokėtų lietuviškai skaityti ir rašyti. Turi buti darbštus, energiškas, smarkus, turėti gerą pažintį tarp savo apielinkės lietuvių, ypač biznierių. Darbas vakarais. Geras uždarbis. Turi gyventi Chicagoje, apielinkėje 40th st. ir So. Western ave.

Atsiliepkite tiktai per laišką, paduodami pilnas informacijas apie ilgumą gyvenimo toje apielinkėje, paskutinę darbo vietą, kaip ilgai tenai dirbote ir t.t. Rašykite antrašu:

LIETUVA,
Dept. C. A.,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

! ! Pranešimas ! !

Šiuomi pranešu, kad nuo pradžios Rugpjučio mėn. perkeliau savo ofisą po

3325 So. HALSTED ST.

TELEPHONE YARDS 5831

Dr. P. WIEGNER

GERA PROGA!

Gramatika angliškoskalbos mokytisbe mokytojo(apdaryta) $1.00
Vaiku Draugas arba kaip mokytisskaityti ir rašyti be mokytojo 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveiksiais (apdaryta) .. 35c
Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Lietuvos" ir $1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

AR NORI

gauti **DYKAI** dvi geras sztukas ir Katalioga visokiu geru magiszku sztuku ir kitokiu visokiu dalyku, kuriu tu labai nori, o nežinai kur ju gaut? Jeigu taip, tai atsiusk savo pilna ir aiszku adresa, o asz tuojaus ta Katalioga ir tas sztukas tau nusiusiu DYKAI. Adresuok:

JUOZAS J. SZLIKAS,
(MAGIKAS)
3261 S. Halsted St. CHICAGO, ILL.

PETRAS VAITEKUNAS

Dabar lankosi po E. St. Louis, Ill. ir po apielinkę. Pas jį galite užsirašyti "Lietuvą" ir kasdieninę "Amerikos Lietuvą" ir užsimokėti prenumeratą. Mes už jį atsakome.

Lietuva Publishing Co.

JONAS KULIS,

"Lietuvos" Keliaujantis Agentas.

Dabar važinėja valstijose Illinois, Michigan ir Ohio. Kur jis atsilankys, lietuviai gali pas jį užsirašyti laikraščius "Lietuvą" ir "Amerikos Lietuvą" ir lietuviškas knygas ir jam prenumerata užsimokėti. Mes už jį atsakokome. Lietuva Publishing Co.

REIKALAUJAMA

Gero vyro, kurisai mokėtų lietuviškai skaityti ir rašyti. Turi buti darbštus, energiškas, smarkus, turėti gerą pažintį tarp savo apielinkės lietuvių, ypač biznierių. Darbas vakarais. Geras uždarbis. Turi gyventi Chicagoje, apielinkėje 22nd ir Leavitt sts.

Atsiliepkite tiktai per laišką, paduodami pilnas informacijas apie ilgumą gyvenimo toje apielinkėje, paskutinę darbo vietą, kaip ilgai tenai dirbote ir t.t. Rašykite antrašu:

LIETUVA,
Dept. C. A.,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

LIGONIO ŠEIMYNOS PADEJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE

S. L. A.

Visi lietuviai rašykitės prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant $150 iki $1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. į mėnesį, gaunate iš S. L. A. po $6.00 į savaitę pašalpos ligoje.

Reikalaudami informacijų, kreipkitės šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS, S.L.A. Sekr.
307 W. 30th St., New York City.

Dabar Jau Galima

Atvažiuot iš Lietuvos ir į Lietuvą.

Šifkortės atvažiuoti iš Archangelsko į Chicagą kaštuoja $71.00

Išvažiuoti iš Chicagos į Petrogradą (Peterburgą) $64.60

Kelionė ima tik 13 dienų per vandenį.

Šifkortes ir pasportus gausite

A. Olszewskio Bankoje
3252 So. Halsted St. Chicago.

Rašomos Mašinos.

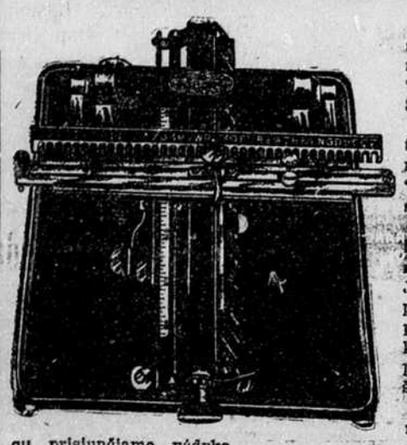

Pigiausios ir geriausios rašomosios mašinos (typewriters) "New American" už $10.00.

Jeigu nori turėti drutą, pigią ir gerą rašomąją mašiną, tai pirk "New American," o nesigailėsi.

"New American" rašo taip gražiai, kaip naujoji, pirkta už $100. Jos sistema taip paprasta, kad kiekvienas, paėmęs ją į savo rankas, iš pirmo sykio supranta, kaip su jaja rašyti.

Katalioga rašomųjų mašinų ir visokių knygų prisiunčiame uždyką.

Agentams ir perkupčiams, perkant kelias mašinas, duodam gerą nuošimtį.

Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Męs neesame bankieriai, bet męs gvarantuojame Tamstai sučėdymą 50% ant Tamstos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas mus. Vyrams ir vaiknams padarome ant orderio naujus siutus nuo $30.00 iki $50.00 už pusę kainos. Truputėlį nešiotus nuo $25.00 iki $60.00 ant orderio darytus siutus parduodame po $5.00 ir brangiau.

Naujas ir truputėlį dėvėtas kelinės nuo $1.00 ir brangiaus.
Vaikų siutai $2.50 iki $7.50.
Skrynios ir valyzai.

S. GORDON,
1415 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILL.

štoras atdaras kasdieną ir vakarais iki 9 val. Subatomis esti atdaras iki 11 val. vakare. Nedėldieniais—iki 6 val. vakare.

LIETUVIŲ ŽEMĖS KORPORACIJA

Pasiulo aprubežiuotą skaičių savo šėrų lietuviams, norintiems įdėti pinigus į tą korporaciją. Šėro kaina $10, suma gali but ištraukta trumpame laike. Ukėms žemių reikalavima dauginasi ir šėrų kaina greitame laike pakils. Ši korporacija užsiima su pirkinėjimu ir pardavimu ukių ir žemės, setngiasi pastumėti priekin lietuvių kolionizavimosi ir jai bus malonu suteikti kiekvienam reikalingus nurodymus kaslink pirkimo šėrų arba ukių.

UNITED LAND & INVESTMENT COMPANY
127 N. Dearborn St., Room 808 Chicago, Ill.

PINIGAI

Geriausiai, greičiausiai ir pigiausiai

Persiunčia Pinigus į Lietuvą-Rusiją ir visas dalis svieto ir parduoda Šifkortes

A OLSZEWSKIO BANKA
3252 South Halsted St.
CHICAGO, ILL

Vėsiausia vieta Chicagoje Tai

MILDA-TEATRAS

3138-42 So. Halsted St.

Todėl į šitą Teatrą daug žmonių atsilanko, kad čia ir karščiausioje dienoje yra vėsu. Mat šitas Teeatras turi geriausią ventiliacijų sistemą, kurios pripildo ji šviežiu ir vėsiu oru kas minuta.

Ir da Todėl

Į šį Teatrą daug žmonių atsilanko, kad čia už 5c mato gražesnį Teatrą, kaip vidurmiestyje už 50c.

Kainos šiokiom dienom 5c ant balkono, 10c žemai.
Subatom ir nedėliom 10c balkonas, 15c žemai.

Prasideda 7 valandą kas vakaras
Subatomi ir nedėliomi 2 val. po pietų.

Jei nori linksmai praleisti valandą liuoso laiko ir atsivėdinti vasaros karščiuose, tai ateik į

MILDOS-TEATRĄ.

Teleskopai ir Stereoskopai.

Jei nori savo namuose linksmai praleisti laiką ir pamatyti svetimų žemių miestus, gražiausius daržus, sodus ir puikiausias viso svieto vietas, tai nusipirk Teleskopą su stereoskopais (5 serijos, 174 visokie paveikslai) už pačią pigiausią kainą—$3.20.

Vieno Teleskopo kaina 75c., o 5 serijų $3.45, bet perkant sykiu, parduodam viską už $3.20.

Kataliogą Teleskopų, Stereoskopų ir visokių knygų prisiunčiame uždyką.

Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted ctr., Chicago, Ill.

DIDŽIAUSIS
Amerikoj "LIETUVOS" Knygynas.

"LIETUVOS" IŠLEISTOS KNYGOS:

2116 **ŽODYNAS** Lietuviškai-Angliškos kalbos, 439 pusl. $2.00
Kietais audimo apdarais 2.50
2117 **ŽODYNAS** Angliškai-Lietuviškos kalbos, 835 pusl. 3.00
Gražiais "Half Morocco" skuros apdarais. 4.00
2118 **ŽODYNAS** Lietuviškai-Angliškas ir Angliškai-Lietuviškos kalbų vienoje knygoje. Formatas ir apdarai tokie kaip No. 2117. Pusl. 1274. ..... 6.00
2119 **ŽODYNAS.** Tas pats kaip No. 2118, tik andarytas pilnai (Full Morocco) brangia Morocco skura 7.00

2895	Biblija.	$2.50
4	Allumna ir Kitos Pasakos.	.35
95	Gyvenimo Vaizdeliai.	.15
126	Iš Gyvenimo Lietuviškų Vėlių bei Velnių. Apdaryta.	$.150
		$2.00
157	Karės Laukuose.	.20
191	Laikrodininko Atminimai.	.15
195	Lietuviškos Pasakos Įvairios. Dalis I. Apdaryta.	$1.00
		$1.25
196	Lietuviškos Pasakos Įvairios. Dalis II. Apdaryta.	$1.25
		$1.50
197	Lietuviškos Pasakos Įvairios. Dalis III. Apdaryta.	$1.25
		$1.50
198	Lietuviškos Pasakos vairios. Dalis IV. Apdaryta.	$1.25
		$1.50
216	Makaro Sapnas. Apysaka.	.15
220	Maxim Gorkij. Pasakojimai.	.25
245	Namelis ant Volgos.	.20
246	Nakvynė.	.10
265	Oittipa. Pasaka.	.25
275	Pagal Įstatymus.	.40
286	Pasaka apie Kantrią Aleną.	.20
287	Pasaka apie Adomą ir Jievą.	.10
298	Ponas ir Bernas.	.15
305	Pragaro Atgijimas.	.10
325	Raistas—The Jungle. 85c. Apdaryta	$1.15
327	Revoliucijos žmonės.	.20
330	Rymas. Romanas. $1.25. Apdaryta.	$1.50
340	Sapnai, pasakaitės.	.20
343	Sidabrinis Kryželis.	.45
351	Simukas ir Magdutė.	.10
409	Žmogus Nepliuškis.	.10
485	Pamokslai Išminties ir Teisybės.	.40
496	Robinzonas Kruzius. Morališka Pasaka.	.20
600	Akis už Akį, Dantis už Dantį.	.10
642	Consilium Facultatis.	.15
656	Dekliamatorius.	.50
657	Dėdė Atvžiaavo.	.20
658	Draugas, drama.	.10
679	Geriaus Vėliaus Negu Niekad.	.15
683	Guminiai Batai. II. Nuo Ausies Lig Ausies.	.10
722	Jonukas ir Marytė.	.10
737	Katriutės Gintarai.	.15
743	Kunigo Gramulos Raštinyčioje.	.10
760	Lizdas Naminio Liuto.	.15
761	Linksmos Dienos.	10
771	Medicinos Daktaras, komedija.	.20
773	Migla. Komedija.	.10
774	Mindaugis, Lietuvos Karalius.	.25
775	Milionai Vandenyj.	.10
787	Nastutė, 2 veiksmų Drama.	.15
827	Perskyrų Teisėjas, komedija.	.10
828	Pietro Caruso.	.10
830	Piršlybos. Komedija.	.20
831	Pinigų Nėr. Sceniškas Vaizdelis.	.10
832	Pirmi žingsniai.	.20
837	Pono Feliso Atsilankymas, Komedija.	.15
840	Prieš Vėją Nepapusi.	.20
867	Sulyg Naujausios Mados.	.10
869	Šalaputris. Komedija.	.10
871	Šiaurės Karžygiai.	.25
908	Vyrų Vergija, Komedija.	.20
920	Žilė Galvon—Velnias Vuodegon.	.10
922	Žmonės. Drama.	.15
976	Eilėmis ir Proza.	.25
986	Girtuoklių Gadzinkos.	.10
987	Gyvybė.	.15
1014	Keplos Kančios.	.10
1069	Pirmieji žiedai. Eilės.	.10
1080	Revoliucijos Dainos.	.15
1144	Akyvi apsireiškimai Sviete.	.25
1145	Apie žemę i rKitus Svietus, Jų Buvį ir Pabaigą. Apdaryta.	.75
		$1.00
1149	Apsireiškimai Atmosferoj arba Meteorologija. Apdaryta.	.75
		$1.00
1161	Biologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus.	.40
1182	Dvi Kelionį į Tolimą Šiaurę.	.20
1190	Gamtos Istorija. 50c. Apdaryta.	.75

BREVIORĖLIAI.

2912	Breviorėlis.	.30
2914	"	.70
2915	"	.90
2916	"	.45
2917	"	.60
2918	"	$1.00

Taipogi "Lietuvos" Knygyne randasi visokios svetimų spaudų Lietuviškos Knygos, išleistos Amerikoje ir Europoje.

Agentams ir perkupčiams duodame gerą nuošimtį.

Reikalaudami Katalogo, kurį prisiunčiame uždyką, arba siųsdami užsakymą ir pinigus, adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.
A. OLSZEWSKI, Pres.
3252 SO. HALSTED ST., -:: CHICAGO, ILL

SIUTA $4.95

150 siutų visokių spalvų buvo parduodami po 10, 15, 16.50 ir 18 doliarių. Dabar parduodame tiktai po $4.95.

Proga kožnam gauti beveik dykai siutą. Nepraleiskite šitos progos! Pasiskubinkite, kol yra dar geras pasirinkimas.

Taipogi turime pilną eilę rudeninių, labai puikių ir dailiai padarytų siutų. Prekės nuo 15 iki 30 doliarių.

Musų krautuvėje gausi aprėdalus sulyg vėliausios mados. Pas mus galima gauti visokių vyriškų aprėdalų.

Štoras Atdaras Vakarais

Utarninke, Ketverge, Subatoj, Nedėliomis ligi pietų.

Bridgeport Clothing Co.
3246-3248 So. Halsted St. Chicago, Ill.

A Rayo Liampa
Padaro Skaitymą Smagumu.

PILNAS minkštas Rayo Liampos žibėjimas ramina jusų akis ir skaitymą daro smagumu. Dėlei tos liampos šviesos neblizgėjimo ir neaštrumo jinai bus jums aiškiu palengvinimu. Dėlei šios ypatybės mokslininkai pataria aliejinės liampos minkštąją šviesą.

Rayo LIAMPA

yra augščiausiu tobulumo laipsniu aliejinėse liampose. Jokio blizgėjimo, jokio mirgėjimo, teisinga šviesa visuomet.

Rayo Liampos yra lengva užžiebti ir prižiurėti. Nereikalaujančios didelių kaštų—tačiaus geriausia šviesa, gaunama už bile kokią kainą.

Jusų pirklys maloniai parodys jums Rayo liampą.

STANDARD OIL COMPANY
(INDIANA)
CHICAGO, U. S. A.

10 LABAI GERU ŠTUKU UŽ $1.00

Su niekuo teip žmoniu nepalinksminsi kaip su geromis štukomis. Kuris žmogus moka geru štuku, tas visados praleidžia laika linksmiai visi ji myli ir laiko gudriu žmogum. Tu brolau gali ir ta pati padaryti, jeigu tik nori, nes dabar susilaukei geriausios progos, nes tik už 1 dol. gausi 10 labai geru štuku. Aš esu lietuvys, magikas ir berodydamas teatrus, patyriau, kad lietuviai labai myli štukas, todel aš dabar pasirengiau tik už 1 doleri parduoti 10 geriausiu štuku, todel nelauk ilgai, užsiorderinok tuojaus, o po dienos visi manys, kad tu esi labai mandrus žmogus, arba turi velnia. Sztukos, kurias aš jums prisiusiu, yra labai lengvos padaryti, teip kad kiekvienas, kuris tik turi rankas, tuojaus padaro. Visas reikalingas prietaisas ir lietuviška pamokinima kaip tas štukas padaryti, išsiunčiu ta pačia diena kaip gausu orderi. Nusiuntimo kaštus aš apmoku. **Prisiųsk $1, o gausi tas štukas.**

JUOZAS SZLIKAS, 3261 S. Halsted St. CHICAGO, ILL

Bell System

Pagalvokite Apie Jusų Telefono Pasiekiamąjį Plotą.

Per telefoną, esnatį ant jusų ofiso deskos arba jusų namuose, jųs galite kalbėti bile kurion šios šalies dalin ir tojaus gauti atsakymą.

Tai padaryta galimu dalyku, ačiu apymiui ir tobulumui Bell Systemos, kuri vienija kruvon 9,000,000 telefonų Suvienytose Valstijose ir Kanadoje.

Vartokite Bell Vietinės ir Tolimos Distancijos linijas susikalbėjimui bile kur, bile kada.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.

Įsteigta 1893 metuose.

Valdo kelesdešimts bagočiausiu Budinku ant Bridgeporto.

PRIIMA pinigus taupinimui nuo vieno Doliario iki didžiausių sumų ir moka už juos 3 procentą metams.

SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų Chicagos mieste.

PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štorus ant lengvų išmokesčių.

PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.

ATVAŽIAVUSIEMS Chicagon iškolektuoja jų pinigus, paliktus kitose bankose.

IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.

SIUNČIA pinigus į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.

PARDUODA Šifkortes ant visų linijų ir parupina nuo Rusijos konsulio pasportus važiuoajntiems Lietuvon, Rusijon.

BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmokestis. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias budas vedimo rokundų biznyje. Jokis biznierius be bankos čekių negali šiądien atsakančiai savo biznį vesti.

PADARO Dovierennastis ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai.

PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Lietuviai iš kitų miestų ir farmų gali šioje Bankoje atlikti savo reikalus per laiškus. Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St., - CHICAGO, ILL.

Atvažiavusius IŠ KITUR MELDŽIAME aplankyti ir musų Banką.

BANKOS VALANDOS:

Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Lietuviškų Knygų Krautuvė.

Mylėtojai gerų knigų, norinti išlavinti savo protą ir išsimokinti angliską kalbą, kviečiami pirktie KNYGAS iš mano krautuvės. Čia gaunama visokios lietuviškos knygos, taipgi angliškos ir lenkiškos ant užsakymo. Scenos mylėtojų rateliai imdami kompletus, s. v. gauna papiginta kaina. Krautuvė adara kas vakaras.

Iš kitų miestų atsišaukusiems, pasiunčiu katalogą dykai. Adre.:

M. J DAMIJONAITIS
901 West 33-rd St., CHICAGO, ILL.

F. P. Bradchulis
Attorney & Counselor at Law
Lietuvis Advokatas
30 N. LaSalle St., Chicago, Ill.
Stock Exchange Bldg., Rooms 1107-1114
Telephone Franklin 1178
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31-os
Telephone Yards 3159

LIETUVIŲ LIUTERONŲ ATYDAI.

Iš priežasties europinės karės dabar negalima gauti jokių knygų iš Europos. Bet męs da turime po keletą lietuviškų liuteroniškų maldaknygių ir giesmių knygų savo krautuvėje, ir pas mus dar galite jų gauti.

Todėl, kurie reikalaujate minėtų knygų, tai pasiskubinkite, kol jų turime, nes šioms išsibaigus, negausite niekur, kol karė nepasibaigs. Rašykite umai, o prisiųsime kataliogą.

LIETUVA PUB. CO.,
3252 S. Halsted str., Chicago, Ill.

Užsirašyk sau ir savo pažįstamiems Lietuvoj bei Amerikoj

VIENYBE LIETUVNINKU

Eina jau 30-tus metus.
Prenumerata $2.00 metams; $1.00 pusei metų. Kanadoje $2.50 metams; $1.25 pusei metų. Anglijoj, Lietuvoj ir kitur $3.00 metams; $1.50 pusei m.
Pamatimui vieną num. siunčiam dovanai
Knygų katalogą siunčiame ant pareikalavimo dovanai.

J. J. Pauksztis & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. Y.

Tel. Canal 5395

J. G. Mezlaiszkis
Generalis Kontraktorius ir Namų Statėjas.
2302 S. Leavitt St. Chicago

Phone Drover 5052

DRANGELIS & SAPRANAS
Lietuvial Daktarai-Dentistai
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakare
3261 So. Halsted St., Chicago

Tel. YARDS 1532

Dr. J. KULIS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterių, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas

---

LOTAI GERIAUSIOJE VIETOJE.

Piet-rytinis kampas Emerald ave. ir 33-čios gatvių, 48 pėdos plotis, 125 pėd. ilgis. Tinka visokiam bizniui. Parsiduoda už $3,500.00

3236 So. Union ave. Lotas 25x125. Parsiduoda už $950.00
3012 Emerald ave. $650.00
3020 Emerald ave. $675.00
3024 Emerald ave. $675.00
3040 Emerald ave. $700.00

Parsiduoda ant lengvų išmokesčių.

Ar jųs žinote, kad šitie lotai, yra tris sykius vertesni už lotus ant Kedzie ave. ir 38-tos gat., už kuriuos ten moka žmonės po $800.00

A. OLSZEWSKI BANK,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Naujas Savaitinis Laikraštis

"ATEITIS"

"Ateitis yra bepartyviškas laikraštis, tarnaujantis jaunimo ir kulturos reikalams. Talpina daugybę įvairiausių žinių. Didelio formato, 8 pusl. Kaina tik $1.50 metams, o 85c. pusei metų.

"Ateitį" išleidinėją bendrovė, inkorporuota ant $25,000. Dabar laikas užsirašyti "Ateitį". Reikalaukit vieno numerio pažiurėjimui uždyką.

Adresuokit taip:

"ATEITIS"
366 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

Jau Išėjo Iš Spaudos

MILŽINIŠKAS VEIKALAS

TIKĖJIMŲ ISTORIJA

Visas veikalas sudaro 1086 puslapius gražaus ir lengvai skaitomo rašto. Knyga yra papuošta skaitlingais piešiniais, kurie palengvina skaitymą ir padaro jį daug vaizdingesniu.

Šią milžinišką knygą parašė, bendradarbiaujant visai eilei kitų mokslininkų, žinomasai visame pasaulyje mokslininkas D. P. Chantepie de la Saussaye. Lietuvių kalbon vertė J. Laukis.

Šioje knygoje skaitytojas ras pilną apžvalgą visų tautų tikėjimų-religijų, pradedant nuo seniausių amžių ir baigiant dabartiniais laikais.

Skaitydamas Tikėjimų Istoriją, suprasi, kaip žmogus laipsniškai tobulinosi savo tikėjimiškose pažvalgose, kol galop nepriėjo prie dabartinių tikybų. Tikėjimų Istorija yra veidrodžiu, kuriame aiškiai, kaip ant delno, matai žmogaus dvasios plėtojimosi kelius. Negalima suprasti žmonijos vystymosi, jeigu nežinai, kaip išsivystė tikyba. Tą gi galima kaip sykis sužinoti šioje naujoje Tikėjimų Istorijoje.

Tikėjimų Istorija yra milžiniškiausiu lietuviškai parašytu veikalu toje šakoje.

Knyga yra didelio formato, gražiais tvirtais apdarais, nugara ir kampai skuros, sonai audimo, aukso titulu ant nugaros.

Kaina tiktai $5.00. Sulyginus su veikalo didumu ir jojo svarba, kaina yra be galo maža.

Kiekvienas skaitantis save apšviestu ir norintis buti inteligentišku lietuviu privalo butinai perskaityti šią knygą.

Reikalavimus Siųskite Antrašu:

Lietuva Publishing Company

A. OLSZEWSKI, Pres.

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

KATALIKAS — AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS — KATALIKAS

VISUOMENĖS,

Literaturos ir Politikos iliustruotas Laikraštis

Amerikos Lietuvių Dienraštis "KATALIKAS" paduoda vėliausias žinias apie karą ir visokius atsitikimus pasaulyje. Visuomet pilnas indomių straipsnių.

Dienraštis "KATALIKAS" eina tautiškai-krikščioniškoje dvasioje.

DIENRAŠČIO KAINA:

Metams	$5.00.
Pusei metų	3.00.
Trims mėnesiams	1.75.
Dviem mėnesiam	1.25.
Europoje metams	7.00.

Praneškite savo adresą, o gausite pasižiurėjimui vieną numerį veltui.

TAIPPAT UŽLAIKOMA
Didžiausia Knigų ir Muzikos Krautuvė
REIKALAUKITE KATALOGO

Rašydami laiškus ir siųzdami pinigus visados adresuokite šitaip:

TANANEVICZ PUBLISHING COMPANY

ALD 3249-53 South Morgan Street CHICAGO, ILL., U. S. A. ALD

Canal. 2118

DR. A. YUŠKA
LIETUVIS GYDYTOJAS
1749 SO. HALSTED ST CHICAGO, ILL.
CORNER 18th STREET

LEVESKIO Prekybos ir Kalbų Dieninė ir Vakarinė **MOKYKLA**
3106 So. Halsted St., Chicago
Čia gali išmokti angliškai
Reikalauk Aprašymo

DU-KART NEDELINIS LAIKRAŠTIS

SAULĖ
THE SUN.

Eina jau 25 metai

Utarninkais ir Pėtnyčiomis

Prenumerata metams $2.50
" " pusei metų $1.25

Adresuokit taip:

W. B. BOCZKOWSKI CO.,
Mahanoy City, Pa.

Paslaptys Magijos ir Spiritizmo

(Knyga Išrodanti Paslaptis Magikų).

Daugelis lietuvių dar labai save villoja, įtikėdami visokiems magikams ir spiritualistams. Nemažai jaunų vyrukų, nepatyrusių, savo visus sunkiai uždirbtus pinigus sukišo į pragobėlio magiko kišenių.

Užtai nesiduok bent ant toliau savęs išnaudoti, nusipirk knygą: "Paslaptys Magijos ir Spiritizmo," kurioje išrodama visos paslaptįs šviesoje mokslo. Šioje knygoje atrasite visas monų ir burtų paslaptis ir jas suprasite, nes aiškiai aprašytos ir paveikslėliais parodytos slaptybės ir jų darymo budai. Knyga yra 262 puslapiu, kaina su prisiuntimu į namus tiktai ..... 60 centų.

Iš kitų vietų užmokestį galima prisiųsti pačto dvicentinėmis markėmis. Adresas:

M. J. Damijonaitis,
901 West 33rd Street, :: Chicago, Illinois

REIKALAUJAMA

Gero vyro, kurisai mokėtų lietuviškai skaityti ir rašyti. Turi buti darbštus, energiškas, smarkus, turėti gerą pažintį tarp savo apielinkės lietuvių, ypač biznierių. Darbas vakarais. Geras uždarbis. Turi gyventi Chicagoje, apielinkėje Bridgeporte.

Atsilieptkite tiktai per laišką, paduodami pilnas informacijas apie ilgumą gyvenimo toje apielinkėje, paskutinę darbo vietą, kaip ilgai tenai dirbote ir t.t. Rašykite antrašu:

LIETUVA,
Dept. C. A.,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

NEW CITY SAVINGS BANK
4601 So. Ashland ave., Chicago.
A. J. BIERZYNSKI, pres.

Priima bankon pinigus ir moka 3%. Už sudėtus pinigus musų bankoj duodame čekių knygutę, iš kurios parašyti čekiai tinka visur. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Išsamdo bankines skryneles (boxes) po $2.50 metams. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.

Bankos Valandos: Panedėliais, seredomis, ketvergais ir subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro; nedėliomis, utarninkais ir pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

Naujas Išradimas—Spyna be Rakto

Nereikia rakto nešiotis-nėra ką nei pamesti.

Kažen spyna kitaip rakinasi.

Musų naujo išradimo beraktinės spynos yra padarytos ant neišpainiojamų pamatų ir yra taip *saugios* kaip *Bankinis Užraktas.* Nusipirkęs musų naujo išradimo beraktinę spyną jausiesi saugiau negu kad palicmoną pristatytam prie savo užrakto, nes jos kitas jokiu budu negalės atrakyt kaip tik jųs. Nelaukdamas pareikalauk nuo musų piino tų spynų aprašymo su paveikslais; nusistebėsi dažinojęs, kaip tvirtai ir saugiai jos yra padarytos ir pigios. *Už praplatinimą musų naujo išradimo beraktinių spynų duodama didelės vertės dovanos. Klausk išlygą.*

Laiškus rašykite lietuviškai įdėdami markę atsakymui.

Adresuokit šitaip:
SECURITY PADLOCK CO.
648 W. 31st St. Dept. A. Chicago, Ill.

Rusiškas
Lietuvos Rejentališkas Biuras

GERIAUSIAI PADARO:

Rusiškas Dovierennastis, Aktus pirkimo, pardavimo, išrandavojimo ar kitam pervedimo žemės ar ukės Lietuvoje-Rusijoje. Parupina pasportus išvažiuojantiems Lietuvon-Rusijon ir visokius kitus rejentališkus raštus padaro gerai, greitai ir pigiai. Iškolektuoja dales, skolas ir pinigus, paliktus Rusiškuose Bankuose.

Visokiuose reikaluose Informaciją suteikia dykai.

Dėlei informacijos Chicagiečiai kreipkitės asabiškai, o iš kitų miestų raštų, adresuojant:

LIETUVOS REJENTALIŠKAS BIURAS
3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Biuro Valandos: Nuo 8 ryto iki 6 vakaro. Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

D-re Maria Dowiatt-Sass
Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas	Rezidencija
1725 West 18th Street	5208 W. Harrison Street
Tarp Paulina ir Wood gat.	Tel. Austin 737
Phone Canal 1203	
Valandos:	Valandos:
nuo 9:30 iki 12:00 vai ryto	tiktai iki 9:00 kiekvieną rytą
nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.	
Nedėliomis	
nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto	

PHONE YARDS 2721

Dr. J. JONIKAITIS
MEDIKAS IR CHIRURGAS
3337 So. Morgan St., Chicago.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Įėjimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

TELEPHONE DROVER 7215

Geriausia Akušerka

O. Jonikiene
3364 S. Halsted St.
(Kampas 34tos)
Chicago, Ill.

REIKALAUJAMA

Gero vyro, kurisai mokėtų lietuviškai skaityti ir rašyti. Turi buti darbštus, energiškas, smarkus, turėti gerą pažintį tarp savo apielinkės lietuvių, ypač biznierių. Darbas vakarais. Geras uždarbis. Turi gyventi Chicagoje, apielinkėje Town of Lake.

Atsilieptkite tiktai per laišką, paduodami pilnas informacijas apie ilgumą gyvenimo toje apielinkėje, paskutinę darbo vietą, kaip ilgai tenai dirbote ir t.t. Rašykite antrašu:

LIETUVA,
Dept. C. A.,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

MOKYKIS BARBERYSTĖS.

Męs išmokiname šio lengvo, švaraus ir greitai išmokamo amato į kelias trumpas savaites; geriausi įrengimai; expertai mokina; įrankiai suteikiama; darbas kiekvienam žmogui; ateikite pamatyti mus arba rašykite uždyką gaunamoms informacijoms.

BURKE BARBER SCHOOL,
510 W. Madison st., Chicago, Ill.